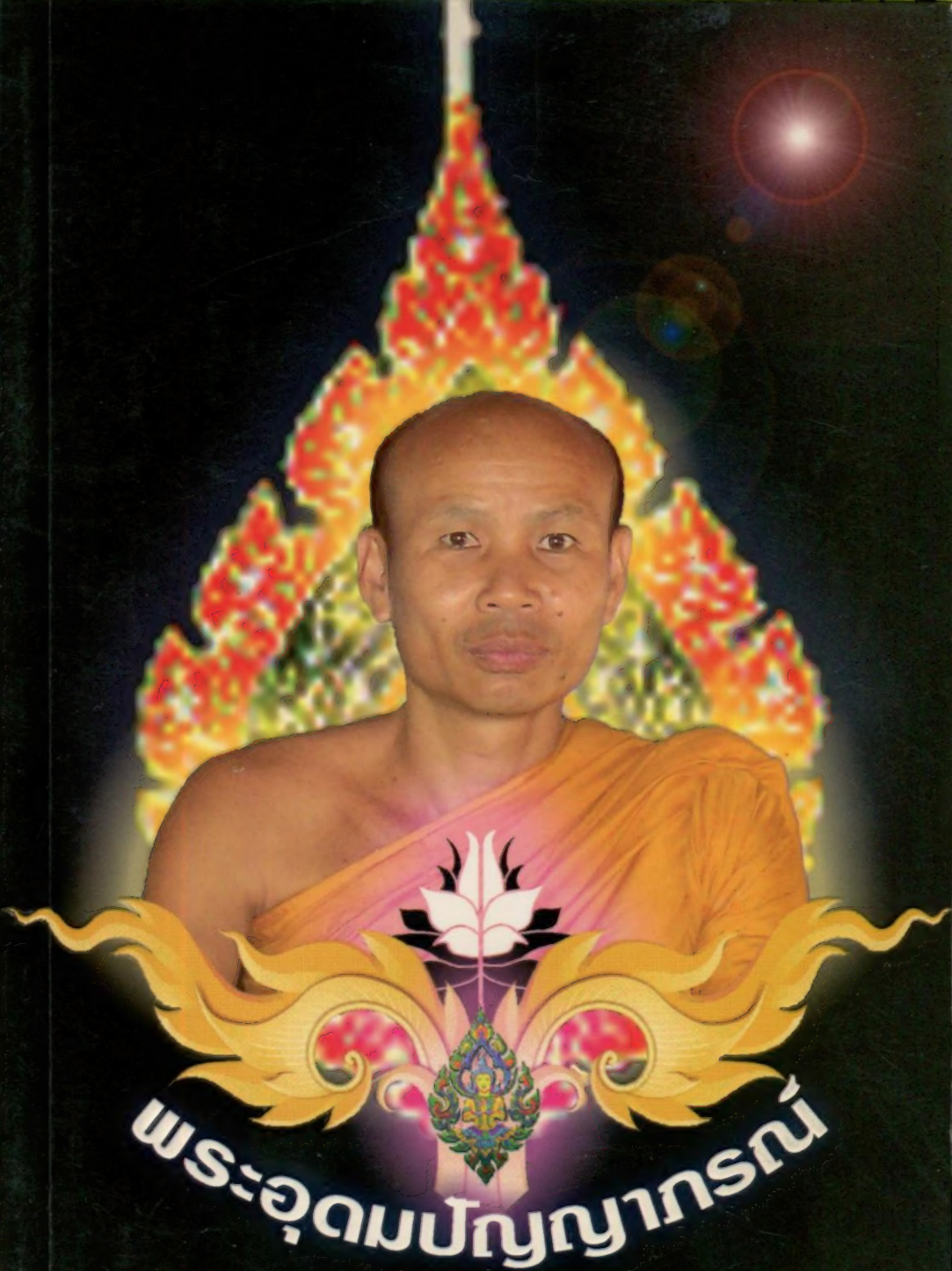




พระอุปัชฌาย์ : สืบ ปญฺญาปโชโต



พระอุปัชฌาย์

(สืบ ปญฺญาปโชโต)





พระอุดมปัญญากรณ์

[ลี้ ปญฺญะ ปิโศโต]



**ISBN : 978-616-7224-22-0**

**ผู้เขียน** : มวลหมู่คณะศิษย์ ทุกหมู่เหล่า...ทั้งฝ่ายคฤหัสถ์  
และบรรพชิต

**ที่ปรึกษา** : พระราชปริยัติโสภณ, พระครูสุตศาสนการ, พระ  
มหาจริทธิ์ วชิรเมธี

**บรรณาธิการ** : พระมหาอุทัยน จีรวฑฒโน, นายทศพร ศรีคำ

**ศิลปะ+จัดรูปเล่ม+ออกแบบปก+พิสูจน์อักษร+ดำเนินการจัดพิมพ์**  
: สำนักพิมพ์มหาเปรียญ ๕๔๙/๒๕๑ ชอยจรัญ  
สนิทวงศ์ ๓๗ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี  
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

**WEBSITE** : [WWW.MAHAPOR9.COM](http://WWW.MAHAPOR9.COM)

**E-MAIL** : [SING9901@HOTMAIL.COM](mailto:SING9901@HOTMAIL.COM)  
[SING9901@THAI.MAIL.COM](mailto:SING9901@THAI.MAIL.COM)

**MOBILE** : 08-9769-3750, 08-5813-3716





หมายรับสั่งที่ ๓๓๔๐



(แบบ ก.)  
สำนักพระราชวัง

๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปณฺญาปโชโต) อายุ ๕๓ พรรษา ๓๓ เจ้าคณะอำเภอน้ำพอง และเจ้าอาวาสวัดชัยศรี นรณภาพด้วยโรคมะเร็งปอด ณ โรงพยาบาลน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๕๔ น.

วันอาทิตย์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๐๐ น. ขอรับพระราชทานน้ำหลวงสงครณ ณ ศาลาการเปรียญ วัดชัยศรี อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น  
ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานน้ำหลวงสงครณ.

สมกฤษ/พิมพ์/ ๓๖๑๐ /ทาน

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปณฺญาปโชโต)
	เพื่อทราบ.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้อถามผู้รับสั่ง  
โดยหน้าที่ราชการ

/สี ปณฺญาปโชโต

ผู้รับสั่ง





(แบบ ก.)

หมายรับสั่งที่ ๓๓๔๔๑

สำนักพระราชวัง

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

พระราชทานเพลิงศพ พระอุดมปิฎกธารณ์ (สี ปณฺญาปิโชโต) เจ้าคณะอำเภอน้ำพอง  
และเจ้าอาวาสวัดชัยศรี เมรุชั่วคราววัดชัยศรี อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

วันเสาร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานเพลิง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วัน	หน้าที่
	พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ พระอุดมปิฎกธารณ์ (สี ปณฺญาปิโชโต)
	เพื่อทราบ
	ติดต่อขอรับหินเพลิงที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ไปปฏิบัติ
	เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหนือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับสั่ง  
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับสั่ง

# สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ



พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปณฺณปาไซโต) เปรียญธรรม ๖ ประโยค ศีกษาศาสตรมหาบัณฑิต อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี อดีตเจ้าคณะอำเภอน้ำพอง เป็นพระมหาเถระผู้อุทิศตนบำเพ็ญहितานุहितประโยชน์ แก่พระพุทธศาสนาและสังคมโดยส่วนรวม ได้ถึงแก่มรณภาพด้วยโรคมะเร็งกระดุก ณ โรงพยาบาลน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ เวลา ๑๖.๕๔ น.

ความทราบได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงแสดงพระกรุณา โปรดพระราชทานน้ำหลวงสงฆ์ ในวันอาทิตย์ที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ เวลา ๑๗.๐๐ น. ภายหลัง คณะสงฆ์ คณะศิษยานุศิษย์ ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ชาวอำเภอน้ำพอง และคณะกรรมการวัดชัยศรี ได้น้อมบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายตามลำดับ

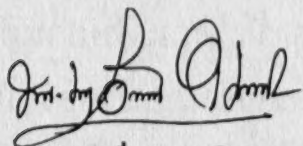
สมเด็จพระบวรมหิศรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ได้ทรงพระกรุณา โปรดพระราชทานเพลิงศพ พระอุดมปัญญา

ภรณ์ (สี ปณฺณปาโชโต) ณ เมรุพิเศษ วัดชัยศรี ตำบล  
วังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น วันเสาร์ที่ ๒๖  
มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ เวลา ๑๖.๐๐ น.

พระมหากรุณาธิคุณนี้ นับเป็นเกียรติประวัติอย่าง  
สูงสุด แก่พระอุดมปัญญาภรณ์ และวงศ์ตระกูลตลอด  
ถึงคณะศิษยานุศิษย์ คณะศรัทธาวัดชัยศรี บ้านเลี้ยว  
อย่างหาที่สุดมิได้

คณะสงฆ์วัดชัยศรี และคณะศิษยานุศิษย์ ขอพระ  
ราชทานพระบรมราชวโรกาส น้อมสำนึกในพระมหา  
กรุณาธิคุณ เพื่อเป็นเกียรติประวัติและเป็นสิริมงคล  
เป็นที่ยิ่งตลอดไป

ขอถวายพระพร



(พระมหาอุทัยน จีรวฑฺฒโน)

เจ้าอาวาสวัดชัยศรี





พระอุดมปัญญาภรณ์

[สี ปณฺพาปไซโต]



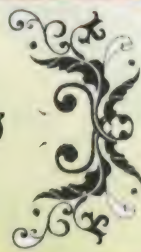
ทิ้งกายสลายร่าง..ฝากความดี

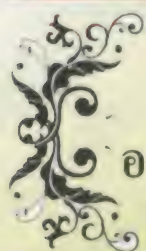




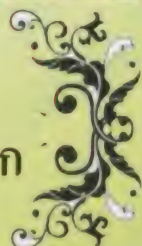


ศิษย์ทั่วหล้าบรรดามี..สังเวช





ทำดีไว้มากมาย  
อยู่ก็ดี..ตายก็สุข..ไม่ทุกข์หรอก







ฉันขอบอก  
ทำดีไว้..อย่าทิ้งเฉย





ทำดีแล้ว  
มีแต่สุข..ไม่ทุกข์เลย







อยู่เฉยๆ..ไม่ทำดี  
นี่ระวัง





ดีได้ที่..บารมีพอแล้ว  
วิมานแก้ว...นันทรรมดา





กำหนดการงานพระราชทานเพลิงศพ  
พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปญฺญาปโชโต)

น.ธ.เอก ป.ธ.๖ ศษ.ม.

อดีตเจ้าคณะอำเภอหน้าพอง

อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี

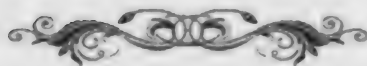
อดีตผู้จัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกธรรม-บาลี

ณ เมรุพิเศษ วัดชัยศรี บ้านเสียว

ตำบลวังชัย อำเภอหน้าพอง

จังหวัดขอนแก่น



วันพุธ ที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ (แรม ๔  
ค่ำ เดือน ๔)

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล แก่พระ  
ภิกษุสามเณร

เวลา ๑๓.๐๐ น. บำเพ็ญกุศล ณ กุฏิที่ตั้งศพ  
พระอุดมปัญญาภรณ์

เวลา ๑๙.๐๐ น. พระสงฆ์ ๔ รูป สวดอภิธรรม

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔  
(แรม ๕ ค่ำ เดือน ๔)

เวลา ๐๘.๓๐ น. พระภิกษุสามเณร จำนวน  
๑๐๐ รูป สวดมาติกาบังสุกุล

เวลา ๐๙.๐๐ น. ประกอบพิธีเคลื่อนเรือนแก้ว  
เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์  
เวียนรอบเมรุพิเศษ ๓ รอบ  
เสร็จแล้วเคลื่อนขึ้นตั้งบนจิต  
กาธาน

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล แก่พระ  
ภิกษุสามเณร

เวลา ๑๓.๐๐ น. ประกอบพิธีบวชชีพรามณ์

เวลา ๑๓.๓๐ น. แสดงพระธรรมเทศนา ๑  
กัณฑ์ โดย พระราชปริยัติ  
โสภณ รจจ.ขอนแก่น

เวลา ๑๙.๕๐ น. พระสงฆ์ ๔ รูป สวดอภิธรรม

วันศุกร์ ที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ (แรม  
๖ ค่ำ เดือน ๔)

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล แก่พระ  
ภิกษุสามเณร

เวลา ๑๓.๐๐ น. แสดงพระธรรมเทศนา ๑  
กัณฑ์ โดย พระเทพกิตติ-  
รังษี จจ.ขอนแก่น

เวลา ๑๙.๕๐ น. พระสงฆ์ ๔ รูป สวดอภิธรรม

วันเสาร์ ที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ (แรม  
๗ ค่ำ เดือน ๔)

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์สมณศักดิ์ ๓๐ รูป  
สวดพระพุทธรมณต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล แก่พระ  
ภิกษุสามเณร

เวลา ๑๓.๐๐ น. แสดงธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์  
โดย พระพรหมเวที กรรมการ  
การมหาเถรสมาคม ปฏิบัติ  
หน้าที่ตามพระบัญชาเจ้า  
ประคุณสมเด็จพระพุฒา  
จารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติ  
หน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เวลา ๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์สวดศราทธพรต  
คาถา / สวดมาติกาบังสุกุล

- เวลา ๑๕.๐๐ น. - ขณก นายชวรัตน์ ชาญ-  
วีระกุล รัฐมนตรีว่าการ  
กระทรวงมหาดไทย ประธาน  
ในพิธี เดินทางถึงมณฑลพิธี
- สำนักงานพระพุทธศาสนา  
จังหวัดขอนแก่น อัญเชิญหีบ  
เพลิงพระราชทาน ถึงมณฑล  
พิธี
  - อ่านหมายรับสั่งงานพระราช  
ทานเพลิงศพ
  - อ่านสำนึกในพระมหากรุณา  
ธิคุณ
  - อ่านประวัติพระอุดมปัญญา  
ภรณ์
  - ประธานในพิธี เดินทางขึ้นสู่  
เมรุพิเศษ เพื่อทอดผ้าไตร  
บังสุกุล
  - พระสงฆ์สมณศักดิ์ จำนวน  
๑๕ รูป พิจารณาผ้าไตร  
บังสุกุล



- ประกอบพิธีพระราชทาน  
เพลิงศพ
- พระสงฆ์ ๔ รูป สวดอภิธรรม

วันอาทิตย์ ที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔  
(แรม ๘ ค่ำ เดือน ๔)

เวลา ๐๗.๐๐ น. พิธีสามหาบ (เก็บอัฐิ) ถวาย  
อาหารบิณฑบาต

เวลา ๐๙.๓๐ น. เชิญอัฐิตั้งบำเพ็ญกุศล ณ  
ศาลาการเปรียญวัดชัยศรี

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์สมณศักดิ์ ๑๐ รูป  
เจริญพระพุทธมนต์ฉลองอัฐิ

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล แก่พระ  
ภิกษุสามเณร

เป็นเสร็จพิธี





## คำปรารภ



ชีวิตจะมีค่า	เพราะทำให้เรามีคุณ
คุณสมบัติประจำชีวิต	คือสุจริตประจำใจ
ความเจริญทางวัตถุ	ช่วยทำให้คนหลงลืมตัว
อย่าเป็นทุกข์ในสิ่งที่เสียไป จงพอใจในสิ่งที่มีอยู่	
พระดังอาจจะไม่ดี	พระดีอาจจะไม่ดัง

เจ้าคุณอาจารย์พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปญฺญา  
ปโชโต) อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี อดีตเจ้าคณะอำเภอน้ำ  
พอง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งคนทั่วไปมักเรียกขานท่านด้วย  
ความคุ้นเคยว่า “หลวงพ่อมหาสี” ท่านปฏิบัติตัว ครอง  
ตน ตามคติธรรมเบื้องต้นอย่างสมบูรณ์แบบ วัตรปฏิบัติ  
ของท่านงดงาม ตลอดชีวิตในร่มธรรมของพระบรม  
ศาสดา ท่านบำเพ็ญประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาและ  
สังคมมากมาย ผลงานของท่านเป็นที่ประจักษ์ ถึงแม้  
ว่าจะไม่โด่งดัง แต่ท่านก็เป็นพระดี ที่ควรแก่การเคารพ  
กราบไหว้

น่าเสียดายที่ช่วงชีวิตอันมีคุณค่าของท่านสั้นนัก  
ท่านได้อาพาธด้วยโรคมะเร็งกระดูก คณะศิษยานุศิษย์

ได้ถวายการอภิบาลรักษาเป็นอย่างดี ภายใต้การกำกับดูแลของคณะแพทย์โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และโรงพยาบาลน้ำพอง ขณะที่ท่านนอนพักรักษาอาการอาพาธอยู่ คณะศิษย์ได้สลับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน อ่านหนังสือธรรมะให้ท่านฟัง ณ ตึกสงฆ์หองพิเศษ ๒ อาคารสมเด็จพระพุทธาจารย์โรงพยาบาลน้ำพอง ซึ่งท่านก็พยายามกำหนดสตินิ่งฟัง จนถึงวาระสุดท้าย ท่านก็ได้ละสังขารด้วยอาการอันสงบ ในวันเสาร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ เวลา ๑๖.๕๔ น. เหลือไว้แต่คุณงามความดี และผลงานอันทรงคุณค่าที่จะให้คณะศิษย์และผู้สนใจมาศึกษาเรียนรู้ นำไปเป็นแนวทางปฏิบัติและสานต่อปณิธานสืบไป

พิธีพระราชทานเพลิงศพ เจ้าคุณอาจารย์พระอุดมปัญญาภรณ์ ได้กำหนดจัดขึ้นในวันเสาร์ที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ มีความสำเร็จสมบูรณ์เหมาะสมแก่สมณสารูปทุกประการ **ภายใต้ร่มพระบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** โดยได้รับความร่วมแรงร่วมใจ และร่วมพลังศรัทธาจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดียิ่ง ทั้งพระสงฆ์ ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน

ส่วนหนังสือที่จัดพิมพ์ขึ้นเป็นอนุสรณ์ที่ระลึกในพิธีพระราชทานเพลิงศพครั้งนี้ ได้กำหนดเอาสาระธรรมะ

จากหนังสือ “พระไตรปิฎก ฉบับฉบับทุกซ์” ของ  
“ท่านธรรมรักษา” ที่คณะศิษย์ได้อ่านถวาย

ในนามคณะศิษย์และคณะกรรมการจัดงาน  
ขอหม้สการขอบคุณ พระเดชพระคุณเจ้าประคุณสมเด็จพระ  
พุทธมาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระ  
สังฆราช และพระมหาเถระทุกรูป ที่เมตตามอบ  
ธรรมกถาและเดินทางมาร่วมพิธี ตลอดถึงขออนุโมทนา  
ขอบคุณท่านผู้มีจิตศรัทธาร่วมเป็นเจ้าภาพเครื่อง  
ไทยธรรมตามรายการต่างๆ จนพิธีการทุกอย่างสำเร็จลง  
เรียบร้อยด้วยดี

ขออำนาจแห่งบุญกุศลคุณงามความดี ที่ได้ร่วม  
กันทำบำเพ็ญในครั้งนี้ ตลอดถึงบารมีธรรมทั้งหลาย จง  
ดลบันดาลประทานพร และคุ้มครองรักษาท่านให้แคล้ว  
คลาดปลอดภัย โชคดี มีสุข เจริญด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ  
สวัสดิ์มีชัย ตลอดไป เทอญ



(พระมหาจริทธิ วชิรเมธี)

เจ้าคณะอำเภออุบลรัตน์

ในนามคณะศิษย์และคณะกรรมการจัดงาน





# สารบัญ

ความเสียสละ ..... ๓

สมเด็จพระพุทธอาจารย์

ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

## อาลัย

### พระอุดมปัญญาภรณ์

(สี ปณฺญาปโชโต)

อาลัยพระอุดมปัญญาภรณ์..... ๘

พระธรรมวโรดม เจ้าคณะภาค ๙

อาลัยพระอุดมปัญญาภรณ์..... ๑๑

ดร.พระเทพกิตติรังษี : เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น

คำอาลัยแด่ พระอุดมปัญญาภรณ์..... ๑๖

พระราชปริยัติโสภณ : รองเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น

อาลัยพระอุดมปัญญาภรณ์..... ๑๘

พระพุทธิสารมุนี : รองเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น

รักและอาลัยท่านเจ้าคุณสี พระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๒๐

พระครูธรรมสโมธาน : ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมัชฌิมาวาส

และรองเจ้าคณะอำเภอเมืองอุดร

คำไว้อาลัยอาจารย์ ..... ๒๔

พระครูสุตศาสนการ

คำไว้อาลัยพระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๒๖

นายสมบัติ ตริวัฒน์สุวรรณ : ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

**คำไว้อาลัยพระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๒๘**

นายพัต ชาญประเสริฐ : รองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

**คำไว้อาลัยถวายแด่เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๓๐**

นายพินิจ หาญพานิชย์ : รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

**น้อมบูชาอาลัยเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๓๑**

นายศิริศักดิ์ ภิญโญภาณุวัฒน์ : นายอำเภอ น้ำพอง

**อาลัยหลวงพ่อพะชรน้ำหนึ่งเมืองน้ำพอง ..... ๓๓**

นายศิริพันธ์ ชุ่มด้วง : นายอำเภอโกสุมพิสัย

**อาลัยเจ้าคุณอาจารย์ ..... ๓๕**

นายปัญญา ศรีปัญญา : ประธานคณะกรรมการการคมนาคม

**อาลัยเจ้าคุณอาจารย์ ..... ๓๗**

นายคมกฤช บุษราคัม : กำนันตำบลวังชัย

**น้อมบูชาอาลัยเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๔๐**

นายมนต์ชัย ศรีวิไลลักษณ์ : สมาชิกองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดขอนแก่น อำเภอ น้ำพอง เขต ๑

**อาลัยหลวงพ่ोज้าคุณ ..... ๔๒**

นายนพพร ปิติสุวรรณรัตน์ : สมาชิกองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดขอนแก่น อำเภอ น้ำพอง เขต ๒

**อาลัยเจ้าคุณอาจารย์พระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๔๔**

ดร.อรพรรณ สีนประสงค์ : ผู้อำนวยการวิทยาการจัดการเพชรเกษม

**อาลัยเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๔๗**

นายทินกร พัฒนนิมุลย์ : ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสี้ยวโคกกลาง

**อาลัยพระติศรีน้ำพองเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ ... ๔๙**

นางมุกดา พงษ์สมบัติ : นายกสมาคมสงเคราะห์สตรีอำเภอ น้ำพอง

# ประวัติ พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปณฺญาปโชโต)

ชาติภูมิ .....	๕๔
บรรพชา .....	๕๕
อุปสมบท .....	๕๕
วิทยฐานะ .....	๕๖
งานการปกครอง .....	๕๖
งานการศึกษา .....	๕๗
งานก่อสร้างภายในวัด .....	๕๘
สมณศักดิ์ .....	๖๓
งานอันเป็นแก่นสารพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณ .	๖๔
โครงการร้านค้าสหการบ้านเสี้ยว .....	๖๔
โครงการธนาคารหมู่บ้านวัดชัยศรี บ้านเสี้ยว .....	๖๕
โครงการเกษตรลอยฟ้า .....	๖๖
โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเสี้ยวโคกกลาง .....	๖๗
โครงการทุการ์ (TUCAR) .....	๖๘
โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนอำเภอน้ำพอง .....	๖๘
เกียรติบัตร และโล่ ที่ได้รับ .....	๗๐
มรณานุสสติ	
ของท่านเจ้าคุณอาจารย์..พระอุดมปัญญาภรณ์	
บันทึกโดย พระมหาอุเทียน จีรวฑฺฒโน.....	๗๓

**ธรรมบรรยาย**  
**แสงสว่างทางปัญญา**  
**เนื่องในการมรณาของท่านเจ้าคุณ**  
**พระอุดมปัญญาภรณ์**

ธรรมบรรยาย แสงสว่างทางปัญญา

เนื่องในการมรณาของท่านเจ้าคุณ พระอุดมปัญญาภรณ์. ๘๑

**ฆ่าความโกรธแล้วนอนสบาย .....** ๘๒

อ่านถวายโดย : พระครูสิริปริยัตยากร ป.ธ.๖

นัยพิจารณา .....

**ความสุขจากกามเป็นความสุขไม่สะอาด .....** ๘๕

อ่านถวายโดย : พระครูปริยัติสารกิจ

นัยพิจารณา .....

**เมื่อก่อนกับเดี๋ยวนี้ .....** ๘๘

อ่านถวายโดย : พระมหาจริทธิ์ วชิรเมธี ป.ธ.๗

นัยพิจารณา .....

**ใส่ร้ายคนดี ได้รับโทษทันตา .....** ๙๓

อ่านถวายโดย : พระครูสุตศาสนการ

นัยพิจารณา .....

**ทรงให้พระราหุลทำจิตเหมือนดินน้ำไฟลมและอากาศ .....** ๙๖

อ่านถวายโดย : พระมหาสมิทธิ์ โชติโก ป.ธ.๗

นัยพิจารณา .....

**คุณและโทษของกาม** ..... ๑๐๐

อ่านถวายโดย : พระมหาอาทิสัยน์ ภาณุรังษี

นัยพิจารณา ..... ๑๐๕

**ผู้ที่ควรห่มผ้าเหลือง** ..... ๑๐๖

อ่านถวายโดย : พระมหาอุทัยน จีรวฑฒโน

นัยพิจารณา ..... ๑๐๘

**ผู้มีสติเป็นผู้อยู่ใกล้พระนิพพาน** ..... ๑๐๙

อ่านถวายโดย : พระมหาสุริยา นาทสิริ

นัยพิจารณา ..... ๑๑๐

**พระรัฐบาลผู้แลการบวชด้วยชีวิต** ..... ๑๑๑

อ่านถวายโดย : พระครูอินทธีรคุณ

นัยพิจารณา ..... ๑๑๓

**ภัยของภิกษุ ๔** ..... ๑๑๔

อ่านถวายโดย : พระมหาประหยัด ขนฺติยุตโต ป.ธ.๖

นัยพิจารณา ..... ๑๑๖

**ธรรมที่นักบวชควรระลึกไว้ประจำ** ..... ๑๑๘

อ่านถวายโดย : พระมหาอดุลย์ อดุลวโร ป.ธ.๙

นัยพิจารณา ..... ๑๒๐

**กามมีทุกข์และโทษมาก** ..... ๑๒๑

อ่านถวายโดย : พระมหาชัยภัทร ชินทตฺโต ป.ธ.๖

นัยพิจารณา ..... ๑๒๔

**นักบวชที่ควรและไม่ควรบูชา .....** ๑๒๕

อ่านถวายโดย : พระมหาชัยนาท กิตฺติโก ป.ธ.๕

นัยพิจารณา .....

 ๑๒๗

**การบวชที่ให้ผลต่างกัน .....** ๑๒๘

อ่านถวายโดย : พระมหาสวาส สุทธิธนาโณ ป.ธ.๖

นัยพิจารณา .....

 ๑๓๐

**ปัจจุบันสำคัญที่สุด .....** ๑๓๒

อ่านถวายโดย : พระครูสิริปริยัติวรารกร

นัยพิจารณา .....

 ๑๓๓

**การให้ทานที่เลื่อนชั้นทางจิต .....** ๑๓๕

อ่านถวายโดย : พระมหานิพล ขนฺติพล ป.ธ.๖

นัยพิจารณา .....

 ๑๓๘

**เหตุที่พระสังฆธรรมไม่ตั้งอยู่นาน .....** ๑๓๙

อ่านถวายโดย : พระมหาเมธี จิตฺตปุณฺโณ ป.ธ.๕

นัยพิจารณา .....

 ๑๔๐

**ทรงให้ภิกษุมิธรรมเป็นที่พึง .....** ๑๔๒

อ่านถวายโดย : พระมหาพงษ์พัฒน์ จันทปโชโต ป.ธ.๖

นัยพิจารณา .....

 ๑๔๔

**คนตาบอดคลำช้าง .....** ๑๔๕

อ่านถวายโดย : พระมหาวรรณ นกฺขริสิริ ป.ธ.๕

นัยพิจารณา .....

 ๑๔๗



**เหตุผลที่คนเกิดมาแล้วไม่เหมือนกัน .....** ๑๕๙

อ่านถวายโดย : พระสำราญ จันทสาโร ประโยค ๑-๒

นัยพิจารณา .....

 ๑๕๒

**ความหมายของขันธ ๕ .....** ๑๕๓

อ่านถวายโดย : พระมหาปิระพัฒน์ จิตวุฑฺโฒ ป.ธ.๔

นัยพิจารณา .....

 ๑๕๔

**คนทำบาปในปัจจุบัน ได้รับทุกข์ก็มี สุขก็มี .....** ๑๕๖

อ่านถวายโดย : พระใบฎีกาศักดิ์มงคล กิตฺติคุตฺโต

นัยพิจารณา .....

 ๑๕๘

**หลักความจริง ที่ทุกคนควรพิจารณา .....** ๑๕๙

อ่านถวายโดย : พระมหาวุฒิชัย ธมฺมวิสุโข ป.ธ.๙

นัยพิจารณา .....

 ๑๖๒

**เรื่องที่พระควรพูดและไม่ควรพูด .....** ๑๖๔

อ่านถวายโดย : พระมหาสมปอง กิตฺติปาโล ป.ธ.๔

นัยพิจารณา .....

 ๑๖๗

**พรหมจรรย์ที่ไม่บริสุทธฺิ .....** ๑๖๘

อ่านถวายโดย : พระมหานาณชัย จิตเมโธ ป.ธ.๕

นัยพิจารณา .....

 ๑๗๐

**ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นพระพุทธเจ้า .....** ๑๗๑

อ่านถวายโดย : สามเณรเทพฤทธิ์ พารินฺทร ป.ธ.๖

นัยพิจารณา .....

 ๑๗๓

**ผู้ลิขิตกรรม ..... ๑๗๔**

อ่านถวายโดย : สามเณรชิตพล ลาหมั่น ป.ธ.๓

นัยพิจารณา ..... ๑๗๖

**โลกในภาษาธรรม ..... ๑๗๗**

อ่านถวายโดย : สามเณรอำนาจ ทองสว่าง ป.ธ.๔

นัยพิจารณา ..... ๑๗๘

**อายุของคนขึ้นอยู่กับศีลธรรม ..... ๑๗๙**

อ่านถวายโดย : สามเณรศุภกิจ ดีวังพล ป.ธ.๓

นัยพิจารณา ..... ๑๘๑

## **ภาคผนวก**

รายนามเจ้าภาพงานพระราชทานเพลิงศพ

เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๑๘๔

รายนามคณะศิษยานุศิษย์ เจ้าภาพพิมพ์หนังสือ

งานพระราชทานเพลิงศพ พระอุดมปัญญาภรณ์ .... ๒๐๖

รายนามคณะศิษยานุศิษย์ เจ้าภาพยาม

ถวายพระเถรานุเถระงานพระราชทานเพลิงศพ

พระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๒๑๐

**ร้อยคำบูชา-อาลัย พระอุดมปัญญาภรณ์ ..... ๒๑๒**





พระอุดมปัญญารัตน์

[วัดป่าโมกข์]







## ความเสียสละ

ความเสียสละ เป็นพระธรรมคำสอน ขององค์  
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเป็นพระพุทธรูป  
ที่ทรงสร้างสมจนถึงวาระแห่งการตรัสรู้ จุดหมายสูงสุด  
ของความเสียสละ ในพระพุทธศาสนา คือ การเสียสละ  
เพื่อบรรลุพระนิพพาน ความเสียสละจึงก้าวสูงขึ้นไปโดย  
ลำดับ ความเสียสละทุกระดับ ล้วนมีความสำคัญ เช่น  
ความเสียสละเพื่อรักษาแผ่นดิน ถ้าไม่มีผู้เสียสละเพื่อ  
แผ่นดิน ชาติไทยคงไม่มีแล้ว ความเสียสละเพื่อสถาบัน  
ความเสียสละเพื่อหน้าที่การงาน ความเสียสละเพื่อ  
สนองงานของคณะสงฆ์ เป็นต้น

ความเสียสละ โดยทางหนึ่ง เป็นการลดความเห็น  
แก่ตัว จนถึงขั้นไม่มีความเห็นแก่ตัว

ท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปญฺญา  
ปโชโต) น.ธ.เอก ป.ธ.๖ ศษ.ม. อดีตเจ้าคณะอำเภอ  
น้ำพอง และอดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี บ้านเสียว ตำบล  
วังชัย อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เป็นพระเถระ  
ที่มีความเสียสละ ถึงขั้นยอมอุทิศชีวิต ร่างกาย เพื่อ  
พระพุทธศาสนา สนองงานของคณะสงฆ์ สนองงานของ  
สำนักเรียนวัดชัยศรี เป็นที่ปรากฏชัด กล่าวได้ว่าเป็นพระ  
เถระที่มี “ความเสียสละสูง” รูปหนึ่ง

ขอให้ความเสียสละ ที่ท่านเจ้าคุณพระอุดม  
ปัญญาภรณ์ บำเพ็ญมาแล้ว ได้เป็นปัจจัยให้ท่านเจ้าคุณ  
บรรลुพระนิพพานในที่สุด

สมเด็จพระพุทธมหาราช

(สมเด็จพระพุทธมหาราช)

ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

วัดสระเกศ







อาลัย

พระอุดมปัญญาภรณ์

(สี ปณฺญาปโชโต)

น.ธ.เอก ป.ธ.๖ ศษ.ม.

อดีตเจ้าคณะอำเภอน้ำพอง

อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี บ้านเสียว

ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง

จังหวัดขอนแก่น



อาลัย  
พระอุดมปัญญาภรณ์  
อดีตเจ้าคณะอำเภอหนอง  
อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี

เจ้าคุณอุดมปัญญาภรณ์ เดิม..ท่านชื่อสี เป็นคน  
จังหวัดกาฬสินธุ์ แต่ท่านมาเจริญรุ่งเรืองที่จังหวัดขอนแก่น  
ท่านเป็นพระเถระที่มีจริยาวัตรตรงดงามน่าเคารพ มีความ  
รู้ความสามารถรอบด้าน เห็นได้จากการจัดการศึกษา

พระปริยัติธรรมด้านบาลี ถือว่าเป็นที่โดดเด่นเป็นอย่างมาก ท่านเจ้าคุณสี่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ทั้งวงการคณะสงฆ์และฆราวาส ท่านเป็นผู้ที่เอาใจใส่ต่อการศึกษาคณะสงฆ์ ส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีโอกาสทางการศึกษาจนสำเร็จเป็นมหาเปรียญ สูงสุดถึงเปรียญธรรม ๙ ประโยค

นอกจากผลงานด้านการส่งเสริมการศึกษาแผนกธรรม-บาลีแล้ว ท่านยังเป็นพระนักพัฒนาที่น่าพาชมชนให้มีแต่ความสุขความร่มเย็น เป็นผู้ชี้ช่องทางแสงสว่างแก่ชีวิตของผู้ที่เดือดร้อน เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรแก่ผู้เข้ามาพึ่งบุญของท่าน เห็นได้จากหลายๆ โครงการของท่าน ไม่ว่าจะเป็นโครงการเกษตรลอยฟ้าคือการปลูกผักปลอดสารพิษก็ดี โครงการธนาคารหมู่บ้าน ซึ่งเป็นโครงการตามแนวพระราชดำริ เป็นโครงการต้นแบบ และเป็นสถานศึกษาเรียนรู้ของหน่วยงานต่างๆ ทั่วประเทศ ท่านจึงถือว่าเป็นพระนักพัฒนาที่หาได้ยาก เป็นที่รักเคารพสักการะของบุคคลทั่วไปเป็นอย่างมาก

บัดนี้ ท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ (สีปยุตฺตปาไซโต) ได้ถึงแก่มรณภาพล่วงลับไป ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ท่านเจ้าคุณเป็นพระที่มีสติ



ปัญญาเฉลียวฉลาด เข้าใจคิดเข้าใจทำ เป็นผู้นำหมู่คณะ  
ท่านทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม นำเสียตายอายุ  
งานอันมีคุณค่าของท่านสั้นไปหน่อย ถ้ามีอายุยืนยาวไป  
มากกว่านี้ ท่านคงจะทำคุณประโยชน์แก่พระศาสนาและ  
ประเทศชาติได้มากมาย สมดังพระบาลีพุทธพจน์ที่ว่า  
รูปี ชีรติ มจฺจนํ นามโคตฺตํ น ชีรติ แปลว่า  
รูปร่างกายจะต้องแตกดับย่อยยับไป แต่ชื่อเสียง  
เกียรติคุณหาได้แตกดับตามไปไม่

จึงเป็นที่หวังได้ว่า ดวงวิญญาณของท่านเจ้าคุณจะ  
ต้องมีสุคติเป็นที่ไปในเบื้องหน้าอย่างแน่นอน

พระธรรมวโรดม

พระธรรมวโรดม

เจ้าคณะภาค ๙



## อาลัย พระอุดมปัญญาภรณ์

คำของคน : เขียนไว้อาลัย ท่านเจ้าคุณพระ  
อุดมปัญญาภรณ์ (สี ปญฺญาปโชโต) น.ธ.เอก ป.ธ.๖  
ศษ.ม. อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี อดีตเจ้าคณะอำเภอ  
น้ำพอง อดีตเจ้าสำนักศาสนศึกษาพระปริยัติธรรมแผนก  
บาลีอันดับหนึ่งของจังหวัดขอนแก่น และอยู่ในชั้นแนว  
หน้าของประเทศไทย เป็นที่ยอมรับของคณะสงฆ์และ  
สาธุชนทั้งหลาย

ท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญารักษ์ ท่านพัฒนาชีวิตของท่านให้เป็นพระพุทธรูป คือ เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ด้วยปริยัติพัฒนา ด้วยปฏิบัติพัฒนาและด้วยปฏิเวธพัฒนา คือ การเล่าเรียนในชั้นภูมิต่างๆ จนสำเร็จตามที่ปรากฏ แล้วก็ศึกษาปฏิบัติตามหลักธรรมในชั้นภูมิต่างๆ นั้น ผูกมัดกาย วาจา ใจ ของตน ทำให้ชีวิตของท่านเจริญรุ่งเรืองมีผลงานเป็นที่เชิดหน้าชูตาของหมู่สงฆ์ เป็นที่ยอมรับของหมู่ของคณะเป็นอย่างดี

**ชีวิต** แปลว่า ความเป็นอยู่ มีอยู่ร่วมกันของรูปธรรมและนามธรรม

**รูปธรรม** คือ สิ่งที่เรามองเห็น จับต้องได้

**นามธรรม** คือ สิ่งที่เรามองไม่เห็น จับต้องไม่ได้

รูปธรรมและนามธรรมโดยนัยดังกล่าวนี้ รวมกันเป็นขันธ์ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ โดยรวมก็คือรูปกับนามนั่นเอง

**ชีวิต** แปลว่า ความเป็นอยู่ มีอยู่นั้น มี ๒ ประเภท คือ

๑. ชีวิตคน

๒. ชีวิตสัตว์รวมทั้งพืช

ชีวิตของสัตว์และพืชนั้น เป็นชีวิตที่พัฒนาไม่ได้ โดยนัยดังกล่าวนี้ อาจฝึกความรู้สึกของเราว่า "อะ นกเขา...คนเอามาฝึกหัดเป็นนกเราได้ จนมีราคาเป็นแสน เป็นล้าน หรือตันไม้...เขาเอามาพัฒนาเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น ตันตะโกดัด ราคาแพงๆ ทั้งนั้น แม้ก็จริง ถึงอย่าง นั้น...โดยข้อเท็จจริงแล้ว สิ่งเหล่านั้น เขาพัฒนาภายใต้ กฎข้อบังคับ เช่น นกเขา...ก็ถูกบังคับให้อยู่ในตุ้มหรือ อยู่ในกรง เป็นกฎข้อบังคับ ตันตะโกก็ถูกลวดหรือตาข่าย รูปแบบต่างๆ ดึงบังคับไว้ แต่ถ้าเมื่อใด ตุ้มหรือกรงขัง ประตุมันเปิดออก นกเรานั้นก็จักเป็นนกเขาเหมือนเดิม แล้วก็สวมิวญญาณของสัตว์ป่าบินออกไปจนได้ หรือตัน ตะโกก็เช่นกัน เมื่อโอกาสลวดมันหมดสภาพ ตันตะโก นั้นมันก็จะสวมิวญญาณของตันไม้ป่าเหมือนเดิมเช่น เดียวกัน

ส่วนชีวิตของมนุษย์นั้น เป็นชีวิตที่พัฒนาได้ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ เป็นเหล่ากอของเทพเจ้า ผู้ประเสริฐ คือ พระมनुนั้นเอง

พระมनुเป็นเทพเจ้าผู้ประเสริฐ ท่านจะอยู่ชั้นไหน ก็ไม่ต้องสนใจ สนใจแต่คำว่า มนุษย์เป็นเหล่ากอของ เทพเจ้าชื่อมनुก็แล้วกัน เพราะฉะนั้น ชีวิตของมนุษย์

จึงเป็นชีวิตที่พัฒนาได้ พัฒนาจากชีวิตปฤตชน...คนมีกิเลส  
 หนา ให้เป็นชีวิตกัลยาณชน...คนดีมีกิเลสบ้าง พัฒนา  
 จากชีวิตกัลยาณชน ให้เป็นชีวิตอารยชน...คนเจริญ  
 พัฒนาจากชีวิตอารยชน ให้เป็นชีวิตอริยชน...คน  
 ประเสริฐหมดกิเลสตัณหา มีจิตใจสว่างสงบ พบแต่ความ  
 สุข ความเจริญรุ่งเรืองไม่มีเหตุไม่มีปัจจัยอะไรๆ มาปรุง  
 แต่งได้ เป็นอสังขตจิต เช่น อย่างพระอริยเจ้าทั้งหลาย  
 มีพระอรหันตสาวกของพระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็นตัวอย่าง

การพัฒนาชีวิต ต้องพัฒนาด้วยปริยัติ คือ การ  
 เล่าเรียน ถือนาความรู้สู่การปฏิบัติกาย วาจา ใจ ของตน  
 ตามนัยแห่งปริยัตินั้น ชีวิตก็จักประสบผลสำเร็จ คือ  
 ปฏิเวธ ตามแนวทางแห่งสัมมาปฏิบัติของพระพุทธ  
 ศาสนา แต่ถ้าชีวิตถูกพัฒนาด้วยแนวทางอื่นนอกศาสนา  
 แล้ว ชีวิตก็จักผันแปรเป็นอย่างอื่นไป ตามอิทธิพลของ  
 แนวทางนั้นๆ

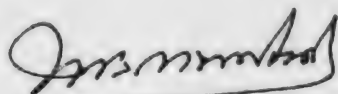
ท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ ท่านคงจะมี  
 ความมุ่งมั่น ขยันต่อการบำเพ็ญประโยชน์ตนและ  
 บำเพ็ญประโยชน์ของผู้อื่น และประโยชน์สูงสุด คือ  
 ปรมัตถประโยชน์ จึงเป็นชีวิตที่น่าอนุโมทนาและเป็นที



นำอาลัยเป็นอย่างยิ่ง สมนับคำของบัณฑิตนักปราชญ์ได้  
กล่าวไว้ว่า “คำของคน อยู่ที่ผลของงาน”

จึงขอตั้งจิตอธิษฐาน ให้ดวงวิญญาณของท่านไป  
สู่สุคติภพด้วยเถิด

ผลงานจากชีวิตของท่านมีค่าปรากฏแก่สายตา  
และจิตใจของกัลยาณสาธุชนทั้งหลายเป็นอย่างดี ยาก  
ที่จะลืมเลือนไปได้ ขอดวงวิญญาณของท่านเจ้าคุณจงไป  
สู่สุคติภพเถิด



(ดร.พระเทพกิตติรังษี)

เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น

เจ้าอาวาสวัดธาตุ พระอารามหลวง

คำอาลัย  
แด่ พระอุดมปัญญาภรณ์  
อดีตเจ้าคณะอำเภอหนอง  
อดีตเจ้าสำนักศาสนศึกษาวัดชัยศรี

ท่านเจ้าคุณ...พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปญฺญา  
ปโชโต) อดีตเจ้าคณะอำเภอหนอง อดีตเจ้าสำนักศาสน  
ศึกษาวัดชัยศรี เป็นพระเถระที่มีความรู้ความสามารถ มี  
ความเสียสละ มีความสัจมาคารวะ มีศีลาจารวัตรงดงาม  
ได้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก  
เช่น

**การปกครอง** ท่านได้เอาใจใส่ในการปกครองดูแล  
พระภิกษุสามเณรทั้งในวัดและในเขตอำเภอหนองเป็น  
อย่างยิ่ง ถือหลักปกครองแบบพ่อปกครองลูก

**การศึกษา** ท่านได้เอาใจใส่ในการศึกษาพระ  
ปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมแผนกบาลีจนมีผู้มาสนใจ  
ศึกษาทั่วประเทศ ผลการสอบบาลีเป็นที่น่าพอใจ เพราะ  
มีผู้สอบได้เป็นจำนวนมาก จนได้รับยกย่องในด้าน  
สมณศักดิ์ ที่ **พระครูสุธีปริยัตยาคม** แปลว่า ผู้มีความ  
รู้ในการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างสูงยิ่ง นอกจากนี้จะ

สอนในสำนักของตนแล้วยังได้ส่งพระภิกษุสามเณรไป  
ศึกษาในสวนกลาง จนมีผู้สอบได้เปรียญเอกหลายรูป

**ด้านสาธารณสงเคราะห์** ท่านได้นำแนวพระราช  
ดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาให้ญาติ  
โยมชาวบ้านเลี้ยวปฏิบัติร่วมกัน เรียกว่า “ธนาคารหมู่  
บ้าน” มีเงินฝากหลายสิบล้าน เป็นการช่วยเหลือชาวบ้าน  
ที่ยากจนให้สามารถหยิบยืมไปใช้จ่ายได้ทันที่ จนได้  
รับตั้งสมณศักดิ์ พระราชาคณะที่ **พระอุดมปัญญา  
ภรณ์** แปลว่า ผู้ประดับด้วยปัญญาอันสูงสุด

ท่านเจ้าคุณอุดมปัญญาภรณ์ ได้ทำคุณประโยชน์  
ต่อพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก ดังนั้น การที่ท่านถึง  
แก่มรณภาพ จึงเป็นการสูญเสียบุคลากรที่ทรงคุณค่าของ  
พระพุทธศาสนาไป แต่ทุกอย่างก็เป็นไปตามกฎของ  
ธรรมชาติ ไม่มีใครหนีพ้น ด้วยการตั้งใจทำงาน...  
ประพฤติดีปฏิบัติชอบต่อพระพุทธศาสนา ขอให้ดวง  
วิญญาณของท่านจงไปสู่สุคติในสัมปรายภพ..เทอญฯ

**พระราชปริยัติโสภณ**  
**รองเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น**

**วัดหนองกุง**

อาลัย  
พระอุดมปัญญาภรณ์  
อดีตเจ้าคณะอำเภอน้ำพอง  
อดีตเจ้าสำนักศาสนศึกษาวัดชัยศรี

ข้าพเจ้ารู้จักและคุ้นเคยกับพระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปณฺธวปไซโต) น.ธ.เอก ป.ธ.๖ ศษ.ม. มานาน เพราะเป็นผู้กำกับดูแลเกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียน และครูสอนนักเรียนธรรมและบาลีมาเหมือนกัน มักพบปัญหา ในลักษณะเดียวกัน เมื่อได้คุยกันจึงสนุกดี ถ้ามีพระครู สิทธิปริยัตยากร รองเจ้าคณะอำเภอเมืองขอนแก่น อยู่ใน วงสนทนาด้วย...ยิ่งออกกรสออกชาติมาก ท่านเจ้าคุณฯ ท่านเป็นคนที่มีจิตใจเข้มแข็ง จะเห็นได้ในเวลาที่ท่าน อาพาธ พอทราบว่าเป็นโรคร้าย ท่านไม่ท้อ ท่านต่อสู้ โดยวิธีการต่างๆ ด้วยวิธีที่คิดว่าจะเอาชนะโรคได้ ท่าน ทำตัวประหนึ่งว่าตัวเองไม่เป็นโรคชนิดนั้น ข้าพเจ้าไป เยี่ยมใช้ท่านที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ๓ ครั้ง ช่วงที่ ท่านยังไม่เป็นหนักเท่าไร ท่านให้เอกสารเกี่ยวกับเรื่อง รักษาโรคมะเร็งแก่ข้าพเจ้า ๑ เล่ม นับว่าเป็นประโยชน์ มาก ช่วงที่ท่านมรณภาพ ข้าพเจ้าปฏิบัติศาสนกิจอยู่ที่

สหรัฐอเมริกา กลับมาเห็นหนังสือนิมนต์ไปสวดงานศพ  
ท่าน จึงได้รู้ว่าท่านมรณภาพแล้ว ต่อมาได้ไปสวดใน  
งานปัญญาสมวาร และได้อุทิศส่วนบุญไปหาท่านตาม  
คตินิยม ท่านเป็นพระเถระรูปหนึ่งที่ทุ่มเทกับการศึกษา  
พระปริยัติธรรมอย่างถวายเป็นชีวิต เป็นพระเถระที่น่านับถือ  
เป็นผู้ที่มีผลงานทางการศึกษาแผนกนักธรรม-บาลีมาก  
เป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างได้เป็นอย่างดี ถึงท่านอายุยังน้อย  
แต่ผลงานมีมาก ได้ฝากหน่อกล้าไว้ในวงการศึกษามหา  
พระพุทธศาสนามากมาย ได้ทำหน้าที่ของพุทธศาสนิก  
ชนอย่างเต็มความสามารถ ควรจะได้ชื่อว่า เป็นหลาน  
พระพุทธ เป็นบุตรพระธรรม เป็นผู้แนะนำทางวัฒนะ  
บวรก็ไม่เสียผ้าเหลือง ถ้าสิกขาที่ยังไม่เปลื้องผ้าลาย  
ตายก็ไม่เสียชาติเกิด สมดังสุภาษิตที่ว่า **รูป ชีรติ มัจฉานัน**  
**นามโคตติ น ชีรติ.**

ขอให้ดวงวิญญาณของพระอุดมปัญญาภรณ์จง  
สถิตในสุคติภพด้วย...เทอญ

**พระพุทธนิสากรนี**  
**รองเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น**



## รักและอาลัยท่านเจ้าคุณลี พระอุดมปัญญาภรณ์

ท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ อดีตเจ้าอาวาส  
วัดชัยศรี และอดีตเจ้าคณะอำเภอ น้ำพอง

ท่านเป็นพระมหาเถระรูปหนึ่ง ของอำเภอ น้ำพอง  
ที่มีบทบาทบริหารการศึกษาแผนกบาลี ในแต่ละปีมีนัก  
เรียนที่สอบเปรียญธรรมได้เป็นจำนวนมาก ติดอันดับนัก  
เรียนที่สอบได้มากระดับประเทศ เป็นเหตุนำมาซึ่งความ  
ปิติของเจ้าคณะผู้ปกครองและเจ้าสำนักเรียนคณะจังหวัด  
ขอนแก่น

กระผม...พระครูธรรมสโมธาน ในฐานะเป็นพระ  
อนุสาวนาจารย์ของท่านเจ้าคุณฯ ต่างก็ชื่นชมยินดีใน  
ความสามารถและความสำเร็จของท่านมาโดยตลอด

ท่านเจ้าคุณฯ มีวัตรปฏิบัติและอาจารย์งามเป็นที่  
เกรงขามของคนทั่วไป

ศิษยานุศิษย์มาสมัครเรียนบาลีทั่วทิศสารทิศในแต่  
ละปี...รุ่นแล้วรุ่นเล่า ตั้งแต่ประโยคต่ำสุดถึงประโยคสูง  
สุด ถ้าศึกษาไปแล้วประกอบอาชีพรับราชการก็มาก อยู่  
ในเพศบรรพชิตเป็นกำลังเผยแผ่ธรรมของพระพุทธ

ศาสนา บริหารการศึกษาประสบความสำเร็จตามแนว  
ปฏิบัติของเจ้าคุณอาจารย์มีมากไม่น้อยเช่นกัน

ท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ เป็นพระมหา  
เถระ เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวัตรปฏิบัติ มีความอ่อนน้อม  
ถ่อมตน รู้ฐานะ รู้หน้าที่ มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

ตลอดชีวิตของท่านเจ้าคุณฯ มีแต่ให้ ให้การศึกษา  
แก่พระภิกษุสามเณร ให้ธรรมแก่ประชาชน ให้ทุนการ  
ศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรและนักเรียนที่ยากจน ทั้งใน  
และนอกเขตการปกครองอำเภอ น้ำพอง

ท่านเป็นที่พึ่งทางใจของประชาชนและข้าราชการ  
ทุกภาคส่วน

ในชีวิตจริงของท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์  
ท่านได้พัฒนาชีวิตของท่าน จากชีวิตเด็กท้องถิ่น ด้อย  
โอกาสทางการศึกษา มาบรรพชาเป็นสามเณร ...  
อุปสมบทเป็นพระภิกษุ มีความมุ่งมั่น ขยัน อดทน ใฝ่  
รู้ใฝ่เรียนด้วยความเพียรพยายาม จนสอบได้นักธรรมชั้น  
เอกและเปรียญธรรม ๖ ประโยคเป็นต้นทุน เมื่อดำรง  
ตำแหน่งพระสังฆาธิการสนองงานคณะสงฆ์ตั้งแต่ระดับ  
ล่าง จนถึงดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอน้ำพอง ได้สนอง

งานผู้บังคับบัญชาเต็มความสามารถ ถึงจะไม่สมบูรณ์  
เต็มที่หรือไม่ดีเต็มร้อย แต่ท่านก็พยายามทำให้บกพร่อง  
น้อยที่สุด

ชีวิตและผลงานของท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญา  
ภรณ์ มีการวางแผนงานและดำเนินการอย่างมีระเบียบ  
มีขั้นตอน เพื่อก้าวเดินไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ วางแผนงาน  
ที่จะปฏิบัติ มีข้อติดขัด...นำปัญหาปรึกษาหารือผู้บังคับ  
บัญชา เพื่อปรับปรุงแก้ไข

การบริหารการศึกษาแผนกบาลีของสำนักศาสน  
ศึกษาวัดชัยศรี บ้านเสียว จึงเป็นผลงานดีเด่นได้รับ  
ยกย่องจากผู้บังคับบัญชา คู่กับงานอื่นๆ ที่เจ้าคุณฯ  
บริหารในตำแหน่งหน้าที่ มีค่าไม่ด้อยไปกว่าการศึกษา  
แผนกบาลีด้วย เหตุนี้กระมัง ? ท่านจึงได้รับมหา  
กรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ตั้งเป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ  
ที่ **พระอุดมปัญญาภรณ์** นำความปลื้มปิติแก่ผู้บังคับ  
บัญชา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนศิษยานุศิษย์ทั้งบรรพชิต  
และคฤหัสถ์จนปัจจุบัน

การสูญเสียเพชรน้ำหนึ่งของวงการศึกษาศาสน  
บาลีและผู้บริหารงานคณะสงฆ์ระดับสูงของอำเภอ

พongครั้งนี้ กระผมในฐานะพระอนุสาวนาจารย์ของท่าน  
เจ้าคุณพระอุดมปัญญาวรณ มีความอาลัยท่าน และ  
มีความเสียใจไม่แพ้ศิษยานุศิษย์ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์  
ของท่านเจ้าคุณฯ เลย

หลับสบายเถิด...ท่านเจ้าคุณฯ อาจารย์และศิษย์  
จะสานต่องานของท่านตามกำลังความสามารถแห่งตน.

พระครูธรรมโสธนา  
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมัชฌิมาวาส  
และรองเจ้าคณะอำเภอเมืองอุดร



## คำไว้อาลัยอาจารย์

สรรพสิ่งทุกอย่างในโลกนี้มีสามัญลักษณ์ะ ๓ ประการ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มีความเปลี่ยนแปลงเป็นนิจ...ไม่คงที่ และปราศจากสารัตถะอันทำให้ต้องยึดมั่นถือมั่น สิ่งที่ยังคงเหลือเมื่อเราละจากโลกนี้ไปแล้วคือความดีงามแห่งตน ที่ได้สร้างสมผูกพันเรียงร้อยต่อเนื่องเป็นอนุสรณ์ให้อนุชนผู้อยู่เบื้องหลังได้จดจารึกไว้เป็นแบบอย่าง เพื่อเจริญรอยตาม

ระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา ผมได้เห็นคุณงามความดี ๒ อย่าง คือ **หนึ่ง** : ความงามทางกาย เป็นผู้ขยันความช่วยเหลือ ปราบปรามดี **สอง** : ความงามแห่งจิตใจ เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี ทั้งหมดนี้ อาจารย์ของลูกศิษย์มีความเหมาะสมทุกประการกับคำเรียกขานนั้น และแม้ท่านอาจมิได้รับรู้ถึงความระลึกคุณจากเหล่าศิษย์ในวันนี้ แต่เชื่อว่า เวลานี้ท่านกำลังมองมาที่เรา...ด้วยความยินดียิ่ง

**คุณ** ... .. อันใดในโลกหล้ามหาสมุทร มิอาจสูงล้ำค่าคุณของอาจารย์นี้

**อาจารย์** ... .. ฝึกประสานงานให้ความคิดชั่วชีวิต ทุกข์สุขมีอาจารย์คนนี้เข้าคลี่คลาย



รัก ... ... อาจารย์ที่สุดจากดวงใจ อาจารย์จาก  
ไป ลูกศิษย์อาลัยนิรันดร์กาล

อาจารย์คือตะวัน	อันอำไพ	ได้ส่องหล้า
ยอดคนกล้า	ปราชญ์วิชา	อันยิ่งใหญ่
คนทำงาน	ชาญปรีชา	ค่าเกินใคร
จริงน้ำใจ	ให้ทุกคน	ล้นเมตตา
แต่บัดนี้	อาจารย์ผู้ให้	ไม่มีแล้ว
ร่วมโพธิ์แก้ว	หลักชัย	ได้สรรเสริญ
ทุกอย่างก้าว	ที่กระทำ	นำจำเริญ
จะดำเนิน	แนวชีวิต	ที่ดั่งงาม
ด้วยความดี	ที่กระทำ	จงนำเนื่อง
จงรุ่งเรือง	สงบสุข	ทุกเขตคาม
จงอย่าห่าง	ดวงชีวิต	ที่ดั่งงาม
จงพบความ	สุขฤดี	มีพรชัย
ขอเทพไท้	เทวา	มาน้อมรับ
จงสดับ	ความดั่งงาม	ความสุขใส
อัญเชิญสู่	ทิพย์สถาน	อันวิไล
สถิตใน	ชั้นพรหม	วิมานเทอญฯ

ด้วยความรักและอาลัยยิ่ง

พระครูสุตศาสนการ

## คำไว้อาลัย พระอุดมปัญญาภรณ์

พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปณฺณปาโชโต) อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี บ้านเสียว ตำบลวังชัย อำเภอ น้ำพองและอดีตเจ้าคณะอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เป็นพระมหาเถระระดับเจ้าคณะอำเภอ ได้ปกครองดูแลคณะสงฆ์ในเขตรับผิดชอบ ทั้งทางด้านการปกครอง การศึกษา การเผยแผ่พระศาสนา และการสาธารณูปการ ครบทั้ง 4 ด้าน รวมทั้งด้านสาธารณสงเคราะห์ ตามภารกิจและอำนาจหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นไปด้วยดี

ในส่วนงานของทางราชการบ้านเมือง

ท่านก็ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือมาโดยตลอด ท่านเป็นพระนักพัฒนา นักการศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ ที่มุ่งมั่น สรรค์สร้างความสำเร็จแก่ชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านเป็นพระเถระที่มีจริยาวัตรเรียบง่าย สุขุมไม่ถือตัว เข้ากับพระภิกษุ สามเณร ได้ทุกรูป รวมถึงพี่น้องพุทธศาสนิกชนที่เข้าไปหา เพื่อขอความเมตตาช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ได้ทุกเมื่อ

ท่านจึงเป็นที่เคารพศรัทธาของเพื่อนสหธรรมิกและสาธุชนทั่วไป

การมรณภาพ ของพระอุดมปัญญาภรณ์ (สีปยุตฺตปาไซโต) นับว่า เป็นการสูญเสียพระมหาเถระที่สำคัญในพระพุทธศาสนา ด้วยคุณงามความดีที่ท่านได้ประกอบไว้ ถือได้ว่าท่านเป็นผู้มีความเสียสละอุทิศตนที่สมบูรณ์แล้ว คุณงามความดีของท่านยังคงอยู่เป็นอนุสรณ์ให้ศิษยานุศิษย์และสาธุชนได้รำลึกถึงท่านอยู่ตลอดไป

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลพิภพ จงได้โปรดอภิบาลบันดาลให้ดวงวิญญาณของท่านจงไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

— ๑๖๖ —

(นายสมบัติ ตริวัฒน์สุวรรณ)  
ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

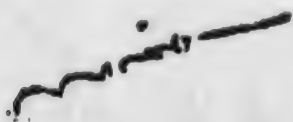
## คำไว้อาลัย พระอุดมปัญญาภรณ์

พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปญฺญาปโชโต) อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี และอดีตเจ้าคณะอำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เป็นพระมหาเถระระดับเจ้าคณะอำเภอ ที่มีบทบาทสำคัญในการปกครองดูแลคณะสงฆ์ในเขตรับผิดชอบมาด้วยดี ทั้งทางด้านการปกครอง การศึกษา การเผยแผ่ และการสาธารณสงเคราะห์ตามภารกิจและอำนาจหน้าที่อย่างต่อเนื่อง

ในส่วนงานของทางราชการบ้านเมืองท่านก็ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือมาโดยตลอด เป็นพระนักพัฒนา นักการศึกษา และเป็นนักสังคมสงเคราะห์ ที่มุ่งมั่น สรรค์สร้างบุญแก่ชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านเป็นพระมหาเถระที่มีจริยาวัตรเรียบร้อย ดำรงตนอยู่ในสมณเพศตลอดมา มีความสุขุม ไม่ถือตัว เข้ากับพระภิกษุสามเณรได้ทุกรูป ตลอดทั้งพี่น้องพุทธศาสนิกชนที่เข้าไปหาเพื่อติดต่อประสานงานในกิจกรรมต่างๆ ท่านจึงเป็นที่เคารพศรัทธาของเพื่อนสหธรรมิกและสาธุชนทั่วไป

การมรณภาพของพระอุดมปัญญาภรณ์ (สี  
ปยุตฺตปาโชโต) นับว่าเป็นการสูญเสียพระมหาเถระที่  
สำคัญในทางพระพุทธศาสนาในด้านการศึกษา การเผย  
แผ่ การสาธารณูปการ รวมทั้งการสังคมสงเคราะห์ไป  
อีกหนึ่งรูป ยังคงเหลือไว้แต่คุณงามความดีของท่านที่ยัง  
คงอยู่ไว้เป็นอนุสรณ์ให้ศิษยานุศิษย์และสาธุชนได้รำลึก  
ถึงท่านอยู่ตลอดไป

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใน  
สากลพิภพ ตลอดจนคุณงามความดีที่ท่านได้ประกอบไว้  
ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ จงดลบันดาลประทานพรให้ดวง  
วิญญาณของท่านจงไปสู่สุคติ ในสัมปรายภพ ตราบ  
ชำนีรันดร์เทอญ



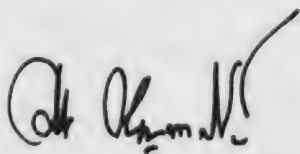
(นายพยัคฆ์ ขาญประเสริฐ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น



คำไว้อาลัย  
ถวายแด่ เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์  
(หลวงพ่อพระมหาสี)

เหมือนประทีปพลันดับดับจากโลก  
ประมวลโคกกำสรวลสลดแสน  
ท่านเจ้าคุณอุ้นเกศทั้งดงแดน  
นับแสนแสนล้านหทัยปลดปลิวตาม  
จะดับโคกอย่างไรในสงสาร  
ท่านนิพพานละโลกสู่พรหมสรวง  
คำสั่งสอนศิษย์จดจำทุกจิตดวง  
เพื่อบวงสรวงท่านเจ้าคุณอุดมปัญญาภรณ์ (หลวง  
พ่อพระมหาสี)



(นายพนิจ หาญพานิชย์)  
รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

# น้อมบูชาอภัย เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี อดีตเจ้าคณะอำเภอน้ำพอง

เมื่อคราวที่ผมมารับตำแหน่งนายอำเภอน้ำพอง ครั้งแรกได้มากราบนมัสการขอพรหลวงพ่ोज้าคุณ ท่านได้พูดให้ฟังว่า อำเภอน้ำพองเป็นอำเภอที่ใหญ่มีการพัฒนาไม่ขาด ท่านได้พูดในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของอำเภอน้ำพอง โดยเฉพาะโครงการสร้างศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนอำเภอน้ำพองหรือวัดพุทธเกษมว่าเป็นสถานที่ฝึกอบบรมเยาวชนนักเรียนและหน่วยราชการตลอดถึงผู้ติดยาเสพติดมาบำบัด ณ สถานที่แห่งนี้ไม่ได้ขาด

หลังจากนั้น ท่านได้พาไปเยี่ยมชม ผมรู้สึกประทับใจในผลงานที่ท่านสร้างเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน โดยท่านพูดว่า วัดสร้างทั้งผู้หญิงผู้ชาย แต่เวลามีปัญหาอยู่ได้เฉพาะผู้ชาย แต่ศูนย์แห่งนี้อยู่ได้ทั้งผู้หญิงผู้ชาย เมื่อมาคิดดูแล้วพระผู้จะทำงานเพื่อชุมชน สังคมและประเทศชาติอย่างหลวงพ่ोज้าคุณหายากมาก เพราะท่านเป็น

พระนักพัฒนา นักเสียสละเพื่อชุมชนและสังคม ซึ่งตรงกับโอวาทของพระพุทธเจ้าว่า ภิกษุทั้งหลายเธอจงเที่ยวจาริกไปเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ชนหมู่มาก หลวงพ่อท่านได้ปฏิบัติตามพุทธโอวาทนี้แล้วน้อมนำมาปฏิบัติตาม จนเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป และคุณงามความดีทั้งหลายของหลวงพ่อก็ฝังอยู่ในจิตใจของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายผู้ได้เห็นผลงานที่ท่านทำให้ปรากฏแก่สายตาของเหล่าชนทั่วไป

ในการจากไปของหลวงพ่อกวราณี ผมในนามตัวแทนของพี่น้องชาวอำเภอ น้ำพองรู้สึกเสียดยพระเถระผู้เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของชุมชนเป็นอย่างยิ่ง ขอให้ดวงวิญญาณของหลวงพ่อกับเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ จงไปสถิตอยู่ในแดนอันเกษมสำราญในสัมปรายภพด้วยเทอญฯ

น้อมถวายบูชาคุณ  
นายศิริศักดิ์ ภิญโญภานุวัฒน์  
นายอำเภอ น้ำพอง

## อาลัยหลวงพ่อ เพชรน้ำหนึ่งเมืองน้ำพอง

ผมนายศิริพันธ์ ชุ่มด้วง เคยมารับตำแหน่งเป็น ปลัดอาวุโสที่อำเภอ น้ำพอง ได้มีโอกาสมากราบขอพร ท่านตลอด

หลวงพ่อ...ท่านเป็นพระเถระที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นพระนักพัฒนาแนวหน้า ของอำเภอ น้ำพอง เพราะผมเคยมาขออนโยบายจากท่าน เกี่ยวกับการ พัฒนาชุมชนและการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ท่านได้แนะนำวิธีการป้องกันและการแก้ไขเป็น อย่างดียิ่ง

ผมจึงมีความเคารพท่านเสมือนหนึ่งว่า “พ่อ” และ ยังเรียกท่านว่า “เพชรน้ำหนึ่ง เมืองน้ำพอง”

การสูญเสีย “เพชรน้ำหนึ่ง เมืองน้ำพอง” ในคราว นี้...นับว่า เป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ จนยากจะทำใจ ได้ เพราะหลวงพ่อ...ท่านเป็นร่มโพธิ์ ร่มไทร เป็นที่ ปรีksenำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้กับมวลมนุษยชาติทั้งฝ่าย บรรพชิตและฝ่ายคฤหัสถ์มาโดยตลอด

ผมในฐานะเป็นลูกศิษย์ของท่านคนหนึ่งรู้สึก  
เสียดายหลวงพ่อบ้างเป็นอย่างมาก ถ้าหลวงพ่อยังอยู่  
ประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับอำเภอน้ำพองอย่างมหาศาล

ในโอกาสนี้ผมขอตั้งกัลยาณจิตให้ดวงวิญญาณ  
ของหลวงพ่เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์จงไปสู่แดน  
สุขาวดีด้วย...เทอญ

อาตย์หลวงพ่  
นายศิริพันธ์ ชุ่มคัง  
นายอำเภอโกสุมพิสัย



## อาลัยเจ้าคุณอาจารย์

ผมได้รู้จักกับท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ และมีความเคารพนับถือท่านมาเป็นระยะเวลาหลายสิบปี เมื่อครั้งอุปสมบทที่วัดชัยศรี บ้านเสียว ท่านก็เป็นอาจารย์สวด หลังจากนั้นก็ยังมีความเคารพนับถือและคุ้นเคยท่านมากขึ้น

ท่านเจ้าคุณอาจารย์นั้น ท่านเป็นพระนักพัฒนา เป็นพระนักเสียสละ ทุ่มเทร่างกายแรงใจ แรงสติปัญญา ให้กับศิษยานุศิษย์เป็นอย่างมาก โดยท่านไม่เคยคิดที่จะถามหาค่าตอบแทนอะไรเลยจากลูกศิษย์ จนผู้คนที่รู้จักท่านต่างขนานนามว่า **“พระผู้มีแต่ให้”**

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลงานในด้านการพัฒนาชุมชน ที่ท่านเจ้าคุณอาจารย์ได้ทำเป็นแก่นสารจนเป็นที่ประจักษ์โดดเด่นไปทั่วประเทศ คือ โครงการธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ ที่จัดตั้งให้ชาวบ้านรู้จักอดออม ไม่เป็นหนี้้นอกระบบ อีกโครงการหนึ่ง คือ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนอำเภอน้ำพอง นับว่าเป็นชีวิตจิตใจและผลงานชิ้นสุดท้ายที่ท่านได้สร้าง เพื่อที่จะช่วยเหลือชุมชน เป็นสถานที่อบรมครูนักเรียน และหน่วย



งานราชการ ตลอดถึงองค์กรหน่วยงานต่างๆ ให้มีคุณ  
ภาพ นับว่าเจ้าคุณอาจารย์ได้สร้างสิ่งที่มีประโยชน์ต่อ  
\* ชุมชน ประเทศชาติ พระศาสนาเป็นอย่างมาก

ดินจะกลบ	ลบกาย	วายสังขาร
ไฟจะผลาญ	เผาซาก	สิ้นสาบสูญ
ผลงานดี	มีอยู่	ช่วยคำจุน
ย่อมเกิดทุน	แทนซาก	ที่จากไป

ขอให้บุญกุศล คุณงามความดี ที่ท่านเจ้าคุณ  
อาจารย์ได้บำเพ็ญมา ทั้งที่เป็นประโยชน์ตน และ  
ประโยชน์ผู้อื่น จงมารวมกันเป็นพลวปัจจัย ให้ดวง  
วิญญาณของท่าน จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพเปื่องหน้า  
โน้นเทอญฯ

อภิชัยเจ้าคุณอาจารย์  
นายปัญญา ศรีปัญญา  
ประธานคณะกรรมการคมนาคน

## อาลัยเจ้าคุณอาจารย์

นับตั้งแต่ทราบข่าวว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่  
พระอุดมปัญญาภรณ์ ป่วยเป็นโรคมะเร็งระยะสุดท้าย  
พร้อมกับที่คุณหมอบอกว่า ท่านมีเวลาอยู่กับลูกศิษย์  
เพียง ๓ เดือนเท่านั้น

กระผมรู้สึกเสียใจและใจหายว่า พระผู้บำเพ็ญ  
ประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ต่อประเทศชาติบ้านเมือง  
ได้ป่วยเป็นโรคร้าย แต่ด้วยความเข้มแข็งของหลวงพ่จึง  
อยู่มาได้ถึง ๒ ปีเศษๆ จนกระทั่งท่านมาถึงแก่มรณภาพ

การจากไปของหลวงพ่เจ้าคุณนั้น ผมรู้สึกเหมือน  
ขาดร่มโพธิ์ร่มไทรที่เคยให้ลูกศิษย์ได้พึ่งพาอาศัย

พระเดชพระคุณฯ ท่านได้ใช้หลักในการปฏิบัติต่อ  
ลูกศิษย์และพุทธศาสนิกชนทั่วไป คือ สังคหวัตถุ ๔  
ประการ กล่าวคือ

๑. ท่านชอบบริจาคทานสงเคราะห์แก่ชาวบ้าน  
ตลอดถึงประชาชนทั่วไปที่มาขอพึ่งไบนุญ  
จากท่าน โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน และ  
ท่านยังปลุกฝังลูกศิษย์ให้เป็นผู้รู้จักให้ด้วย

การทำเป็นตัวอย่าง ดังมีคำที่ท่านพูดอยู่เป็นประจำว่า “ยิ่งให้ยิ่งเบา ยิ่งเอายิ่งหนัก”

๒. ท่านพูดจาไพเราะอ่อนหวานกับพระภิกษุสามเณร และญาติโยมที่เข้ามาสนทนากับท่าน (แต่ไม่ใช่ปากหวาน) โดยปกติแล้วท่านเป็นคนไม่พูดคำหยาบคายกับใคร แม้จะมีอายุน้อยกว่าหรือเสมอกันก็ตาม พูดแต่คำสัตย์ คำจริง คำเป็นที่รักใคร่ต่อพระภิกษุสามเณรและญาติโยม ทำให้ลูกศิษย์และญาติโยมรักท่าน เพราะท่านพูดคุยเป็นกันเองสนุกสนาน

๓. ท่านประกอบแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อวัดวาอาราม และชุมชนในเขตอำเภอ น้ำพอง พร้อมทั้งในและต่างจังหวัดเป็นอย่างมาก จนได้รับรางวัลเกียรติคุณต่างๆ หลายรางวัล ผู้คนทั้งหลายจึงเรียกท่านว่า “หลวงพ่อนักพัฒนา”

๔. ท่านปฏิบัติตัวของท่านเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ถือตัว ยศ ศักดิ์ ว่าเป็นตำแหน่งนั้น

ตำแหน่งนี้ นับตั้งแต่ที่ท่านเป็นพระมหาสิ  
ปญญาปโชโต จนกระทั่งได้เป็นเจ้าคุณพระ  
อุดมปัญญาภรณ์ ท่านก็ยังพูดจาและปฏิบัติ  
เหมือนเดิม

ท้ายที่สุดนี้ ขอผลบุญกุศลคุณงามความดีอันเกิด  
จากการบำเพ็ญของหลวงพ่ोज้าคุณพระอุดมปัญญา  
ภรณ์ จงมารวมกันเป็นตบะ เดชะ นำส่งดวงวิญญาณ  
ของหลวงพ่ोज้าคุณฯไปสู่สรวงสวรรค์ด้วยเทอญ



(นายคมกฤช บุษราคัม)  
กำนันตำบลวังชัย

## น้อมบูชาอาลัย เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์

ผมนายมนต์ ศรีวิไลลักษณ์ มีความเคารพนับถือ  
หลวงพ่ोज้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์ มาเป็นเวลานาน  
และหลวงพ่ोज้าคุณท่านเป็นพระที่เสียสละเพื่อชุมชน  
และสังคมมาโดยตลอด เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ท่าน  
เอาหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับ  
การพัฒนาชุมชน เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับพุทธ  
ศาสนิกชนจนเป็นพระผู้นำของเหล่าชาวบ้าน หรือพระนัก  
พัฒนานั่นเอง สำหรับครอบครัวของผมนมีความเคารพเป็น  
อย่างมากเพราะท่านให้ความช่วยเหลือคอยเป็นผู้แนะนำ  
เป็นที่ปรึกษามาโดยตลอด

ขณะที่ท่านเจ้าคุณอาพาธพักรักษาตัวอยู่ ณ โรง  
พยาบาลศรีนครินทร์ หรือโรงพยาบาลน้ำพอง ครอบครัว  
ของกระผมก็ได้อุปัฏฐากจนหลวงพ่อบุญคำหนึ่งขึ้นมาจาก  
อาตมาเกิดอยู่ท่าคันโท แต่ครอบครัวกลับอยู่ที่อำเภอน้ำ  
พอง มาเห็นกันเพราะอาศัยความเป็นผู้ทำบุญร่วมกัน  
ไว้ในปางก่อน นี่แหละ ถึงไม่ใช่ชาติไม่ใช่เชื้อถ้ามีความ  
เอื้อเฟื้อก็เหมือนเนื้ออาตมา ถึงเป็นชาติเป็นเชื้อถ้าไม่มี

ความเชื่อเพื่อก็เหมือนเนื้อในป่า พอท่านพูดจบ ผมก็  
รู้สึกประทับใจในคำพูดของท่านเจ้าคุณเป็นอย่างมาก

ในโอกาสนี้ผมพร้อมครอบครัวศรีวิไลลักษณ์  
ขอตั้งจิตอธิษฐาน ให้ดวงวิญญาณของหลวงปู่เจ้า  
คุณจงไปสู่สุคติด้วยเทอญ

นายมนต์ชัย ศรีวิไลลักษณ์  
สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น  
อำเภอโนนพะอง เขต ๑





## อภัยหลวงพ่อเจ้าคุณ

ผมได้รู้จักหลวงพ่от่านมากกว่า ๒๐ ปี มีความ  
คุ้นเคยสนิทสนมกับท่านเป็นอย่างดี

ท่านเป็นพระมหาเถระที่มีอัธยาศัยดี

เมื่อเข้าใจลัทธิท่าน พุดคุยกับท่านแล้วสบายใจ กระ  
ผมมีความศรัทธาท่านเป็นอย่างมาก ท่านเป็นพระนัก  
พัฒนา ได้ริเริ่มสร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมที่บ้านหลุมหิน  
หรือวัดพุทธเกษมในปัจจุบัน เพื่อดูแลเยาวชนที่มีปัญหา  
เกี่ยวกับยาเสพติด

แต่เป็นธรรมดาของชีวิตคนเรา การเกิด แก่ เจ็บ  
ตาย เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่อาจสามารถหลีกเลี่ยงได้ ท่านเจ้า  
คุณอาจารย์ก็เช่นเดียวกัน ท่านเป็นพระดี ปฏิบัติดีปฏิบัติ  
ชอบ เป็นที่เคารพสักการะของศิษยานุศิษย์ ชาวที่ท่าน  
อาพาธสร้างความเศร้าสลดใจแก่ศิษยานุศิษย์เป็นอย่างมาก  
ที่ผมได้สัมผัสกับท่านขณะที่ท่านอาพาธอยู่ เจ้า  
คุณอาจารย์กลับมีกำลังใจที่ยอดเยียมไม่กลัวกับโรคภัยที่  
เกิดขึ้น ท่านยังให้คำแนะนำกับผู้ที่มาเยี่ยมว่า “มันเป็น  
ธรรมดาของชีวิตมีเกิดก็ต้องมีตาย ยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้น  
ก็จะมีความสุขเอง”

ถึงเจ้าคุณอาจารย์ละสังขารไปแล้ว แต่ท่านยังฝาก  
 คุณงามความดีไว้ให้เหล่าศิษยานุศิษย์ระลึกถึงและเป็น  
 แบบอย่างในการดำเนินชีวิต ขออานุภาพคุณงามความ  
 ดีที่ท่านได้สั่งสมไว้ในภพนี้จงดลบันดาล อภิบาลประทาน  
 พรให้เจ้าคุณอาจารย์พระอุดมปัญญาภรณ์ (พระมหาสี)  
 เข้าถึงวิมุตติสุข อันเป็นความสุขที่ประเสริฐตามธรรมของ  
 องค์สมเด็จพระบรมศาสดาทรงค้นพบด้วยเทอญ

นายนพพร ปิตุสุวรรณรัตน์  
 สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น  
 อำเภอโนนน้ำพอง เขต ๒



## คำไว้อาลัย

### เจ้าคุณอาจารย์...พระอุดมปัญญาภรณ์

ดิฉันในฐานะพุทธศาสนิกชนคนหนึ่งที่มีความ  
เลื่อมใสในหลวงพ่อก็ มีความระลึกถึงพระคุณท่านด้วย  
ความศรัทธาจากใจจริงเสมอ

ครั้งแรกที่ได้พบกับหลวงพ่อดิฉันรู้จักศรัทธาทันที  
และยังได้สนทนาธรรมกับท่านยังทำให้รู้ว่าท่านเป็นคนดี  
เป็นพระสงฆ์ที่มุ่งปฏิบัติดี เป็นผู้มีความเมตตาใจหนักแน่น  
ทำอะไรทำจริง โดยเฉพาะสิ่งที่หลวงพ่อดำเนินมาบรรยาย  
ธรรมให้ฟังนั้น ล้วนเป็นสิ่งที่นำมาปฏิบัติแล้วเกิดความ  
สุขกาย สุขใจ ในการดำเนินชีวิต

ดิฉันได้เห็นปฏิปทาของหลวงพ่อมานานหลายปี  
ท่านเป็นพระนักพัฒนา ท่านได้ดำเนินการสร้างศูนย์  
พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน อำเภอ น้ำพอง เพื่อเป็นสถานที่  
จัดอบรมและปฏิบัติธรรม ของนักเรียน อุบาสก  
อุบาสิกา บุคคลทั่วไป ซึ่งทุกคนให้การยอมรับและ  
ศรัทธาเป็นคุณอนันต์ และท่านยังมีความประสงค์  
ที่จะสร้างโรงเรียนโดยรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านยาเสพติด  
มาศึกษาและให้ความรู้ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธ

ศาสนาฆาตเกลาลจิตใจ ดิฉันได้นมัสการเรียนถามท่านว่า “คาดว่า โรงเรียนจะสร้างเสร็จเมื่อไหร่คะหลวงพ่” ท่านตอบว่า “เสร็จเมื่อไหร่ก็เมื่อนั้นแหละโยม” ถึงแม้ว่าการสร้างโรงเรียนจะใช้งบประมาณมาก แต่ศรัทธาของชาวพุทธทั้งหลายได้หลั่งไหลมาบริจาคเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้เกิดขึ้น เมื่อพระคุณท่านได้เกิดอาพาธ ซึ่งคุณหมอได้วินิจฉัยว่า ท่านเป็นโรคที่ไขกระดูกระยะสุดท้าย แต่ก็ไม่ได้ทำให้ท่านย่อท้อ ต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ท่านมีกำลังใจต่อสู้กับโรคร้าย และเข้าพักรักษาที่โรงพยาบาล บางครั้งท่านปฏิเสธหมอนัด เพราะมีศาสนกิจที่จำเป็น

ดิฉันได้ยินท่านพูดเสมอว่า “โรคภัยฉันไม่กลัว ถ้าฉันตายโรคก็ตาย”

ดิฉันมีโอกาสไปนมัสการเยี่ยมท่านที่โรงพยาบาล ท่านเป็นผู้ที่มีจิตใจแน่วแน่ ตั้งมั่นเสมอ ดิฉันรู้สึกศรัทธาในความอดทนต่อโรคภัยของท่านเป็นอย่างมาก ดิฉันได้ถวายภัตตาหารเป็นครั้งสุดท้าย ดูท่านมีกำลังใจขึ้นมาทันที แต่ไม่นานโรคร้ายก็ได้กัดกร่อนสังขารจนท่านได้ละสังขารไป ซึ่งหนึ่งวันก่อนที่ท่านจะละสังขารไปนั้น ท่านได้ถามญาติโยมที่มาเยี่ยมท่านว่า “เมื่อไหร่โยมอร

พรหมถึงจะมา" ซึ่งทำให้ดิฉันระลึกถึงพระเดชพระคุณ  
ท่านเสมอ

บัดนี้ หลวงพ่อได้ละสังขารแล้ว เหลือเพียงความ  
ดีงามและสรีระที่รอเวลาพระราชนานเพลิงศพ คำสั่งสอน  
คำที่หลวงพ่อได้เทศน์ไว้ ดิฉัน พุทธศาสนิกชน  
ศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย ยังมีความศรัทธาอย่างมั่นคง และ  
จะน้อมนำและปฏิบัติตาม ด้วยการประกอบสัมมาอาชีพ  
สุจริต ให้ท่าน รักษาศีล เจริญภาวนา อนุโมทนา การทำ  
ดีด้วยความชื่นชมยินดี

ขออำนาจแห่งกุศลผลบุญทั้งหลายและผลแห่ง  
การปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ที่พระคุณท่านได้บำเพ็ญมา  
ตลอดในเพศบรรพชิตได้โปรดบันดาลให้หลวงพ่อก่อน  
จงสำเร็จมรรคผลแห่งนิพพานดังปรารถนานั้นเทอญ

ดร.อรพรรณ สีนประสงค์

ผู้อำนวยการวิทยาการจัดการเพชรเกษม

## คำไว้อาลัย เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์

ในนามโรงเรียนบ้านเสียวโคกกกลาง ไม่เคยลืมเลย  
ว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ ท่านเจ้าคุณฯเป็นผู้นำพาชาว  
บ้านและคณะครูอาจารย์โรงเรียนบ้านเสียวโคกกกลาง  
ย้ายโรงเรียนจากสถานที่เดิม ซึ่งมีเนื้อที่ ๑๓ ไร่ ตั้งอยู่  
ท้ายหมู่บ้านโคกกกลาง และมีพื้นที่ต่ำ มีสนามไม่ได้  
มาตรฐานมาจัดสร้างในสถานที่แห่งใหม่บริเวณป่า  
สาธารณะประโยชน์(โคกบ้านเสียว) โดยได้ประสานขอ  
ทำประโยชน์ ออกโฉนดที่ดินจากกรมป่าไม้ ใช้เนื้อที่ทั้ง  
หมด จำนวน ๕๐ ไร่ พร้อมกับติดต่อขอรับความช่วยเหลือ  
เครื่องจักรแรงงาน ในการปรับพื้นที่บริเวณจัดสร้าง  
โรงเรียนทั้งหมด จากบริษัทน้ำตาลขอนแก่น จำกัด  
(มหาชน)

ในการพัฒนาอาคารสถานที่ภายในโรงเรียน นอก  
จากได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนราชการแล้ว  
อาคารสถานที่ก็ยังไม่เพียงพอ หลวงพ่อท่านยังได้เป็นผู้  
นำจัดสร้างอาคารสายธารศรัทธา เพิ่มอีกหนึ่งหลัง  
ปัจจุบันใช้เป็นสำนักงาน



ขอสดุดี อาลัย ถวายท่าน  
เป็นกำนัด วันจาก อนุสรณ์  
เป็นสายใย ส่งท่าน วันจากจร  
จะอาวรณ์ ถึงท่านอยู่ มิรู้ลืม

ขอตั้งใจ ระลึก ตรึกกุศล  
วิบากผล แห่งคุณงาม ตามสมัย  
น้อมถวาย หลวงพ่อ ผู้จากไป  
ด้วยอารักษ์ อาลัย ใจอาวรณ์

นายทินกร พัฒนิบุลย์  
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสี้ยวโคกกกลาง  
ในนามโรงเรียนบ้านเสี้ยวโคกกกลาง  
อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น



## อภัยพระดีศรีน้ำพอง เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์

ดิฉันเคยได้ยินสุภาสิตโบราณคำหนึ่ง ซึ่งมีใจความ  
ว่า “ตัวอย่างที่ดี มีค่ากว่าคำสอน”

ถ้าจะพูดถึงคำสุภาสิต หรือคำพังเพยเป็นต้นเหล่า  
นี้แล้ว ตามที่ดิฉันเข้าใจ มันเป็นกลุ่มคำพูดหรือประโยค  
ที่อมความหมายค่อนข้างลึกซึ้ง ยากที่ใครหลายคนจะ  
เข้าใจให้ลึกซึ้งตามความเป็นจริงของคำสั้นๆเหล่านั้นได้  
แม้กระทั่งตัวดิฉันเอง

ย้อนหลังไปหลายปีที่แล้ว ในช่วงที่ได้มีโอกาสรู้จัก  
กับพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระอุดมปัญญาภรณ์ หรือ  
ที่เรารู้จักท่านในนามว่า พระอาจารย์มหาสี หรือหลวง  
พ่อมหาสี ซึ่งดิฉันได้มีโอกาสพบปะ ได้คุย ได้สนทนา  
ได้ร่วมงานกับท่านหลายต่อหลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นงาน  
เล็กงานใหญ่งานใกล้งานไกล ในหรือนอกเขตปกครอง  
ก็ตาม สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจนคือความเป็นผู้ที่เสียสละ เป็น  
ผู้ที่ชอบเป็นฝ่ายให้ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ ประ  
ชาชนทั่วไป แม้กระทั่งวงการคณะสงฆ์ซึ่งท่านไม่เคยที่จะ  
ละเลย ต้องไขว่คว้าเพื่อความก้าวหน้า เพื่อการพัฒนา

ที่ยั่งยืนของหน่วยงานหรือของชุมชนต่างๆอยู่ตลอดเวลา  
ความเป็นพระนักพัฒนา พระนักเสียสละ

การเป็นตัวอย่างที่ดีเหล่านี้ ทำให้ดิฉันเข้าใจคำ  
บางคำที่เคยคิดว่า เข้าใจลึกซึ้งแล้ว ได้เข้าใจและลึก  
ซึ้งถึงคำนั้นอย่างแท้จริง ในความเป็นพระตัวอย่างที่ดี  
ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดมปัญญาวรณที่มีต่อ  
ประชาชน

หลายๆครั้งที่ดิฉันได้มีโอกาสสนทนาธรรมกับท่าน  
ในหลายๆโอกาส แม้ยามที่รู้สึกว่ามีความทุกข์ทางใจ  
ท่านก็เป็นทีที่ฟังทางใจคอยให้คำแนะนำให้แนวคิด เพื่อ  
นำไปฝึกตนให้เป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทางใจ ทุกครั้งที่ม  
ีปัญหา เมื่อมีโอกาสก็ได้มาพูดคุยกับท่าน ท่านก็ได้ให้  
คำปรึกษาให้คำแนะนำตลอด จนคำว่าหนักถึงหนักมาก  
ในหลายๆเรื่อง รู้สึกผ่อนคลายและแก้ปัญหาได้อย่างน่า  
อัศจรรย์ จนได้มีโอกาสฝากตัวเป็นลูกศิษย์ท่าน และ  
เคารพนับถือบูชาท่านมายาวนานหลายปี

ในโอกาสนี้ ถึงแม้หลวงพ่ोज้าคุณท่านจะละ  
สังขารไปแล้ว แต่คุณงามความดีที่ท่านได้ปลูกฝังไว้ใจจิต  
ใจของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายจะไม่มีวันเลือนหายไป  
จากจิตใจ

ในนามครอบครัวพงษ์สมบัติ ขออานุภาพคุณงาม  
ความดีที่หลวงพ่от่านได้สร้างสั่งสมมาทั้งหมดจงเป็นเดช  
พลวปัจจัยหนุนนำให้หลวงพ่อถึงสุคติในแดนสุขาวดี  
ตลอดถึงนิพพานสมบัติด้วยเทอญ

บูชาคุณท่านอาจารย์ด้วยความอาลัยอย่างสูงยิ่ง  
นางมุกดา พงษ์สมบัติ  
นายกสมาคมสงเคราะห์สตรีอำเภอน้ำพอง





ประวัติ  
พระอุดมปัญญาภรณ์  
(สี ปณฺญาปโชโต)  
น.ธ.เอก ป.ธ.๖ ศษ.ม.  
อดีตเจ้าคณะอำเภอน้ำพอง  
อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยศรี บ้านเลี้ยว  
ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง  
จังหวัดขอนแก่น





## ชาติภูมิ

พระอุดมปัญญาภรณ์ เดิมชื่อ สี นามสกุล  
สุระวิค เกิดวันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ เดือนมกราคม  
พ.ศ. ๒๔๙๙ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๓ ปี วอก โยมบิดา  
ชื่อ ขน โยมมารดาชื่อ सा นามสกุล สุระวิค ณ บ้าน  
เลขที่ ๘๔ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลยางขุ่ม อำเภอท่าคันโท  
จังหวัดกาฬสินธุ์



## บรรพชา

ท่านบรรพชา เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๒ ปีวอก ณ วัดศรีสว่างบรมสุข ตำบลศรีธาตุ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี โดยมีพระครูอดุลศีลาภรณ์ วัดศรีสว่างบรมสุข ตำบลศรีธาตุ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี เป็นพระอุปัชฌาย์

## อุปสมบท

ท่านอุปสมบท เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเส็ง ณ พัทธสีมา วัดศรีแก้วอัมพวัน ตำบลศรีธาตุ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี โดยมีพระอุดรธรรมคณี วัดมัชฌิมาวาส ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูวิระปัญญาภรณ์ วัดมัชฌิมาวาส เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูธรรมสโมธาน วัดมัชฌิมาวาส เป็นพระอนุสาวนาจารย์

## วิทยฐานะ

- พ.ศ. ๒๕๑๕ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นเอก จาก  
สำนักศาสนศึกษาวัดสุรนิมพาราม  
อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
- พ.ศ. ๒๕๒๖ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๖ ประโยค  
จากสำนักศาสนศึกษา วัดชัยศรี  
สำนักเรียนคณะจังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. ๒๕๕๐ สำเร็จการศึกษาปริญญาโท ศึกษา  
ศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)  
จากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

## งานการปกครอง

- พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้รับแต่งตั้ง เป็นเจ้าอาวาสวัด  
ชัยศรี ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง  
จังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะตำบล  
หนองกุง อำเภอน้ำพอง จังหวัด  
ขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเจ้าคณะ  
อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์  
ประจำอำเภอ น้ำพอง จังหวัด  
ขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับแต่งตั้ง เป็นเจ้าคณะอำเภอ  
น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

## งานการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นอาจารย์ใหญ่ธรรม-บาลี วัด  
ชัยศรี อำเภอ น้ำพอง จังหวัด  
ขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นเจ้าสำนักศาสนศึกษา วัด  
ชัยศรี อำเภอ น้ำพอง จังหวัด  
ขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการโรงเรียน  
พระปริยัติธรรมแผนกบาลีประจำ  
จังหวัดขอนแก่น แห่งที่ ๒ วัด  
ชัยศรี ตำบลวังชัย อำเภอ น้ำพอง  
จังหวัดขอนแก่น

## งานก่อสร้างภายในวัด

นับจากปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดชัยศรี เจ้าคุณพระอุดมปัญญารมณ ได้ดำเนินการพัฒนาวัดในทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษาและการก่อสร้าง ปรับปรุงถาวรวัตถุภายในวัด ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ดำเนินการก่อสร้าง ศาลาบำเพ็ญกุศล พร้อมทั้งบูรณปฏิสังขรณ์มาตามลำดับ สิ้นค่าก่อสร้างโดยรวมประมาณ ๖๕๐,๐๐๐ บาท (หกแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้ดำเนินการก่อสร้างกุฏิสงฆ์ทรงไทยประยุกต์ ๒ ชั้น สร้างด้วยคอนกรีต กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๔ เมตร ๑๖ ห้องนอน พร้อมกับต่อเติมส่วนขยายชั้นล่าง สิ้นเงิน ๙๒๕,๐๐๐ บาท (เก้าแสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๔๑ ได้ดำเนินการก่อสร้าง  
อุโบสถทรงไทย กว้าง ๗ เมตร  
ยาว ๒๑ เมตร พร้อมกับสร้าง  
พระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่  
๕ อันเป็นส่วนประกอบหนึ่งของ  
งานก่อสร้างอุโบสถ จากคณะ  
ศรัทธาวัตรชัยศรี บ้านเสียว และ  
ศิษยานุศิษย์กรมหลวงชุมพรเขต  
อุดมศักดิ์ รวมนงบประมาณในการ  
ก่อสร้างจำนวน ๘,๖๐๐,๐๐๐  
บาท (แปดล้านหกแสนบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ดำเนินการก่อสร้างกุฏิรับรอง  
สงฆ์ชินธรรมมิตรไทยประยุกต์  
๒ ชั้น กว้าง ๑๐.๔๐ เมตร ยาว  
๑๕.๔๐ เมตร โดยมีคุณแม่นันทา  
ชินธรรมมิตร พร้อมบุตรธิดา และ  
บริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด  
(มหาชน) เป็นเจ้าภาพศรัทธาสร้าง  
ถวาย สิ้นค่าก่อสร้าง ๘๕๐,๐๐๐  
บาท (แปดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)



พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ดำเนินการก่อสร้าง ศาลา  
อำนวยการ ๑ หลัง กว้าง ๗  
เมตร ยาว ๒๔ เมตร สิ้นค่าก่อสร้างเป็นเงินจำนวน ๒๕๐,๐๐๐  
บาท(สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ดำเนินการก่อสร้างห้องน้ำ-สุขา  
จำนวน ๔๕ ห้อง เพื่อเป็นสุข  
สถานแก่พระภิกษุสามเณรและ  
ประชาชนทั่วไป สิ้นค่าก่อสร้างเป็น  
เงินจำนวน ๔๕๐,๐๐๐ บาท(สี่  
แสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ดำเนินการสร้าง กุฏิรับรองสงฆ์  
ทรงไทยประยุกต์ ๑ หลัง จาก  
ศรัทธาบริจาคในงานทำบุญมหา  
กฐินอุทิศ พ่อครูชาติ สาขา  
จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท งานทำ  
บุญอุทิศ พ่อพุทธ แม่บุญทัน  
จันทภาส จำนวน ๑๐๐,๐๐๐  
บาท และคณะศรัทธาชาวบ้าน  
เสี้ยว ตลอดจนศิษยานุศิษย์ร่วม  
บริจาคก่อสร้างจนเสร็จ สิ้นเงินค่า

ก่อสร้างจำนวน ๑,๑๑๙,๙๐๐  
บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนหนึ่ง  
หมื่นเก้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมฉลองพระชนมพรรษา ๕  
ธันวาคม ๒๕๕๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมี  
พระมหากรุณาธิคุณ โปรดพระราชทานสมณศักดิ์พระครู  
สุธีปริยัตโยดม เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ในพระ  
ราชทินนาม ที่ **พระอุดมปัญญากรณ์** จากผลงาน  
พัฒนาและเมตตาของเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์  
ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตลอดถึง  
เจ้าคณะปกครองทุกระดับชั้น คณะสงฆ์และคณะ  
กรรมการวัดชัยศรี บ้านเสียว จึงได้ทำหนังสือขออนุญาต  
ตั้งชื่อกุฏิหลังดังกล่าว เป็น “**กุฏิสมเด็จพระพุฒาจารย์**”  
โดยมีหนังสือตอบรับอนุญาตให้ดำเนินการ ลงวันที่ ๑๔  
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

รวมผลงานค่าก่อสร้างทุกรายการเป็น จำนวนเงิน  
๑๓,๓๙๔,๙๐๐ บาท(สิบสามล้านสามแสนเก้าหมื่นสี่  
พันเก้าร้อยบาทถ้วน)



## สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น  
พระครูสัญญาบัตร รองเจ้าคณะ  
อำเภอชั้นเอก ในราชทินนาม ที่  
พระครูสุธีปริยัตโยดม(รจอ.ชอ.)

พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์  
เป็นพระครูสัญญาบัตรเทียบเจ้า  
คณะอำเภอชั้นพิเศษ (ทจอ.ชพ.)  
ในราชทินนามเดิม

พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์  
เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ  
(สป.) ในราชทินนาม ที่ พระอุดม  
ปัญญาภรณ์



## งานอันเป็นแก่นสารพัฒนาคุณภาพชีวิต และจิตวิญญาณ

เจ้าคุณพระอุดมปัญญาวรณ ได้ช่วยแบ่งเบาภาระ  
ญาติโยมอย่างเต็มที่ ดังจะเห็นได้จากโครงการต่างๆที่  
ท่านได้ก่อตั้งขึ้น

### โครงการร้านค้าสหการบ้านเสียว

พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้นำพาญาติโยมชาวบ้านเสียว  
ก่อตั้งสหการร้านค้าขึ้น เพื่อเป็นการระดมทุนให้ชาวบ้าน  
ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม เริ่มแรกมีเงินทุนในการดำเนิน  
งาน จำนวน ๖,๐๐๐ บาท ปัจจุบันนี้มีสินทรัพย์และ  
ระบบเงินหมุนเวียน จำนวน ๒,๖๐๐,๐๐๐ บาท (สอง  
ล้านหกแสนบาทถ้วน) โดยมีสวัสดิการแบ่งผลกำไรการ  
ประกอบการในทุกรอบปี สหการบ้านเสียวนับได้ว่าเป็น  
สหการตัวอย่างที่มีความมั่นคง เป็นที่ศึกษาเรียนรู้ดูงาน  
ขององค์กรต่างๆ ทั้งในพื้นที่และต่างจังหวัด

## โครงการธนาคารหมู่บ้านวัดชัยศรี บ้านเสียว

พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารหมู่บ้านวัดชัยศรี บ้านเสียว ซึ่งเป็นโครงการตามแนวพระราชดำริเป็นโครงการต้นแบบและศึกษาเรียนรู้จนนำมาสู่การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านละหนึ่งล้านบาทของรัฐบาล โดยมีการระดมทุนร่วมหุ้นของสมาชิกในหมู่บ้านจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นทุนประกอบกระแจะเบื้องต้น การบริหารจัดการกองทุนมีความบริสุทธิ์ยุติธรรมและมีความมั่นคง จึงเป็นที่ยอมรับ ของสมาชิกทุกหลังคาเรือนในหมู่บ้านเสียว จนถึงปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียนในระบบมากกว่า ๑๔, ๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบสี่ล้านบาทถ้วน)

โครงการธนาคารหมู่บ้านวัดชัยศรี บ้านเสียว ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ



ช่วยแก้ปัญหาความยากจน



ช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้



ให้สมาชิกมีหลักดำเนินชีวิต ภายใต้อุดมการณ์  
ความซื่อสัตย์สุจริตและความสามัคคี



❖ ให้สมาชิกคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น  
ภายใต้กรอบการพึ่งพาอาศัยกันและกัน

❖ สนับสนุนเงินทุนการศึกษาแก่นุตรหลาน  
สมาชิกทุกระดับชั้นการศึกษา ในทุกรอบปี  
ของการจัดสวัสดิการปันผลกำไร

❖ เมื่อสมาชิกเสียชีวิต กองทุนธนาคารหมู่บ้าน  
ได้ให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือค่าทำศพ  
ตลอดถึงปัญหาอื่นๆ ถ้าสมาชิกติดขัดไม่  
สามารถแก้ปัญหาได้

## โครงการเกษตรลอยฟ้า

พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้ร่วมกับชาวบ้านเลี้ยว จัดสรรที่  
สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน เพื่อดำเนินโครงการ  
เกษตรลอยฟ้า โดยใช้ระบบชุดเจาะ  
น้ำบาดาลชั้นบ่อพักน้ำในที่สูง เสร็จ  
แล้วจัดส่งน้ำระบบท่อให้สมาชิก เพื่อ  
ปลูกผักปลอดสารพิษ โดยมีวัตถุประสงค์  
เพื่อต้องการให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น รู้จักการ  
ทำงานเป็นกลุ่มและมีวิถีชีวิตเกษตรอย่างยั่งยืน



## โครงการพัฒนา โรงเรียนบ้านเสียวโคกกกลาง

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้เป็นผู้นำพาชาวบ้านและคณะครูอาจารย์โรงเรียนบ้านเสียวโคกกกลาง ย้ายโรงเรียนจากสถานที่เดิม ซึ่งมีเนื้อที่ ๑๓ ไร่ ตั้งอยู่ท้ายหมู่บ้านโคกกกลาง และมีพื้นที่ต่ำ มีสนามไม่ได้มาตรฐานมาจัดสร้างในสถานที่แห่งใหม่บริเวณป่าสาธารณประโยชน์ (โคกบ้านเสียว) โดยได้ประสานขอทำประโยชน์ ออกโฉนดที่ดินจากกรมป่าไม้ ในสมัยรัฐมนตรี สุวิทย์ คุณกิตติ ใช้น้ำที่ทั้งหมด จำนวน ๕๐ ไร่ พร้อมกับติดต่อขอรับความช่วยเหลือเครื่องจักรแรงงาน ในการปรับพื้นที่บริเวณจัดสร้างโรงเรียนทั้งหมด จากบริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน)

ในส่วนของการพัฒนาอาคารสถานที่ภายในโรงเรียน นอกจากได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนราชการแล้ว อาคารสถานที่ก็ยังไม่เพียงพอ จึงได้เป็นผู้นำจัดสร้างอาคารสายธารศรัทธา ขนาด ๓ ห้องเรียนเพิ่มอีกหนึ่งหลัง ปัจจุบันใช้เป็นห้องธุรการและห้องคอมพิวเตอร์ สิ้นค่าก่อสร้างจำนวน ๗๘๙,๙๗๓ บาท (เจ็ดแสนแปดหมื่นเก้าพันเก้าร้อยเจ็ดสิบสามบาทถ้วน)

## โครงการทูก้าร์ (TUCAR)

พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นประธานอำนวยการโครงการสำนักงานประสานงานความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อวิจัยเกี่ยวกับสารแอมเฟตามีน ในพระอุปถัมภ์ของ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เพื่อฟื้นฟูคุณภาพชีวิตชุมชนแก้ปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนที่ใช้สารเสพติดและต้องการกลับตัวกลับใจเข้าสู่สังคมเป็นคนดี

## โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน อำเภอน้ำพอง

พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนอำเภอเมืองน้ำพอง ร่วมกับพระครูสุตศาสนการ รองเจ้าคณะอำเภอเมืองน้ำพอง และทีมงานวิทยากร ในเนื้อที่ที่มีเอกสารสิทธิ์จำนวน ๑๗ ไร่ และบริเวณพื้นที่สาธารณประโยชน์บ้านหนองหว้า ตำบลทรายมูล อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๗๐ ไร่ โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อเป็นสถานที่อบรมเยาวชน นักเรียนนักศึกษา ครู อาจารย์ ประชาชนทั่วไป

เพื่อเป็นสถานที่บำบัดผู้ติดยาเสพติด ซึ่งในแต่ละปีมีผู้เข้าสู่กระบวนการบำบัดและเข้ารับการฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก

ในส่วนของการก่อสร้างอาคารสถานที่ เพื่อรองรับกิจกรรมตามโครงการดังกล่าว ประกอบด้วย อาคารหอประชุม กุฏิที่พัก พระวิทยากร เรือนนอนชาย-หญิง ห้องสมุด โรงอาหาร โรงฝึกวิชาชีพ ห้องน้ำ ห้องสุขา บ่อน้ำผิวดิน



เพื่อการประชุมชน บ้านพักคนชรา แปลงเกษตรสาธิต บ้านพักผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้เสพยาเสพติด ตลอดถึงถนนคอนกรีตภายในศูนย์ฯ รวมงบประมาณในการก่อสร้าง...ทั้งหมดมากกว่า ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ยี่สิบเอ็ดล้านบาทถ้วน)

## เกียรติบัตร และโล่ ที่ได้รับ

หากเกียรติบัตรและโล่ยืนยันได้ถึงผลงาน ก็เป็น  
นัยแสดงให้ได้ทราบว่า ท่านเจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์  
นี้มีผลงานไม่น้อย

พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับพัดเชิดชูเกียรติ สำนักเรียน  
ตัวอย่าง จากสมเด็จพระญาณ  
สังวร สมเด็จพระสังฆราช สกล  
มหาสังฆปริณายก

พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้รับเกียรติคุณ บุคคลดีเด่นแห่ง  
ปี สาขาด้านการพัฒนาศาสนา  
และพัฒนาชุมชน จากนายอำเภอ  
น้ำพอง

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับเกียรติคุณ บุคคลดีเด่นแห่ง  
ปี สาขาด้านพระนักพัฒนา จาก  
สมาคมผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์  
ภูมิภาคแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับพระราชทานเสาเสมา  
ธรรมจักร สาขาการศึกษาพระ  
ปริยัติธรรม จากสมเด็จพระเทพ  
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช  
กุมารี

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับโล่เกียรติคุณ สาขาสาธารณ  
สงเคราะห์ จากคณะสงฆ์จังหวัด  
ขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับเกียรติบัตร ด้านผู้ให้การสนับ  
สนุนช่วยเหลือการประถมศึกษาดี  
เด่น จากสำนักงานการประถม  
ศึกษาจังหวัดขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับใบประกาศนียบัตรในด้าน  
เป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดี  
ในการอนุรักษ์แม่น้ำพอง ตาม  
โครงการกักสายน้ำให้แผ่นดิน  
จังหวัดขอนแก่น จากผู้ว่าราชการ  
จังหวัดขอนแก่น



พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับประกาศเกียรติคุณ ผู้บริหาร  
 สำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนก  
 บาลีดีเด่น เขตปกครองคณะสงฆ์  
 ภาค ๙ จากพระธรรมปริยัติโมลี  
 เจ้าคณะภาค ๙

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับโล่เกียรติคุณ “คนดีศรีน้ำ  
 พอง” ด้านพัฒนาชุมชน และ  
 สังคม ในโอกาสงานเฉลิมฉลอง  
 ครบ ๑๐๐ ปี อำเภอ น้ำพอง





ประมาณปลายปี ๒๕๔๙

ท่านเจ้าคุณอาจารย์ฯ ขณะกำลังเดินทางกลับจาก วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก พร้อมกับพระภิกษุ สามเณรที่เข้ารับทุนการศึกษา “ปลูกรากแก้วศาสน ทายาท” ประมาณ ๔ ทุ่ม ได้โทรศัพท์หาพระครู สุตศาสนการ รองเจ้าคณะอำเภอ น้ำพองว่า ปวดแขน มากยกแขนแทบไม่ขึ้น

พระครูสุตศาสนการแนะนำให้ไปตรวจ ที่โรง พยาบาลราชพฤกษ์

หมอแนะนำให้ไปทำกายภาพบำบัดที่โรงพยาบาล น้ำพอง

ท่านไปทำกายภาพบำบัดเป็นเวลา ๘ เดือนเศษ แต่ก็ยังมีอาการปวดเหมือนเดิม

หลังจากนั้น ท่านจึงเข้ารับการตรวจเช็กร่างกายที่ โรงพยาบาลขอนแก่นอีกครั้ง ปรากฏว่า คณะแพทย์ ได้ตรวจพบชิ้นเนื้อร้ายที่บริเวณปอด วินิจฉัยว่า น่าจะ เป็นมะเร็ง ได้รับการยืนยันจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล น้ำพองว่า เป็นโรคมะเร็งปอดระยะสุดท้าย แต่ด้วย จรรยาบรรณของแพทย์ จึงไม่อยากจะบอกให้คนไข้ทราบ

ท่านได้ปรึกษากับพระครูสุตศาสนการและบอกให้ทราบ ว่า ท่านเจ้าคุณอาจารย์เป็นมะเร็งปอดระยะสุดท้าย จะอยู่ได้อีกประมาณ ๙ เดือน เมื่อท่านพระครูสุตศาสนการทราบแล้ว ก็ยังไม่บอกให้ท่านเจ้าคุณอาจารย์ได้ทราบ

วันหนึ่ง คุณหมอเป่า ได้นำท่านไปหาหมอที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ หมอทำการฉายแสง ท่านจึงได้ทราบว่าเป็นมะเร็ง แต่ก็ยังไม่ทราบว่าเป็นระยะใด หลังจากนั้นจึงได้รับการรักษา โดยการฉายแสง จำนวน ๔๐ ครั้ง คีโม อีก ๗ ครั้ง ปรากฏว่า ร่างกายอ่อนเพลียลงตามลำดับ แต่ด้วยจิตใจที่เข้มแข็ง อาการป่วยทางร่างกายไม่สามารถบั่นทอนจิตใจของท่านได้ ท่านยังทำงานตามปกติ ท่านพูดเสมอว่า “โรคมะเร็งเป็นโรคที่รักษาไม่หาย ให้อยู่ด้วยกัน อย่าเบียดเบียนกัน ภูอยู่ มิงอยู่ ภูตาย มิงตาย”

หลังจากนั้น ท่านก็ได้เข้ารักษาอย่างต่อเนื่อง ได้รับการเอาใจใส่จากคณะแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี ทั้งจากโรงพยาบาลศรีนครินทร์และโรงพยาบาลน้ำพอง อาการของท่านดูเหมือนจะดีขึ้นตามลำดับ สามารถทำกิจของสงฆ์ได้เกือบเป็นปกติ

จนกระทั่งวันหนึ่ง ท่านออกจากห้องพัก เดินถือไม้เท้าออกมายืนตรงบันไดระเปียงหน้ากุฏิ ร่างกายท่านเหมือนจะล้ม ท่านได้ล้มทรุดลงตรงบันไดหน้ากุฏินั่นเอง

ลูกศิษย์ซึ่งอยู่ไม่ไกลนักเห็นท่าไม่ดี จึงรีบมาประคองท่านลุกขึ้น เสร็จแล้วนำเข้าห้องพักซึ่งท่านกับบ่นว่า “ปวดแขน ปวดหลัง” จนถึงกลางคืนในวันเดียวกัน ท่านได้ลุกขึ้นจากเตียงนอน อาศัยไม้เท้าประคองร่างลุกขึ้น เพื่อจะหยิบหนังสือ “กฎของธรรมชาติ” มาอ่าน พร้อมกับคิดในใจว่า “ถ้าเกิดล้มจะเป็นอย่างไร” เท่านั้นท่านก็ทรุดล้มลง ไม่เท้าไปทาง หนังสือไปทาง คนไปทาง ท่านจึงได้เรียกหาลูกศิษย์ ซึ่งทำภารกิจอยู่ข้างนอกให้มาช่วยประคองท่านให้ลุกขึ้น เช้าวันต่อมา...คณะศิษย์ได้นำท่านไปพบแพทย์ ที่โรงพยาบาลน้ำพอง แพทย์ได้ทำการเอกซเรย์และตรวจรักษา พร้อมทั้งได้ให้พักรักษาตัวที่โรงพยาบาลน้ำพอง เนื่องจากหมอได้ตรวจพบว่า เชื้อมะเร็งได้ลุกลามไปที่กระดูกสันหลัง ทำให้กระดูกทรุดทับเส้นประสาทส่วนขา ไม่สามารถเดินได้ คณะศิษย์และญาติโยมชาวบ้านเสียว ได้ปรึกษาหมอ...นำท่านเจ้าคุณอาจารย์เข้าไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ซึ่งมีอุปกรณ์ทางการแพทย์ทันสมัยกว่า

วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๒

ทางคณะศิษย์ได้ประสานรถจากทางโรงพยาบาล นำท่านกลับมายังวัดชัยศรี บ้านเลี้ยว เพื่อเข้าสู่พิธีฉลอง สมณศักดิ์พระราชคณะ “พระอุดมปัญญามรณ” ซึ่ง เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธมหาราช ได้เมตตาเป็นองค์ ประธานในพิธีบำเพ็ญบุญ บรรยายภาศในวันนั้นเป็นที่น่า สดใจของผู้ที่มีความเคารพศรัทธา ในท่านเจ้าคุณ อาจารย์พระอุดมปัญญามรณ เป็นอย่างมาก เพราะ แทนที่จะได้ฉลองท่านในขณะที่เดินได้ หรือนั่งบนรถเข็น ได้ วันนั้น...ท่านกลับนอนอยู่บนเตียงผู้ป่วยโรงพยาบาล คณะศิษยานุศิษย์ ญาติโยม ชาวบ้าน ต่างร้องไห้ระงม เพราะตั้งหลักไม่ได้กับท่านเจ้าคุณอาจารย์ที่นอนอยู่เบื้อง หน้า เมื่อเสร็จพิธีฉลองสมณศักดิ์ คณะแพทย์ได้นำท่าน เข้ารับการรักษาทันทีที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จนกระทั่งถึงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ อาการของท่าน เจ้าคุณอาจารย์ไม่สู้ดีนัก จึงลงความเห็นว่ น่าจะนำ กลับโรงพยาบาลน้ำพอง เพื่อให้ใกล้วัด ใกล้บ้าน ใกล้ ญาติโยม ที่ถวายการอุปัฏฐาก

อาการในช่วงสุดท้ายของท่านเจ้าคุณมีแต่ทรงกับ ททรุด บางวันก็เพ้อว่า “จำวัดอยู่ที่กุฏิหลังใหม่”

คณะศิษย์จึงตัดสินใจนำท่านกลับมาเข้าพักที่กุฏิหลังใหม่ ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ซึ่งวันนั้นช่วงตอนเย็น พระเดชพระคุณพระธรรมวโรดม เจ้าคณะภาค ๙ พร้อมคณะ ได้เดินทางมาเยี่ยมอาการอาพาธ พร้อมกับเจริญพระพุทธมนต์บทมงคลพิเศษต่างๆ ซึ่งอาการของท่านเจ้าคุณอาจารย์ในตอนนั้นดูเหมือนจะทรุดหนักมาก แต่ก็นั่งฟังบทสวดจนจบ อาการปวดก็ได้กำเริบขึ้น หมอจึงให้ยาแก้ปวดพร้อมกับยานอนหลับเพื่อให้ท่านได้นอนหลับตลอดคืน

เช้าวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เป็นที่น่าอัศจรรย์ อาการอาพาธของท่านเจ้าคุณดีขึ้น สามารถกล่าวทักทายญาติโยมที่มาเยี่ยมอาการอาพาธได้ จนถึงตอนเย็น ท่านมีอาการท้องอืด คุณหมอวัชร (หมอเป่า) พยาบาลผู้เฝ้าไข้ท่านเจ้าคุณ ได้ตัดสินใจนำท่านกลับเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลน้ำพอง นับว่าเป็นสัญญาณบอเหตุช่วงสุดท้าย ของอาการอาพาธ คณะศิษย์ ญาติโยม ชาวบ้าน ได้แวะเวียนไปเยี่ยมอาการอาพาธ ที่โรงพยาบาลมิได้ขาด พร้อมกับส่วนหนึ่งได้นอนเฝ้าไข้ที่โรงพยาบาล



ช่วงที่ท่านเจ้าคุณอาจารย์นอนอยู่บนเตียงผู้ป่วย พระสงฆ์สามเณรจะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันอ่านหนังสือ ธรรมะและสวดมนต์ให้ท่านเจ้าคุณอาจารย์ฟัง นอกจาก นั้น หลวงพ่อพระครูสิริปริยัตยากร (หลวงพ่อมหาศุภ ชัย) รองเจ้าคณะอำเภอเมืองขอนแก่น วัดตาลเลียง ผู้ที่ มีความผูกพันเป็นเสมือนพี่ เป็นเสมือนเพื่อนได้เป็นผู้นำ ในการสวดมนต์ และแสดงธรรมะ พร้อมกับอ่านหนังสือ ธรรมะให้ท่านฟัง ดังนั้น ช่วงสุดท้ายของชีวิต ท่านเจ้า คุณอาจารย์อยู่กับเสียงสวดมนต์และบทธรรมะต่าง ๆ จนถึงวาระสุดท้าย ท่านก็ละสังขารไปด้วยอาการอันสงบ ในวันเสาร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๖.๕๔ น. สิริรวมอายุได้ ๕๓ ปี ๓ เดือน ๒๙ วัน

ขออนุภาพคุณพระศรีรัตนตรัยและบารมีธรรม ทั้งหลาย ที่เจ้าคุณอาจารย์บำเพ็ญมา ตลอดถึงบุญกุศล คุณงามความดี ที่พวกกระผมและญาติโยมสาธุชนได้ร่วม กันบำเพ็ญนี้ จงสนับสนุนให้ดวงจิตของเจ้าคุณอาจารย์ จงมีความสุขยิ่งขึ้น และไปสู่สุคติ ณ แดนวิมุตติสุข ตลอดไป



ธรรมบรรยาย  
แสงสว่างทางปัญญา  
เนื่องในการมรณาของท่านเจ้าคุณ  
พระอุดมปัญญาภรณ์

# ฆ่าความโกรธแล้วนอนสบาย

อ่านถวายโดย

พระครูสิทธิปริยัตยากร ป.ธ.๒

รจก.เมืองขอนแก่น

วัดตาลเรียง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น



พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ นางธัญญชาณีพราหมณ์มีความเลื่อมใสพระพุทธเจ้ามาก

วันหนึ่ง นางยกอาหาร จะเอามาให้สามี ได้ก้าวเท้าพลาดจะหกล้ม ด้วยความตกใจ นางจึงเปล่งอุทานว่า “นะโม นะโม นะโม” อันหมายถึงความนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้า

พราหมณ์สามีโกรธมาก เพราะไม่ชอบพระพุทธเจ้าจึงตวาดว่า “อีคนชั่ว พระพุทธเจ้าของมึงดียังไง จึงต้องนอบน้อมด้วย”

นางตอบสามีไปว่า “พ่อพราหมณ์ ดิฉันยังไม่เคยเห็นใครในโลกนี้ พร้อมทั้งเทวโลก และพรหมโลก ที่จะ

เสมอเหมือนพระพุทธเจ้าเลย ถ้าท่านอยากรู้...ก็เชิญไป  
เฝ้าพระองค์เองเถิด"

ด้วยอารมณ์โกรธเดือดพล่านอย่างหนัก เขาจึงรีบ  
ไปเฝ้าพระพุทธองค์แล้วทูลถามว่า "พระโคตม คนเรา  
ฆ่าอะไรจึงนอนสบาย"

พระพุทธเจ้าตรัสตอบทันทีว่า "ฆ่าความโกรธสิ  
พราหมณ์ คนที่ฆ่าความโกรธได้แล้วจึงนอนสบาย ผู้ฆ่า  
ความโกรธได้แล้วย่อมจะไม่เศร้าโศก พระอริยเจ้า  
สรรเสริญการฆ่าความโกรธอันมีรากเป็นพิษ"

พราหมณ์ได้ฟังเช่นนั้น...ประทับใจ เกิดความ  
เลื่อมใสอย่างสุดๆ ทูลขอบวชทันที ครั้นบวชแล้ว ก็พยายามบำเพ็ญเพียร ไม่นานนัก...ก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์  
องค์หนึ่งในโลก.

[ธัญชาณีสูตร ๑๕/๓๓๓]



## นัยพิจารณา

ความโกรธเปรียบเหมือนไฟ ย่อมลุกไหม้ได้ทุกสิ่ง  
ไม่ว่าสิ่งดีหรือสิ่งชั่ว

ความจริง...ไฟแม้จะร้อนแรงและเป็นอันตราย  
ถ้าควบคุมให้ถูกต้อง ย่อมจะใช้ให้เกิดคุณได้ แต่ความ  
โกรธกลับไม่เคยให้คุณแก่ใครเลย

ฉะนั้น ผู้หวังความเจริญทั้งทางโลกและทางธรรม  
จึงต้องพยายามดับความโกรธให้ได้มากที่สุด ยิ่งดับได้  
มากเท่าไร เราเองก็ย่อมจะประสบความสงบสุขมากขึ้น  
เท่านั้น

ตรงกันข้าม ถ้าขึ้นปล่อยให้โกรธบ่อยๆ นอกจาก  
จะเกิดโทษทางจิตใจแล้ว ยังเป็นบ่อเกิดของโรคต่างๆ  
หลากหลายอีกด้วย

“ฆ่าความโกรธเกิด ขอตานทั้งหลายจงมุ่ง  
มันพยายามฆ่าความโกรธให้ได้ เพราะหลังจากฆ่า  
ความโกรธได้แล้ว ท่านจะได้นอนหลับอย่างสบาย  
แน่นอน”

# ความสุขจากกาม เป็นความสุขไม่สะอาด

อ่านถวายโดย

พระครูปริยัติสารกิจ จอ.กระนวน  
วัดจอมแจ้ง ตำบลหนองกุงใหญ่  
อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ อังคตตราบาปนบท  
ได้ตรัสกะพระอุทายีถึงกามคุณ ๕ ว่า เป็นกามสุขที่ควร  
กลัว เป็นความสุขที่ไม่สะอาด เป็นความสุขของปุถุชน  
ไม่ใช่ความสุขของพระอริยะ โดยนัยเป็นต้นดังนี้

อุทายี กามคุณ ๕ คือ

รูป ที่ได้เห็นด้วยตา ที่น่ารัก น่าใคร่  
น่าชอบใจ เป็นที่เกิดของความกำหนัด

เสียง ที่ได้ยินด้วยหู ที่น่ารัก น่าใคร่  
น่าชอบใจ เป็นที่เกิดของความกำหนัด

กลิ่น ที่ได้ดมด้วยจมูก ที่น่ารัก น่าใคร่  
น่าชอบใจ เป็นที่เกิดของความกำหนัด



**รส** ที่ได้ลิ้มด้วยลิ้น ที่น่ารัก น่าใคร่  
น่าชอบใจ เป็นที่เกิดของความกำหนด

**สัมผัส** ที่ได้ถูกต้องด้วยกาย ที่น่ารัก  
น่าใคร่ น่าชอบใจ เป็นที่เกิดของความกำหนด

อุทายี ความสุข...ความพอใจ ที่เกิดจาก  
กามคุณ ๕ นี้ เราเรียกว่า กามสุข(ความสุขที่  
เกิดจากกาม) เป็นความสุขที่ไม่สะอาด เป็นความ  
สุขของปุถุชน ไม่ใช่เป็นความสุขของพระอรียะ ไม่  
ควรเกี่ยวข้อง ไม่ควรให้เกิดมีขึ้น เมื่อเกิดมีขึ้นก็  
ไม่ควรให้ลุกลามมากขึ้น ควรกลัวความสุขอันเกิด  
จากกามนั้น

[ลตฺถกโกปมสูตร ๑๓/๑๖๔]

## นัยพิจารณา

เมื่อได้อ่านพระสูตรย่อในตอนนี้อจบแล้ว ท่านจะ  
เห็นด้วยหรือไม่ว่า

ความสุขจากกามเป็นความสุขไม่สะอาด  
ยังไม่พบกามสวณไหนเลย ที่เป็นความสุขอันสะอาด  
คือ สุขเย็น กามมีแต่สุขร้อนทั้งนั้น

ไม่ว่าความสุขที่จะเกิดจากการสัมผัส ใน  
ส่วนไหนๆ ของร่างกาย เช่น แก้ม ปาก จมูก  
หรือผิวหนังส่วนอื่นๆ ทั้งหมด ตลอดจนความสุข  
ที่ถือกันว่าสูงสุด คือ ความสุขอันเกิดจากการ  
สัมผัสเสียดสีทางท่อปัสสาวะ ในภาวะจิตปกติ  
ธรรมดา หรือการสัมผัสเสียดสีทางท่ออุจจาระ  
ในภาวะจิตวิปริตผิดธรรมดา ผืนธรรมชาติก็ตาม

ขอให้มองด้วยสังขธรรม

มีส่วนไหน...ตรงไหน ที่หอมและสะอาดบ้าง  
ไม่มีเลยจริงๆ มีแต่เหม็นไปทุกส่วน และสารพัด  
ที่จะเหม็น แต่ทั้งที่เหม็นและไม่สะอาด เราก็ยัง  
เสพด้วยความลุ่มหลง และมัวเมาสยบจนชั่วชีวิต

ทั้งนี้เพราะเหตุใด

ก็เพราะเรามีราคะเป็นอนุสัย มั่นนอนเนื่อง  
อยู่ภายใน เมื่อมีสิ่งยั่วยุ ขาดสติ ขาดปัญญา  
ที่จะพิจารณาถึงทุกข์โทษและภัยต่างๆ เราจึง  
สนองมัน ไม่รู้จักจบสิ้น จริงหรือไม่ ?

# เมื่อก่อนกับเดี๋ยวนี้

อ่านถวายโดย

พระมหาจริทธิ์ วชิรเมธี ป.ธ.๗

จอ.อุบลรัตน์ วัดเขื่อนอุบลรัตน์

อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น



ทุกอย่างล้วนเปลี่ยนแปลงไม่คงที่ เป็นไปตามหลัก  
ของอนิจจัง



เมื่อก่อน ผมของเรา มีสีดำคล้ำกับสีปีก  
แมลงภู่ มีปลายขน



เดี๋ยวนี้ กลายเป็นเซ่นปอเพราะความแก่ชรา



เมื่อก่อน มวยผมของเรามีกลิ่นหอม ดุจอบ  
ด้วยดอกมะลิเป็นต้น เต็มไปด้วยดอกไม้



เดี๋ยวนี้ มีกลิ่นเหม็นเหมือนขนกระท้าย  
เพราะความแก่ชรา



เมื่อก่อน ผมของเรามีปลายดงาม วิจิตร  
ด้วยหวี และเครื่องปักผม เหมือนป่าไม้ปลูก  
เป็นแถวงามสะพรั่ง

💧 เดี่ยวนี้ กลายเป็นผมโกร๋นเป็นจุฑา

💧 เมื่อก่อน ผมของเรา ประดับด้วยมวยผมงดงาม  
ประดับด้วยทองคำอันละเอียด มีกลิ่น  
หอม

💧 เดี่ยวนี้ ล้วนตลอดหัว เพราะความแก่ชรา

💧 เมื่อก่อน คิ้วของเรางดงามคล้ายรอยที่นาย  
ช่างเขียนไว้อย่างดี

💧 เดี่ยวนี้ กลายเป็นคิ้วคดเคี้ยวเหมือนเถาวัลย์  
เพราะความแก่ชรา


💧 เมื่อก่อน นัยน์ตาของเราดำลับเหมือนนิล  
มณี รุ่งเรืองงาม

💧 เดี่ยวนี้ ถูกความชราครอบงำไม่น่าดู

💧 เมื่อก่อน เวลาเรายังรุ่นสาว จมูกของเราโด่ง  
งามเหมือนเกลียวหยาด

💧 เดี่ยวนี้ กลับห่อเหี่ยว เหมือนจมนายเข้าไป  
ในศิระ เพราะความชรา

💧 เมื่อก่อน ใบหูของเรางดงาม เหมือนดั่งหูที่  
ทำเสร็จเรียบร้อยอย่างดี



เดี๋ยวนี้ กลับหย่อนยานเหมือนเอาถั่ววัลย์  
มาห้อยไว้เพราะความชรา

เมื่อก่อน ฟันของเราขาวงามดี เหมือนสีดอก  
มะลิตูม

เดี๋ยวนี้ กลายเป็นฟันหักมีสีเหลือง เพราะ  
ความแก่ชรา

เมื่อก่อน เราพูดเสียงไพเราะ เหมือนเสียง  
นกดูเหว่าที่รำร้องในป่าใหญ่

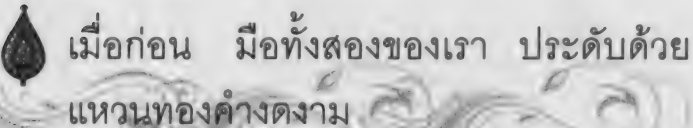
เดี๋ยวนี้ คำพูดของเราพลาดทุกคำ เพราะ  
ความแก่ชรา

เมื่อก่อน คอของเรางดงามกลมเกลี้ยง  
เหมือนสังข์ที่ขัดอย่างดี

เดี๋ยวนี้ เหี่ยวยุ่น เพราะความแก่ชรา

เมื่อก่อน แขนทั้งสองของเรางดงาม เปรียบ  
ดังกลอนเหล็กกลม

เดี๋ยวนี้ กลายเป็นลืบคดดุจฝักแคฝอย เพราะ  
ความแก่ชรา



เมื่อก่อน มือทั้งสองของเรา ประดับด้วย  
แหวนทองคำงดงาม

💧 เดี่ยวนี้ เหมือนเหง้ามัน เพราะความแก่ชรา

💧 เมื่อก่อน ถันทั้งคู่ของเราเต่งตึงกลมกลิ้งชิด  
สนิทกันและมีปลายอนขึ้นงดงาม

💧 เดี่ยวนี้ กลับหย่อนเหมือนลูกน้ำเต้า เพราะ  
ความแก่ชรา

💧 เมื่อก่อน กายของเราเกลี้ยงเกลางดงาม  
เหมือนแผ่นทองที่ขัดอย่างดี

💧 เดี่ยวนี้ สะพรั่งไปด้วยเส้นเอ็นอันละเอียด  
เพราะความแก่ชรา

💧 เมื่อก่อน ขาอ่อนทั้งสองของเรางดงาม  
เปรียบเหมือนวงช้าง

💧 เดี่ยวนี้ เป็นปุ่มเป็นปมเหมือนข้อไม้ไผ่  
เพราะความแก่ชรา

💧 เมื่อก่อน แข้งทั้งสองของเรา ประดับด้วย  
กำไลทองเกลี้ยงเกลางดงาม

💧 เดี่ยวนี้ กลับเหี่ยวแห้งเหมือนต้นงา เพราะ  
ความแก่ชรา

💧 เมื่อก่อน เท้าทั้งสองข้างของเรางดงาม  
อุปมาเช่นกับปูย่น

เดี๋ยวนี้ กลับตกเป็นวีรของอจ๋มดั่งเถาวัลย์  
เพราะความแก่ชรา

ร่างกายของคนเรานี้เหี่ยวยุ่นหย่อนยาน เป็นที่  
สะสมความทุกข์เหมือนเรือนอันคร่ำคร่า พระดำรัสของ  
พระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้จริง เป็นคำจริงแท้ไม่มีกลายเป็นอย่าง  
อื่น...แน่แท้

[ัมพปาทิเกร์ิกาธา ๒๖/๔๘๐]

## นัยพิจารณา

ขอท่านทั้งหลายจงพยายามพิจารณาให้เห็นความ  
เปลี่ยนแปลงตามนัยที่กล่าวมานี้ให้ได้ ครั้นเห็นแล้วก็จง  
พยายามทำบุญสร้างกุศลอันจะเป็นเสบียงบุญสำหรับ  
เดินทางไปโลกหน้า

บุญกุศลทุกอย่างจงพยายามสร้างไว้ตั้งแต่ครั้งยัง  
หนุ่มแน่นมีเรี่ยวแรง รอให้แก่มาก่อนจึงจะทำ..ถึงตอน  
นั้นจะทำอะไรได้

“ถึงตอนนั้น มื่อยังยกแทบไม่ได้ จะไปทำ

(บุญสร้างกุศลอะไรไหว ?”



# ไฉ่ร้ายคนดี ได้รับโทษทัณฑ์

อ่านถวายโดย

พระครูสุตศาสนการ รจอน้ำพอง

วัดพุทธเกษม ตำบลหนองกุ้ง

อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมือง  
สาวัตถี

พระโกกาลิกเกิดอิจจาริষยาพระสารีบุตรและพระ  
โมคคัลลานะ ได้ทูลพระพุทธเจ้าให้ร้ายพระเถระทั้งสอง  
ต่าง ๆ นานา

พระพุทธองค์ตรัสห้ามถึง ๓ ครั้ง

ได้ฟังพระดำรัสห้ามถึง ๓ ครั้งเช่นนั้น พระโก  
กาลิกก็ยังไม่หยุด เธอได้รับอกุศลกรรมสนองทัณฑ์ เกิด  
เป็นผีหัวใหญ่ขึ้นทั่วตัว ผีแตกน้ำเหลืองไหล ได้รับทุกข  
เวทนามากล้น จนขาดใจตายไปเกิดในปทุมนรก ซึ่งเป็นส่วน  
หนึ่งของมหานรกอเวจี ได้รับทุกขเวทนาแสนสาหัส

ต่อมาภายหลัง พระพุทธเจ้าทรงแสดงโทษ แห่ง  
การใส่ร้ายผู้ทำความดี เพื่อเป็นเครื่องสังวรของชาวพุทธ  
ไว้ ดังนี้

❖ คนพาลเมื่อพูดคำชั่วร้ายออกไป ย่อมได้ชื่อว่าฆ่าตัวเองด้วยอาวุธ

❖ ผู้ใดสรรเสริญผู้ที่ควรถูกติ หรือติผู้ที่ควรได้รับความสรรเสริญ ผู้นั้นชื่อว่าสะสมความชั่วด้วยปาก เขาย่อมไม่ได้รับความสุข

❖ ความเสียทรัพย์สิน เพราะการพนันจนหมดตัว ยังนับว่ามีโทษเพียงเล็กน้อย เพราะผู้ยังจิตให้คิดร้ายท่านผู้ทำดีทั้งหลาย มีโทษยิ่งใหญ่กว่านั้นมาก

❖ ผู้พูดจาด้วยจิตเลวทราม ชอบติเตียนพระอริยเจ้า ย่อมเข้าถึงนรก

[โกกาทิกสูตร ๑๕/๒๐๙]

## นัยพิจารณา

การใส่ร้ายคนดี...มีโทษหนักมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากคนดีนั้นเป็นพระอรหันต์ด้วย โทษก็จะยิ่งมากมี เป็นทวีคูณ เพราะพระอรหันต์...ท่านหมดกิเลสแล้ว จัดเป็น “ปาปมุต” คือ พ้นจากบาป...ไม่มีใครถือโทษ หรือพ้นจากโทษแล้ว

กรณีของพระโกกาลิกในเรื่องนี้ ถ้าเราไม่ยกให้เป็น อุกุศลกรรมของพระโกกาลิกบันดาลให้เป็นไป แล้วจะเกิดจากอะไร เพราะทั้งพระสารีบุตรและพระมหาโมคคัลลานะ ท่านเป็นพระอรหันต์แล้ว ไม่มีให้โทษใครมีแต่ให้คุณ ก็แล้วเหตุไฉน....พระโกกาลิกจึงไปปรียาท่านเล่า ถ้าไม่ใช้กรรมฝ่ายชั่วมาบันดาลให้ท่านคิดผิดไป เหมือนการขัดฝุ่นที่ละเอียดทวนลมมันก็ต้องถูกฝุ่นย้อนกลับมาเข้าตาตนเอง ฉะนั้นแลฯ

“เราไม่สามารถรู้ได้ว่าใครเป็นพระอรหันต์ แต่เรารู้ดีว่า การริษยานี้ชั่วร้ายแท้ เล็กริษยาจะตีไหม ? วันข้างหน้าตายไป...จะได้ไม่ต้องไปอยู่กับพระโกกาลิก...พระขีริษยา ?”

# ทรงให้พระราหุล ทำจิตเหมือนดินน้ำไฟลมและอากาศ

อ่านถวายโดย

พระมหาสมิทธี โชติโก ป.ธ.๗

วัดจันทร์ประดิษฐ์ ต.บางปู อ.เมือง จ.สมุทรปราการ

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมืองสาวัตถี ได้ตรัสสอนพระราหุลถึงการพิจารณาธาตุ ๕ คือ ดิน น้ำ ไฟ ลม และอากาศ โดยแยกออกเป็นส่วนๆ ตอนท้าย ได้ตรัสให้พระราหุลพยายามทำจิตให้เหมือนดิน น้ำ ไฟ ลม และอากาศ พอสรุปความได้ ดังนี้

๑. ราหุล เธอจงทำจิตให้เหมือนแผ่นดินเกิด เพราะเมื่อเธอทำจิตให้เหมือนแผ่นดินเป็นประจำอยู่เสมอแล้ว เมื่อกระทบอารมณ์ที่ชอบใจหรือไม่ชอบใจก็ดี อารมณ์เหล่านั้น จะไม่สามารถทำให้จิตใจหวั่นไหวได้

ราหุล เปรียบเหมือนคนทั้งหลายทิ้งสิ่งของที่ สะอาดบ้าง ไม่สะอาดบ้าง ถ้ายศจุจรรวัด

บ้าง ถ่ายปัสสาวะรดบ้าง บ้วนน้ำลายรดบ้าง  
 เทสิ่งของสกปรกอื่นๆ ลงบ้าง ลงที่แผ่นดิน  
 แผ่นดินจะอัดอัดระอา หรือรังเกียจด้วยสิ่ง  
 ของนั้นๆ ก็หาไม่ ฉันทใด

ราหุล เธอจงทำจิตให้เสมอแผ่นดินฉันนั้นแล  
 เพราะเมื่อเธอทำจิตให้เหมือนแผ่นดินอยู่  
 เมื่อมีการกระทบกับอารมณ์เกิดขึ้น ความรัก  
 หรือความชัง ก็จะไม่สามารถครอบงำจิตเธอ  
 ได้ฉันนั้น

๒. ราหุล เธอจงทำจิตให้เหมือนน้ำเกิด เมื่อ  
 เธอทำจิตให้เหมือนน้ำแล้ว จะไม่เกิดความ  
 ชอบหรือความชัง ครอบงำจิตได้

ราหุล เปรียบเหมือนคนทั้งหลายล้างของหรือ  
 ทิ้งของที่สะอาดบ้าง ไม่สะอาดบ้าง ลงใน  
 น้ำ น้ำจะอัดอัดระอาหรือรังเกียจด้วยของ  
 นั้นๆ ก็หาไม่ ฉันทใด

ราหุล เธอจงทำจิตให้เสมอด้วยน้ำก็ฉันนั้น  
 แล เมื่อกระทบอารมณ์แล้ว ความชอบและ  
 ความชัง จะไม่สามารถครอบงำจิตเธอได้  
 ฉันนั้น

๓. ราชูล เธอจงทำจิตให้เหมือนไฟเกิด เพราะไฟนั้น เมื่อมีผู้ทิ้งของสะอาดบ้าง ไม่สะอาดบ้าง ทิ้งอุจจาระปัสสาวะบ้าง ไฟจะรู้สึกอึดอัดระอาหรือรังเกียจด้วยสิ่งนั้นๆ ก็หาไม่ ฉันใด

ราชูล เมื่อเธอทำจิตให้เหมือนด้วยไฟอยู่ การกระทบกับสิ่งที่ชอบและชังก็ย่อมจะไม่ปรุงแต่งให้จิตแปรปรวนได้ ฉันนั้น

๔. ราชูล เธอจงทำจิตให้เหมือนลมเกิด เพราะลมนั้นย่อมพัดไปถูกต้องของสะอาดบ้าง ไม่สะอาดบ้าง พัดถูกอุจจาระปัสสาวะบ้าง ลมจะรู้สึกอึดอัดระอาหรือรังเกียจต่อสิ่งเหล่านั้นก็หาไม่ ฉันใด

ราชูล เมื่อเธอทำจิตให้เหมือนด้วยลมอยู่ การกระทบกับสิ่งที่ชอบและชังก็ย่อมจะไม่ปรุงแต่งให้จิตของเธอแปรปรวนได้ฉันนั้น

๕. ราชูล เธอจงทำจิตให้เหมือนอากาศเกิด เพราะอากาศนั้นไม่ตั้งอยู่ในที่ไหน ฉันใด

ราหุล เมื่อเธอทำจิตให้เหมือนด้วยอากาศอยู่  
ตลอดเวลาแล้ว เมื่อกระทบกับอารมณ์ย่อม  
จะไม่เกิดความชอบและความชังขึ้นได้  
ฉันนั้น

[มหาราหุโลวาทสูตร ๑๓/๑๒๖]

## นัยพิจารณา

ผู้ที่มีทิฐิ มานะ อัตตา และโทสจริต น่าจะลอง  
นำเอาคำสอนในพระสูตรนี้ไปใช้เป็นประจำ เพื่อลดความ  
โทมนัสน้อยใจหรือขัดเคืองใจ เมื่อเห็นว่าผู้อื่นล่วงเกิน  
แล้ว ทำให้เกิดความไม่สบายใจ หงุดหงิดหรือรำคาญใจ

แม้ทำไม่ได้เด็ดขาดตามพระสูตรนี้ ถ้าเราได้หัดทำ  
อยู่เสมอๆ มีสติสัมปชัญญะระวังจิต ไม่ปล่อยไปตาม  
อารมณ์ที่มากกระทบ จิตของเราก็จะสงบ นั่นก็คือจุด  
หมายปลายทางของความสุขที่ทุกคนปรารถนา แม้ได้รับ  
เพียงครั้งคราว ก็นับว่าประเสริฐสุดแล้ว

“ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ เป็นเพียงธาตุ  
ตัวตนของเราก็เป็นเพียงธาตุไม่ใช่หรือ ?”



# คุณและโทษของกาม

อ่านถวายโดย

พระมหาอาทิสัน ภาณุรักษ์

วัดบพิตรพิมุข กรุงเทพมหานคร

เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน  
เมืองสาวัตถี ภิกษุหลายรูปได้เข้าไปเฝ้ากราบทูลถามถึง  
ความหมายของคุณและโทษของกาม

พระพุทธองค์ได้ตรัสตอบเรื่องนี้ ให้ภิกษุทั้งหลาย  
กระจ่างใจว่า

ภิกษุทั้งหลาย กิเลสไรเล่าเป็นคุณของกาม  
ทั้งหลาย

ภิกษุทั้งหลาย กามคุณ ๕ ประการนี้  
๕ ประการเป็นโทษ

คือ

รูป ที่เห็นด้วยตา นำปรารถนา นำใคร  
นำพอใจ นำรัก ประกอบด้วยกาม เป็นที่ตั้งแห่ง  
ความกำหนัด

เสียง ที่ได้ยินด้วยหู นำปรารถนา นำใคร  
นำพอใจ นำรัก ประกอบด้วยกาม เป็นที่ตั้งแห่ง  
ความกำหนด

กลิ่น ที่ได้ดมด้วยจมูก นำปรารถนา นำใคร  
นำพอใจ นำรัก ประกอบด้วยกาม เป็นที่ตั้งแห่ง  
ความกำหนด

รส ที่ได้ลิ้มด้วยลิ้น นำปรารถนา นำใคร  
นำพอใจ นำรัก ประกอบด้วยกาม เป็นที่ตั้งแห่ง  
ความกำหนด

สัมผัส ที่ถูกต้องด้วยกาย นำปรารถนา  
นำใคร นำพอใจ นำรัก ประกอบด้วยกาม เป็น  
ที่ตั้งแห่งความกำหนด

ภิกษุทั้งหลาย กามคุณ ๕ ประการเหล่านี้  
นี้แล

ความสุข...ความโสมนัสใดเล่าอาศัยกามคุณ  
๕ เหล่านี้เกิดขึ้น นี่เป็นคุณของกามทั้งหลาย

ภิกษุทั้งหลาย ก็อะไรเล่าเป็นโทษของกาม  
ทั้งหลาย

บุคคลในโลกนี้เลี้ยงชีวิตด้วยความขยันหมั่น  
เพียร จากอาชีพต่างๆ เช่น เป็นข้าราชการ ทำไร  
ทำนา ค้าขาย หรือด้วยวิชาชีพใดๆ ก็ดี บุคคล  
เหล่านั้น ต้องลำบากตรากตรำ ทนต่อความหนาว  
ร้อน เหลือบ ยุง ลม แดด ผจญอันตรายต่างๆ  
ต้องตายเพราะความหิวกระหายบ้าง

ภิกษุทั้งหลาย แม้สิ่งเหล่านี้ก็เป็นโทษของ  
กามทั้งหลาย เป็นกองทุกข์ที่เห็นๆ กันอยู่ มี  
กามเป็นเหตุ มีกามเป็นต้นบังคับ เกิดเพราะเหตุ  
แห่งกามทั้งหลายทั้งสิ้น

ภิกษุทั้งหลาย ถ้าเมื่อบุคคลนั้นขยันสืบทอด  
พยายามทำการต่างๆ อยู่อย่างนี้ โภคะเหล่านั้น  
ก็ยังไม่สำเร็จผล เขาย่อมเศร้าโศก ลำบาก รำพัน  
คร่ำครวญ ถึงความหลงเลือนว่า ความขยันของ  
เราเป็นหมันเปล่าหนอ ความพยายามของเราไม่  
มีผลเลยหนอ

ภิกษุทั้งหลาย สิ่งเหล่านี้ก็เป็นโทษที่เกิดจาก  
กามทั้งหลาย มีกามเป็นเหตุทั้งสิ้น

ภิกษุทั้งหลาย ถ้าเมื่อบุคคลนั้นขยันหมั่น  
เพียรพยายามอยู่อย่างนี้ โภคะเหล่านั้นก็สำเร็จ  
สมความปรารถนา เขาก็ยังต้องเสวยทุกข์โศก  
เพราะต้องคอยระวังรักษาทรัพย์สินเหล่านั้น โดย  
กังวลว่า ทำอย่างไรหนอ ราชการจะไม่ริบเอาไป  
ได้ พวกโจรจะปล้นไม่ได้ จะไม่ถูกไฟไหม้ จะไม่  
ถูกน้ำท่วมน้ำพัด ทายาทอัปริยจะไม่ล้างผลาญ

เมื่อบุคคลนั้นคอยรักษาคุ้มครองอยู่อย่างนี้  
ทางราชการริบทรัพย์สินไปก็ดี พวกโจรปล้นเอา  
ไปก็ดี เขาย่อมเศร้าโศกลำบาก รำพัน ตีอก  
คร่ำครวญ ถึงความหลงเลือนว่า สิ่งใดเล่าเคย  
เป็นของเรา แม้สิ่งนั้นก็ไม่ใช่ของเรา

ภิกษุทั้งหลาย แม้นี้เล่าก็เป็นโทษของกาม  
ทั้งหลาย ทั้งหมดทั้งมวลนั้นล้วนเกิดเพราะเหตุแห่ง  
กามทั้งหลายทั้งนั้น

ภิกษุทั้งหลาย อีกประการหนึ่ง เพราะ  
 กามเป็นเหตุ เพราะกามเป็นต้นเคঁา เพราะกาม  
 เป็นตัวบังคับ เพราะเหตุแห่งกามทั้งหลายทั้งนั้น  
 แล แม้พระราชาก็วิวาทกันกับพระราช  
 ทั้หลาย แม้พวคนักบวชก็วิวาทกันกับพวคนักบวช  
 แม้เศรษฐีก็วิวาทกันกับพวกเศรษฐี แม้มารดา  
 ก็วิวาทกันกับบุตร แม้นุตรก็วิวาทกันกับบิดา แม้พี่  
 ชายกับน้องชายก็วิวาทกัน แม้พี่สาวกับน้องสาว  
 ก็วิวาทกัน แม้เพื่อนกับเพื่อนก็วิวาทกัน แม้นาย  
 กับปาวาก็วิวาทกัน

ชนเหล่านั้นต่างทะเลาะ แก่งแย่ง วิวาท  
 กันในที่นั้นๆ ทำร้ายซึ่งกันและกัน ด้วยฝ่ามือบ้าง  
 ด้วยท่อนไม้บ้าง ด้วยอาวุธบ้าง ถึงตายไปตรง  
 นั้นบ้าง ถึงทุกข์ปางตายบ้าง

ภิกษุทั้งหลาย แม้นี้เล่าก็เป็นโทษของกาม  
 ทั้หลาย เกิดเพราะกามทั้งสิ้น

[มหาทุกขัณฐสูตร ๑๒/๑๓๔]

## นัยพิจารณา

พระสูตรนี้แสดงถึงคุณและโทษของกาม พร้อมทั้งอุปมาตัวอย่างที่ชัดเจนมาก ถ้าท่านผู้อ่านสร้างมโนภาพได้และพิจารณาตาม ย่อมจะเกิดความซาบซึ้ง และเกิดความตื้นตันในรสพระธรรมยิ่งนัก

ในยามใดที่ท่านผู้อ่าน เกิดราคะรบกวนจิต ขอให้เอาพระสูตรนี้มาอ่าน ก็จะสามารถบรรเทาความกำหนัดลงได้ไม่มากนัก

ทำได้เช่นนี้ การฟังการอ่านพระธรรมต่างๆ จะก่อประโยชน์เกินค่า

ความจริง...ประโยชน์มิได้เกิดจากการฟัง หรือการอ่านมาก แต่เกิดจากการที่เราได้พยายามน้อมนำเอามาพิจารณาปฏิบัติได้มากหรือน้อย เป็นสำคัญ

ขณะอ่านไป ก็พยายามนึกเปรียบเทียบกับร่างกายตน ทำอุปมาตนเหมือนอยู่เฉพะะพระพักตร์พระพุทธเจ้า แล้วพิจารณาไปตามกระแสพระพุทธานุภาพ ก็ย่อมไม่ต่างอะไรกับการได้รับฟังพระธรรมเทศนาจากพระโอษฐ์ ของพระพุทธเจ้า

# ผู้ที่ควรห่มผ้าเหลือง

อ่านถวายโดย

พระมหาอุเทียน จีรวฑฺฒโน

วัดชัยศรี อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ อัสสปรุณคม เมือง  
อังคชนบท ได้ตรัสกะภิกษุทั้งหลายถึงความหมายของคำ  
ว่า "สมณะ" โดยนัยเป็นต้นว่า

“ผู้เป็นนักบวชควรทำตัวอย่างไร จึงจะได้  
ชื่อว่าเป็นผู้ไม่ทำให้ปัจจัย ๔ คือ จีวร อาหาร  
ที่พัก และยา ของชาวบ้านต้องเป็นหมัน หรือ  
สูญเปล่า

คนเช่นไรเป็นผู้ควรห่มผ้าสังฆาฏิ คนเช่น  
ไรไม่ควรห่ม หรือที่ห่มมาอยู่แล้วคือบวชแล้ว ก็ไม่  
คู่ควรแก่การห่มผ้าสังฆาฏิหรือจีวร

ผู้ใดละกิเลสได้หรือพยายามละอยู่ แม้ยัง  
ไม่ได้ห่มผ้าเหลือง ก็ควรเชื่อเชิญให้มาห่ม”



พระดำรัสยืนยันของพระพุทธเจ้าในเรื่องนี้มีนัยที่  
ควรพิจารณา...ดังนี้

“ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่ครองผ้าสังฆาฏิแล้ว  
เราหากล่าวว่าเป็นสมณะ ด้วยอาการเพียงครอง  
ผ้าสังฆาฏิเท่านั้นไม่

ภิกษุทั้งหลาย หากเมื่อบุคคลครองผ้า  
สังฆาฏิแล้ว มีความโลภก็จะความโลภได้ มีจิต  
พยาบาทก็จะพยาบาทได้ มีความมักโกรธก็จะ  
ความมักโกรธได้ มีความริษยาก็จะความริษยาได้  
มีความตระหนี่ก็จะความตระหนี่ได้ มีความโอ้  
อวดก็จะความโอ้อวดได้ มีมายาก็จะมายาได้ มี  
ความคิดลามกก็จะความคิดลามกได้ มีความเห็น  
ผิดก็จะความเห็นผิดได้ ด้วยอาการเพียงสักว่า  
ครองผ้าสังฆาฏิไซ้

ถ้าปฏิบัติได้ดังนี้ ควรให้ผู้นั้นครองผ้า  
สังฆาฏิ ตั้งแต่แรกเกิดทีเดียวน ควรเชื่อเชิญให้  
มาครองผ้าสังฆาฏิด้วยคำว่า “ท่านผู้มีหน้าอัน  
เจริญ ขอท่านจงมาห่มผ้าเหลืองเถิด”

## นัยพิจารณา

การบวชที่จัดว่าถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นจะต้องบวชทั้งทางกายและทางใจ

ความหมายของพระสูตรนี้ก็คือการบวชครบทั้งกาย วาจา และใจ

หมายความว่า นอกจากสำรวมในศีลแล้ว ก็ต้องปฏิบัติธรรม คือ การสละความชั่วร้ายในภายในประกอบด้วย จึงจะถือว่าเป็นพระที่สมบูรณ์ ในความหมายของพระพุทธเจ้า

ดังนั้น การบวชที่ถูกต้องตามพุทธประสงค์นั้น ไม่ใช่ของที่จะทำกันได้ง่ายๆ แต่ก็ไม่ใช่เป็นการยากจนเกินไป ถ้าเรามีความพอใจที่จะทำตาม ก็เพียงแต่รักษาศีล ๓ ตัว คือ กาย วาจา และใจ หรือรักษาศีลตัวเดียวก็ได้ คือ ใจ เมื่อเราระวังรักษาใจได้เพียงสิ่งเดียว กาย วาจา และศีลข้ออื่นๆ ก็จะรักษาได้ไม่ยากเลย และสิ่งที่จะคอยกำกับใจได้ดีที่สุดก็คือสติ

“ศีลเป็นฐานของสมาธิ สมาธิเป็นฐานของ

ปัญญา ปัญญานั้นแหละความรู้แจ้ง”

# ผู้มีสติเป็นผู้อยู่ใกล้พระนิพพาน

อ่านถวายโดย

พระมหาสุริยา นาทสิริ

อาจารย์ใหญ่ธรรม-บาลี วัดชัยศรี

พระมาลากยบุตรเป็นผู้มีความเพียร มีจิตใจเด็ดเดี่ยวในการปฏิบัติธรรม เข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้า กราบทูลถามถึงธรรมชั้นๆ ที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดผล ลำพังผู้เดียวโดยไม่ประมาท

เมื่อพระพุทธองค์ประทานธรรมะให้ไปแล้ว พระมาลากยบุตรก็ได้ขยายเนื้อความถวายพระพุทธองค์

พระพุทธเจ้าสดับเช่นนั้น...ก็ตรัสอนุโมทนา...โดยนัยเป็นดังนี้

“มาลากยบุตร เธอรู้เนื้อความแห่งธรรมที่เราแสดงโดยย่อให้พิสดารแล้วว่า ผู้เห็นรูปแล้ว มีสติไม่กำหนดในรูปทั้งหลาย มีจิตคลายกำหนดในอารมณ์นั้น ทั้งไม่ติดในอารมณ์นั้นอยู่เป็นประจำ

ผู้นั้นเมื่อเห็นรูปฯ และเสวยเวทนาอยู่ ทุกข์ย่อมหมดไป และไม่สังสมทุกข์ฉันใด ผู้นั้นเป็นผู้มีสติ เทียบไป เมื่อไม่สะสมทุกข์อยู่อย่างนี้ เรากล่าวว่าเป็นผู้อยู่ใกล้นิพพาน ฉะนั้น”

[สังคยสูตร ๑๘/๗๗]

## นัยพิจารณา

สติ คือ ความระลึกได้ นึกได้ ความไม่เผลอ การคุมใจไว้กับกิจ หรือคุมจิตไว้กับสิ่งที่เกี่ยวข้อง จำการ ที่ทำและคำที่พูดแล้วแม่นยำได้

การเจริญสติประจำวัน คือ การฝึกสติวันละ ๑ หรือ ๒ ครั้ง เช่น ก่อนนอนและตื่นนอน หรือในโอกาส ที่สะดวก แต่ต้องทำทุกวัน แม้จะได้ผลหรือเห็นผลช้า ก็ยังดีกว่าไม่ทำเลย

การเจริญสติในชีวิตประจำวัน คือ การฝึกสติหรือเจริญสติ ในขณะที่กำลังทำงานนั้นๆ อยู่ ก็ให้มีสติ ระลึกรอยู่กับงานนั้นๆ และขยายไปจนทุกอิริยาบถ อานิสงส์จากการเจริญสติก็ย่อมจะได้ผลสมบูรณ์ คือได้ ทั้งการงาน ความสุข และได้อยู่ใกล้พระนิพพานด้วย

# พระรัฐบาล ผู้เลิกการบวชด้วยชีวิต

อ่านถวายโดย

พระครูอินทธีรคุณ เจ้าอาวาสวัดไพศาล  
อำเภอหน้าพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ถูลลโกฏฐิตะ นิคม  
ของชาวกุรุ นายรัฐบาลลูกเศรษฐีได้ฟังธรรมของพระ  
พุทธเจ้าแล้ว เกิดศรัทธา ขอพ่อแม่ออกบวช แต่พ่อแม่  
ไม่ยอม รัฐบาลจึงประท้วงด้วยการนอนบนพื้นดิน ไม่  
ยอมกินอาหารนานถึง ๗ วัน

พ่อแม่กลัวลูกจะตายจึงยอมให้บวช

เมื่อบวชแล้ว...ท่านก็ปลีกตนออกไปทำความเพียร  
ทางจิต ด้วยความไม่ประมาท อยู่คนเดียว ไม่นานก็ได้  
บรรลุพระอรหันต์

พระเจ้าโกรัพย์ได้ตรัสถามพระรัฐบาลว่า “เหตุใด  
ท่านยังหนุ่มแน่น และร่ำรวยจึงออกบวชเสียเล่า ?”

เพื่อจะตอบพระดำริสถามของพระราชา พระ  
 รัฐบาลจึงแสดงธรรม ๔ ประการ ที่เห็นเหตุให้ท่านออก  
 บวช คือ

๑. โลกนี้ไม่มีอะไรยั่งยืน มั่นคง ล้วนเป็นทาส  
 ของความแก่ชรา
๒. โลกนี้ไม่มีอะไรเป็นเครื่องป้องกันที่ปลอดภัย  
 ไม่เป็นอิสระแก่ตน
๓. โลกนี้ไม่มีอะไรเป็นของเราแน่นอน เราจะต้อง  
 พัลลิดพรากจากสิ่งทั้งปวงไป
๔. โลกนี้ไม่มีอะไรมีไม่มีอะไรพอ พร่องอยู่เป็น  
 นิตย์ เป็นทาสของตัณหาคือความอยากอยู่  
 เสมอ

ครั้งหนึ่ง พระรัฐบาลได้ไปฉันอาหารที่บ้านเดิม  
 ท่านพิจารณาร่างกายของตนเอง และของภรรยาเก่าแล้ว  
 ได้ปลงธรรมสังเวชว่า

“จงมาดูร่างกายอันสวยงาม มีแผลรอบตัว  
 (คือทวารเป็นทีไหลออกของสิ่งโสโครก) กระสับ  
 กระส่าย ไม่มีความยั่งยืนมั่นคง ร่างกายของ

หญิงมีเครื่องประดับอันงาม แต่มีหนังหุ้มกระดูก  
ไว้ ใบหน้าที่ไล่ทาด้วยเครื่องสำอาง สิ่งเหล่านี้  
พอจะหลอกลวงคนใจได้บ้าง แต่จะหลอกลวงผู้  
แสวงหาพระนิพพานไม่ได้เลย”

[รัฐปาตสุตร ๑๓/๓๓๓]

## นัยพิจารณา

พระสูตรนี้ย่อมเป็นมาตรวัดบารมีของคนว่า ยัง  
พร่องหรือเต็มบริบูรณ์แค่ไหน

หมายความว่า ถ้าผู้ที่ยังพร่องด้วยบารมีอยู่ก็ย่อม  
แลเห็นสิ่งที่ประดับโลก ที่เคลือบด้วยมายาว่าเป็นสิ่งที่  
สวยงามน่าอภิรมย์ยิ่งนัก แต่สำหรับผู้ที่มีบารมีเต็มเปี่ยม  
แล้ว ย่อมมองทะลุมายา และเห็นสัจธรรมอย่างแจ่มแจ้ง  
ยิ่งเคลือบยิ่งแฝงมายาไว้มากมายปานใด ก็ยิ่งทำให้  
สะอิดสะเอียนมากขึ้นเพียงนั้น

“โลกนี้รุ่มร้อนสับสนวุ่นวายยุ่งยากอยู่ตลอดเวลา  
ท่านทั้งหลายจะสนุกสนานรำเริงอะไรกัน  
นักหนาเล่า ?”



## ภัยของภิกษุ ๔

อ่านถวายโดย  
พระมหาประหยัด ขนติยุตโต ป.ธ.๖

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ อามลวัน ใกล้หมู่บ้านจาตุมา ได้ตรัสถึงภัยของพระเปรียบเทียบกับภัยที่คนลงน้ำจะต้องเจอ ๔ ประการ คือ คลื่น จะเข้ น้ำวน ปลาร้าย ให้ภิกษุทั้งหลายที่เป็นศิษย์ของพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะฟัง สรุปความได้ดังนี้

### ภัยเพราะคลื่น

คือ บางคนออกบวชด้วยศรัทธา โดยคิดว่า เรามีความทุกข์ครอบงำ การบวชจะเป็นทางเปลื้องทุกข์ได้ แต่เมื่อบวชเข้ามาแล้ว ถูกเพื่อนนักบวชแนะนำตักเตือนให้สำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ และข้อวัตรปฏิบัติของพระที่ควรประพฤติ

เขาก็โกรธหาว่า พระเหล่านี้มีอายุคราวลูกหลานเรา ไม่ควรจะมาสอนเรา เขาขัดใจ เบื่อหน่าย แล้วลาสิกขาสิกขาออกไป

### ภัยเพราะจระเข้

คือ บางคนออกบวชด้วยศรัทธา โดยคิดว่า เรามีความทุกข์ครอบงำแล้ว การบวชจะเป็นทางเปลื้องทุกข์ได้ แต่เมื่อบวชเข้าไปแล้ว ถูกเพื่อนนักบวชแนะนำตักเตือนว่า สิ่งนี้ควรฉัน สิ่งนี้ไม่ควรฉัน สิ่งนี้ควรตีม สิ่งนี้ไม่ควรตีม สิ่งนี้ควรตีมในกาล สิ่งนี้ไม่ควรตีมในกาล

เขาก็ไกรธว่า เราเป็นฆราวาสจะกิน จะตีมอะไร เมื่อไรก็ได้ จะเลือกกินสิ่งใดก็ได้ เขาเห็นแก่ปากแก่ท้อง ทนความอยากไม่ได้ จึงต้องลาสิกขาสึกออกไป

### ภัยเพราะน้ำวน

คือ บางคนออกบวชด้วยศรัทธา โดยคิดว่า เรามีความทุกข์ครอบงำแล้ว การบวชจะเป็นทางเปลื้องทุกข์ได้ แต่เมื่อบวชเข้าไปแล้ว เข้าไปรับบาตรในบ้าน ไม่สำรวมกาย วาจา ไม่มีสติ ไม่สำรวมอินทรีย์ เห็นชาวบ้านผู้ครองเรือนเอิบอ้อมด้วยกามคุณ ๕

เขาคิดว่า สมบัติเราก็มี เราสึกออกไป  
บริโภคคามคุณแล้วทำบุญก็ได้ เขาเห็นแก่ความ  
สุขจากคามคุณ จึงต้องลาสิกขาสึกออกไป

### ภัยเพราะปลาร้าย

คือ บางคนออกบวชด้วยศรัทธาโดยคิดว่า  
เรามีความทุกข์ครอบงำแล้ว การบวชจะเป็นทาง  
เปลื้องทุกข์ได้ แต่เมื่อบวชเข้ามาแล้ว เข้าไป  
บิณฑบาตในหมู่บ้าน ไม่ระวังกาย วาจา ไม่มีสติ  
ไม่สำรวมอินทรีย์ ได้เห็นสตรีนุ่งห่มไม่เรียบร้อย  
เกิดระคะความกำหนัด เขาไม่สามารถระงับได้  
จึงได้ลาสิกขาสึกออกไป

[จากมุตต ๑๓/๑๗๒]

### นัยพิจารณา

เมื่อว่าถึงภัยของภิกษุโดยสรุปแล้ว พอสรุปได้เพียง  
๒ ประการ คือ การศึกษาปริยัติ และการปฏิบัติธรรมะ

ภิกษุถ้าบวชอยู่แล้วไม่ศึกษาปริยัติและปฏิบัติ  
ธรรมะ การบวชนั้นก็ได้ชื่อว่าไร้ค่า เสียเวลา เสียข้าวสุก  
ของชาวบ้านเปล่า

บวชเข้ามานั่งๆ นอนๆ กินๆ เล่นๆ จะบวชอยู่  
ทำไม ควรสึกออกไปทำงานดีกว่า ไม่หนักศาสนา ไม่  
ทำให้ศาสนามัวหมอง

เหตุที่ทำให้ภิกษุบวชอยู่ไม่ได้ ส่วนใหญ่จะเป็น  
เรื่องเพศหรือเรื่องกามคุณ ๕ ไม่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ  
หลายๆ อย่าง โดยเฉพาะพระหนุ่มๆ ยากนักที่จะข้าม  
พ้นกามคุณ ๕ ไปได้

อันตรายหรือภัยของภิกษุทั้ง ๔ ประการ หรือทั้ง  
หมดของการบวชก็ตาม สามารถแก้ได้ด้วยการศึกษา  
ปริยัติและปฏิบัติธรรมะ อย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เช่น  
การปฏิบัติตามสติปัฏฐาน ๔ โดยมีสติสัมปชัญญะ  
สำรวจอินทรีย์เสมอ อกุศลหรือความคิดใฝ่ต่ำ ก็จะไม่  
สามารถโหม่นนำวให้จิตใจเอนไปได้

ปัญหาสำคัญมันอยู่ที่เราไม่ยอมปฏิบัติอย่างจริงจัง  
และสม่ำเสมอเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ คำสอนของพระ  
พุทธเจ้าจึงไม่อาจจะช่วยใครได้ แม้ว่าจะบวชเข้ามาแล้ว  
ก็ตามฯ

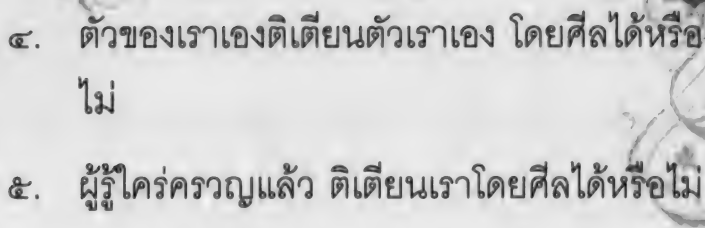
# ธรรม ที่นักบวชควรระลึกไว้ประจำ

อ่านถวายโดย  
พระมหาอศุสย์ อตุตวโส ป.ธ.๙  
เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดกาฬสินธุ์  
วัดกลาง จังหวัดกาฬสินธุ์

พระพุทธเจ้าได้ตรัสเตือนภิกษุทั้งหลายไว้ ๑๐ ข้อ  
ดังความปรากฏในอภินิหารปัจจุเวกขณะธรรมสูตร ดังนี้

บรรพชิตควรพิจารณาเนื่องๆ ว่า บัดนี้...เรามีเพศ  
ต่างจากคฤหัสถ์แล้ว

๑. อาการกิริยาใดๆ ของสมณะ เราจะต้องทำ  
อาการกิริยานั้นๆ
๒. การเลี้ยงชีวิตของเราเกี่ยวเนื่องด้วยผู้อื่น เรา  
ควรทำตัวให้เขาเลี้ยงง่าย
๓. อาการกาย วาจาอย่างอื่น ที่เราจะต้องทำ  
ให้ดีกว่านี้ยังมีอยู่อีก ไม่ใช่มีเพียงเท่านี้

- 
๔. ตัวของเราเองติเตียนตัวเราเอง โดยศีลได้หรือไม่
  ๕. ผู้รู้ใคร่ครวญแล้ว ติเตียนเราโดยศีลได้หรือไม่
  ๖. เราจะต้องพลัดพราก จากของรักของชอบใจ ทั้งสิ้น
  ๗. เรามีกรรมเป็นของๆ ตน เราทำกรรมอันใด ไว้ ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม เราจะต้องรับผลของกรรมนั้น
  ๘. วันคืนล่วงไปๆ บัดนี้...เรากำลังทำอะไรอยู่
  ๙. เรายินดีจะอยู่ในที่สงบสงัดหรือไม่
  ๑๐. คุณธรรมหรือคุณวิเศษของเรามีอยู่หรือไม่ ที่จะทำให้เราเป็นผู้ไม่เก้อเขิน เมื่อถูกเพื่อน บรรพชิตถามในกาลภายหลัง

[อภิณหปัจจเวกขณธรรมสูตร ๒๔/๙๑]



## นัยพิจารณา

การสำนึกตน การมีสมณสัญญา หรือระลึกถึงเพศ  
ภาวะและหน้าที่ของตนอยู่เนืองๆ จัดว่าเป็นอุบายอย่าง  
หนึ่ง ที่จะช่วยให้ทุกคนไม่หลงลืมตน หรือลืมทำกิจ  
หน้าที่ของตน

- 💧 พระแท้เป็นยังไง ?
- 💧 เราเลี้ยงง่ายไหม ?
- 💧 เราพัฒนากายวาจาของตนหรือเปล่า ?
- 💧 เราหรือผู้รู้สามารถติเตียนศีลเราได้ไหม ?
- 💧 เราต้องพลัดพรากจากทุกอย่างนะ...เรามี  
กรรมเป็นสมบัตินะ
- 💧 เราประมาทอยู่ไหม ?
- 💧 เราพอใจที่จะอยู่ในที่สงบสงัดหรือไม่ ?
- 💧 บวชมาจนปานนี้...เราได้คุณวิเศษอะไรบ้าง ?

พระสูตรนี้ตรัสเตือนภิกษุตั้งแต่ระดับปากท้อง  
จนถึงพระนิพพาน ถ้าภิกษุรูปใดหมั่นระลึก และนำมา  
ปฏิบัติให้ครบถ้วนเพียง ๑๐ ประการนี้แหละ ก็นับว่า  
สมควรแก่การเป็น "เนื่อนาบุญ" ของชาวพุทธแล้ว



## กามมีทุกข์และโทษมาก

อ่านถวายโดย

พระมหาชัยภัทร ชินทตฺโต ป.ธ.๖

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชัยศรี

ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น



พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ อังคุตตรปาชนบท วัน  
หนึ่ง...เสด็จเข้าไปพักผ่อนกลางวันในป่า ได้ทรงพบ  
สนทนากับเศรษฐีโปตลียะ

ตอนหนึ่ง ของการสนทนา พระองค์ทรงนำเอา  
โทษของกามาเล่าให้โปตลียะเศรษฐีฟังว่า “ในทัศนะ  
ของพระอริยเจ้า กามนี้มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก  
ถ้าขาดปัญญาก็จะมองไม่เห็น โทษของกาม” ซึ่งโทษของ  
กามนั้นเปรียบเหมือน ๗ สิ่งนี้

๑. **ชันกระดูก** คือ กระดูกที่ไม่มีเนื้อติดอยู่เลย  
แต่มีเลือดติดอยู่บ้าง สุนัขได้แทะกระดูกนั้น  
โดยมีน้ำลายของตัวเองเป็นเครื่องหล่อ สุนัข  
นั้นยอมไม่อิ่มเพราะกระดูกชิ้นนั้น ฉนใด

ผู้บริโภคมามากมาย ก็ยอมไม่รู้จักอิมจักพอ ย่อมถึงความทุกข์ ความคับแค้น เพราะไม่หายหวัดด้วยกาม (คือเสพไม่รู้จักอิมจักพอ) ฉะนั้น

๒. **ขึ้นเนื้อ** คือ ก้อนเนื้อที่พวกเหี้ยวแร้ง กำลังแย่งกัน นกตัวใดได้ก้อนเนื้อไว้ พวกนกที่ไม่ได้ก็จะตามแย่ง จิก ตี ถ้าไม่ปล่อยขึ้นเนื้อนั้น ก็จะต้องเกิดทุกข์ถึงตายหรือปางตาย ฉนใด ? ผู้บริโภคมามากมาย ถ้าไม่มีปัญญา ไม่รู้จักปล่อยวางในกามเสียบ้าง ก็ย่อมได้รับทุกข์เหมือนเหี้ยวแร้ง ที่หวงก้อนเนื้อ ฉะนั้น

๓. **คบหญ้า** คือ คบหญ้าที่มีไฟติดอยู่ และผู้ถือได้ถือคบหญ้านั้นเดินทวนลมไป ถ้าผู้ถือไม่รีบโยนทิ้งเสียโดยเร็ว...ก็ย่อมได้รับความทุกข์ทรมานอย่างหนัก

๔. **หลุมถ่านเพลิง** คือ หลุมที่มีถ่านเพลิงร้อนแรงอยู่ข้างล่าง กว้างและลึกแต่ไม่มีคว้น เป็นที่น่ากลัว น่าหวาดเสียวสำหรับผู้ที่รักชีวิตหรือ

รักความสุข แต่เขากำลังถูกผู้มีกำลังจับแขน  
คนละข้าง จะโยนลงไปในหลุมถ่านเพลิงนั้น  
ฉันใด ? กามก็ย่อมเป็นสิ่งที่น่าเกลียดน่า  
กลัว มีทุกข์มากมีโทษมาก สำหรับผู้มี  
ปัญญา ฉันนั้น

๕. **ความฝัน** คือ เมื่อเรานอนหลับแล้วฝันเห็น  
สิ่งสวยงาม สถานที่น่ารื่นรมย์ พอตื่นขึ้น...  
สิ่งเหล่านั้นก็หายไป ฉันใด ผู้บริโภคกามทั้ง  
หลายก็ย่อมไม่อาจจะยึดเอากามเป็นตัวตน  
และเป็นสิ่งจีรังยั่งยืนได้ ฉันนั้น

๖. **ของขอยืมมา** คือ คนที่ยืมทรัพย์สมบัติของ  
เขามาประดับตกแต่งตนย่อมกลัวแต่เจ้าของ  
เขาจะมาทวงคืน ใช้สอยทรัพย์นั้นไปอย่าง  
หวาดระแวง

๗. **ผลไม้** คือ ผลไม้ซึ่งเป็นที่หมายปองของผู้  
คนมากมาย ผู้คนจำนวนมากเท่าไรหรือยาก  
ได้ผลไม้นั้น อันตรายก็ย่อมมีแก่ผลไม้นั้น  
มากเท่านั้น

## นัยพิจารณา

เรื่องของกามเป็นเรื่องที่ต้องใช้ปัญญาพิจารณา  
อย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกกระบวนการ

- เรารู้ว่า ขึ้นกระดุกกับสุนัขเป็นยังไง ?
- เรารู้ว่า ขึ้นเนื้อกับเหยี่ยวแร้งเป็นยังไง ?
- เรารู้ว่า ถีอคบหญิงทอนลม...ผลเป็นยังไง ?
- เรารู้ว่า เผลอ...หรือไม่เผลอเหยียบหลุมถ่าน  
เพลิง..ผลเป็นยังไง ?
- เรารู้ว่า ความฝันกับความจริงต่างกันยังไง ?
- เรารู้ว่า ของที่ขอยืมมาเป็นยังไง ?
- เรารู้ว่า ผลไม้ที่มีคนอยากได้มากๆ มี  
อันตรายมากมายขนาดไหน ?

ทั้งที่รู้นั้นแหละ แต่เราก็ไม่สามารถละกามอะไรได้  
เลย นั่นเพราะรู้ของเราเป็นรู้แค่อย่างปุถุชน ไม่ใช่รู้อย่าง  
พระอริยะ เป็นเพียงรู้ชนิดสักแต่ว่ารู้ ไม่ใช่รู้อย่างทราบ  
ซึ่งถึงสันดาน เราก็เลยต้องทรมานเพราะกามกันต่อไปไม่  
รู้จักจบสิ้น

# นักบวชที่ควรและไม่ควรบูชา

อ่านถวายโดย

พระมหาชัยนาท กิตติโก ป.ธ.๕

วัดชัยศรี ต.วังชัย อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ หมู่บ้านนครวินทะ  
ในโกศลชนบท

เมื่อชาวบ้านทราบข่าวจึงมาเฝ้า

พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมให้ข้อสังเกต เพื่อให้  
ชาวบ้านนครวินทะรู้ว่า นักบวชพวกไหน เป็นพวกไม่ควร  
ให้ความเคารพ นับถือ และบูชา นักบวชพวกไหนควร  
ให้ความเคารพนับถือ และบูชา สรุปความได้ดังนี้

นักบวชเหล่าใด ยังมีความกำหนัด ความ  
ขัดเคือง ความลุ่มหลงในรูป ที่เห็นด้วยตา มิ  
ความลุ่มหลงในเสียง ที่ได้ยินด้วยหู มีความลุ่ม  
หลงในกลิ่น ที่ได้ดมด้วยจมูก มีความลุ่มหลงใน  
สัมผัส ที่ถูกต้องด้วยกาย มีความลุ่มหลงใน  
ธรรมารมณ์ ที่เกิดทางใจ ไม่หมดไป ยังมีจิตไม่

สงบภายใน ยังประพาสลุ่มๆ ดอนๆ ทางกาย  
ทางวาจาและทางใจอยู่

นักบวชเช่นนี้ไม่ควรสักการะ ไม่ควรเคารพ  
นับถือ และบูชา นั้นเพราะเหตุไร ?

เพราะเหตุว่า แม้พวกเราชาวบ้าน ก็ยังมีความ  
กำหนด มีความขัดเคือง มีความลุ่มๆ ดอนๆ  
ทางกาย ทางวาจา และทางใจอยู่

พวกเราไม่เห็นความประพฤติดของพวกนัก  
บวชนั้นอะไรเลยที่จะยิ่งไปกว่าพวกเรา ดังนั้น นัก  
บวชเหล่านั้น จึงไม่ควรแก่การสักการะ เคารพ  
นับถือ และบูชา

ถ้านักบวชเหล่าใดประพฤติดตรงข้ามจากนี้  
นักบวชเหล่านั้นสมควรแก่การสักการะ เคารพ  
นับถือ และบูชาของชาวบ้านโดยแท้

นี่คือพระพุทธโอวาทที่ทรงให้ชาวบ้านนครวิณฑะ  
ดูความประพฤติดของนักบวชที่ดี และนักบวชที่เลว

[นครวิณฑะยสูตร ๑๔/๔๕๓]

## นัยพิจารณา

พระสูตรนี้ข้างเป็น “อกาลิก” แท้ ในสมัยก่อนก็มีเช่นนี้ และในสมัยนี้ก็ยังมีเช่นนี้อยู่

กล่าวคือ ผู้ที่ได้ศึกษาและได้เคยผ่านการปฏิบัติธรรมทางศาสนามาบ้างแล้ว ย่อมจะดูพระออกกว่า พระประพฤตินออย่างไร จึงจะสมกับความเป็นพระ อย่างไร ไม่สมกับความเป็นพระ

ด้วยเหตุนี้ จึงมีชาวพุทธจำนวนหนึ่งมักจะเลือกพระทำบุญ เลือกวัดทำบุญ โดยมีปัญญาหน้า มีศรัทธาตามหลัง

ถ้าผู้ให้ทานกับผู้รับทานมีวัตรเสมอกัน ศรัทธาก็ย่อมจะไม่เกิด

แต่ถ้ายังผู้รับทานมีปฏิปทาเลวกว่าผู้ให้ทาน นอกจากศรัทธาจะไม่เกิดแล้ว ตัวอกุศลชะอีกที่จะเกิดมาแทน

“แม้จะเป็นอะไรยังไง ก็ขอให้ชาวบ้านจงอุ่นใจได้ว่า พระที่ดีที่สมควรเป็นเนื้อบุญอันยิ่งใหญ่ของชาวโลกยังมีอยู่จริง”



# การบวชที่ให้ผลต่างกัน

อ่านถวายโดย

พระมหาสวาส สุตติธมาโน ป.ธ.๖

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชัยศรี

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ภูเขาคิชฌกูฏ เมือง  
ราชคฤห์ ได้ทรงปรารภถึงพระเทวทัตที่บวชแล้วไร้ผล  
ตรัสกะภิกษุทั้งหลายถึงผลของการบวช พอสรุปเป็นใจ  
ความโดยย่อได้ดังนี้

ผู้บวชบางคนในศาสนานี้ ออกบวชเพราะ  
เห็นว่า ทุกคนต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุกข์  
โศก คับแค้นใจ การบวชเป็นทางเปลื้องทุกข์ได้  
สิ้นเชิง จึงออกบวช

เมื่อบวชแล้วมีลาภ ยศ สักการะ ชื่อ  
เสียง ย่อมหลง ลืมตัว มัวเมา ยกตัว ประมาท

พระพุทธองค์ทรงเปรียบภิกษุประเภทนี้  
เหมือนคนเข้าป่าต้องการแก่นไม้ หรือไม้แก่นเอา  
ไปปลูกเรือน

แต่เมื่อเขาพบต้นไม้ใหญ่ เขาไม่รู้จักแก่นไม้  
ไม่รู้จักกระพี้ไม้ เขาจึงตัดเอากิ่งและใบไม้แบก  
กลับไป โดยเข้าใจว่าเป็นแก่นไม้ ฉันท

คนบางคนออกบวชในศาสนา นี้ ก็ฉันทนั้น  
เมื่อเห็นว่า โลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอน ถูกความทุกข์  
ท่วมทับแล้วจึงออกบวช

ครั้งเมื่อบวชแล้วกลับหลงติดอยู่ในลาภ ยศ  
ชื่อเสียง แล้วก็มัวเมา ประมาท ย่อมไม่ถึงแก่น  
ของศาสนา จึงไม่พ้นจากความทุกข์ไปได้


ส่วนบางคนออกบวช แล้วได้รับผลของ  
ศาสนาตรงตามพุทธประสงค์ เขาย่อมพ้นจาก  
ความทุกข์ได้ เหมือนคนเข้าป่าหาแก่นไม้ แล้วตัด  
เอาไม้แก่นไปได้ตามต้องการ ฉะนั้น


[มหาสารโปกมสูตร ๑๒/๓๐๑]




## นัยพิจารณา

การบวชที่จะให้ได้ผลสมบูรณ์ ตามความมุ่งหมาย  
ของพระพุทธเจ้านั้น จะต้องมียोगประกอบหลายๆ อย่าง  
เช่น

 **มีศรัทธา** คือ ต้องมีความเชื่อและเลื่อมใส  
ตั้งใจและเต็มใจที่จะบวช มิใช่บวชเพราะถูก  
ขอร้อง หรือบวชตามประเพณี "บวชจริงๆ  
ไม่ใช่บวชเล่นๆ"

 **ต้องใช้ปัญญา** คือ นอกจากมีศรัทธาแล้ว  
จะต้องมีปัญญาคู่กันอีกด้วย มิฉะนั้นก็อาจ  
จะพาให้ม่งายได้ง่าย เพราะแต่ละวัดแต่ละ  
สำนัก ก็มักจะปฏิบัติไม่เหมือนกัน

 **ศึกษาให้รู้ความหมาย** คือ ให้รู้ความมุ่ง  
หมายของการบวชอย่างแท้จริง มิใช่บวชเข้า  
ไปพักผ่อน หรือกินๆ นอนๆ ซึ่งจะได้ผลลบ  
มากกว่าผลบวก "อกหัก หลักลอย คอย  
งาน สังฆารโหรม ไปไหนไม่ได้...บวชดีกว่า"  
บวชอย่างนี้...แยะ



**เลือกหาวัดที่จะบวช** คือ ขจัดความคิดผิดๆ ที่ว่าบวชที่วัดไหนๆ มันก็เป็นพระเหมือนกัน นั่นเป็นความคิดของคนที่ไม่รู้จักคำสอนของ พระพุทธเจ้า เพราะถ้าบวชที่วัดผิด ก็จะต้อง ขาดทุนไปตลอดชีวิต และอาจเป็นมิจฉาธิปฏิ... วิบัติไปอีกหลายชาติทีเดียว **“เลือกวัดบวช เท่ากับเลือกอนาคตให้ตนเอง”** การบวชที่วัดผิด หมายความว่า ในวัดนั้นไม่มีการ ศึกษาทั้งด้านปริยัติและด้านปฏิบัติ จะทำให้ ผู้เข้าไปบวชเสียเวลาเปล่า มีหน้าซ้ำ...บางวัด ยังมีการสอนและการปฏิบัติสวนทางกับแนว คำสอนของพระพุทธเจ้าอีกด้วย ดังนั้น ผู้บวชด้วยศรัทธาอย่างแท้จริง จึงควรเลือกวัด เลือกครู-อาจารย์ และเลือกดูแนวคำสอนและ ปฏิบัติว่าถูกต้องตรงตามหลักพระไตรปิฎก และอรรถกถาหรือไม่ ถ้าไม่ตรงก็อย่าบวช เลยจะขาดทุนและเปลืองตัวเสียเปล่าๆ

ขอจงพิจารณาให้มาก...แต่ถึงยังงั้น.. **“ให้มัน เชื่ออยู่ในวัด ดีกว่ามันฉลาดอยู่ในช่อง”**

# ปัจจุบันสำคัญที่สุด

อ่านถวายโดย

พระครูสิทธิปริยัติวรการ

เจ้าคณะตำบลโคกสูง

อำเภอชุมพลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมืองสาวัตถี ได้ตรัสกะภิกษุทั้งหลาย ถึงการปฏิบัติธรรมว่า ปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะสิ่งเป็นอดีตก็ผ่านไป แล้ว สิ่งที่เป็นอนาคตก็ยังมาไม่ถึง ทั้งอดีตและอนาคต จึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรสนใจ สิ่งที่ควรให้ความสนใจคือที่นี้ และเดี๋ยวนี้เท่านั้น

บุคคลไม่ควรคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ไม่ควรมุ่งหวังสิ่งที่ยังมาไม่ถึง

บุคคลใดเห็นแจ้งในปัจจุบันธรรม ไม่อ่อนแอจนคลอนแคลนในธรรมนั้นๆ ผู้นั้นควรเจริญธรรมนั้นเนื่องๆ ควรทำความเพียรเสียในวันนี้ เดียวนี้ ไม่มีใครจะรู้ความตายในวันพรุ่งนี้ เพราะการผัดเพี้ยนกับความตาย...ไม่มีใครทำได้

ผู้รู้ผู้สงบยอมเรียกผู้มีความเพียร ไม่เกียจ  
คร้านทั้งกลางวันและกลางคืนว่า “ผู้มีชีวิตอยู่เพียง  
วันเดียวประเสริฐที่สุด”

[กัณฑ์เทวรัตตสูตร ๑๔/๒๙๗]

## นัยพิจารณา

พระสูตรนี้จัดเป็นพระสูตรที่สำคัญสุด ในการเตือน  
สติให้เห็นความสำคัญของปัจจุบัน

พระพุทธองค์ทรงแสดงเหตุไฉนชัดเจนมากจนไม่ต้อง  
อธิบายกันอีก เพียงแต่จะต้องย้ำเตือนให้เห็นความสำคัญ  
ของปัจจุบันให้มากขึ้น

ได้โปรดพิจารณาดูเวลาที่ผ่านไปแต่ละวัน เราเสีย  
เวลาหรือเวลาได้หมดไปกับสิ่งที่เป็นอดีต และอนาคต  
มากน้อยแค่ไหน บางคนหรือคนส่วนมาก แทนที่จะมี  
สติระลึกอยู่กับงานในปัจจุบันที่ตัวเองกำลังทำ ก็กลับไป  
คิดหรือห่วงในเรื่องอื่น และส่วนมากก็จะเป็นเรื่องที่ไร้  
สาระเสียด้วย

โดยเฉพาะเวลานอนในแต่ละคืน กว่าเราจะหลับ  
ลงได้ เราได้เสียเวลาปล่อยให้ความคิดฟุ้งไปในอดีต และ

ฝันเฟื่องไปกับอนาคตคืนและคืนที่ หรือบางคืนต้องถาม  
กันว่า ก็ชั่วโมง ?

ถ้าเราเอาเวลาที่สูญเปล่า หรือหมดไปเปล่า  
พร้อมกับการสร้างนิสัยแห่งความเคยชิน ในความคิดฟุ้ง  
ซ่าน อันไร้สาระนี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ด้วยการเจริญ  
สติระลึกว่า ขณะนี้เรากำลังหายใจเข้า หรือหายใจ  
ออกอยู่ หรือจะเจริญสมาธิหรือเจริญวิปัสสนา ด้วยการ  
พิจารณาหรือเจริญมรณสติ ก็ย่อมจะเกิดบุญ...ชนิดสุด  
ยอด “ยอดบุญ” ที่เราไม่ต้องลงทุนหรือลงแรงเลย

ปัจจุบันสำคัญตรงที่เราใช้ประโยชน์ ถ้าไม่ใช่  
ประโยชน์มันก็ไร้ค่า ผ่านมาแล้วผ่านไปเปล่า วันแล้ววัน  
เล่า คืบแล้วคืบแล้ว

จงพยายามเอาอดีตมาเป็นบทเรียน จงพยายาม  
ยามเอาอนาคตมาเป็นความฝัน จงพยายามเอา  
ปัจจุบันสร้างฝันให้เป็นจริง ขอจงบอกตนเองไว้  
เสมอว่า “มีเพียงปัจจุบันนี้เท่านั้นที่ยังมีเราที่ยังมี  
ลมหายใจอยู่”



# การให้ทานที่เลื่อนชั้นทางจิต

อ่านถวายโดย

พระมหานិพล ขนฺติพโล ป.ธ.๖

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ฝั่งสระโบกขรณี  
คัศรา เมืองจัมปา

พระสารีบุตรได้พาพวกอุบาสกชาวนครจัมปาเข้า  
เฝ้าและทูลถามปัญหา ถึงผลทานที่จะมีผลมากมี  
อานิสงส์มาก พระพุทธองค์ได้ตรัสตอบโดยทรงแสดงผล  
ของทานตามลำดับ ดังนี้

๑. คนบางคนในโลกนี้ มีความหวังแล้วให้ทาน  
มีจิตผูกพันในทาน มุ่งการสั่งสมทาน ด้วย  
คิดว่า เราตายไปจะได้รับผลของทานนี้ เมื่อ  
ตายไปย่อมเกิดเป็นเทวดาชั้นจาตุมหาราช  
เมื่อสิ้นกรรมก็จะกลับมาเกิดอย่างนี้อีก

๒. คนบางคนในโลกนี้ ไม่มีความหวังแล้วให้ทาน ไม่มีจิตผูกพันในผลของทาน ไม่มุ่งการสั่งสมทาน ไม่คิดว่า ตายแล้วจะได้รับผลของทานนี้ แล้วจึงให้ทาน แต่ให้ทานด้วยคิดว่า ทานเป็นของดี เมื่อตายไปย่อมเกิดเป็นเทวดาชั้นดาวดึงส์ เมื่อสิ้นกรรมก็จะกลับมาเกิดอย่างนี้อีก
๓. คนบางคนในโลกนี้ ไม่ได้ให้ทานด้วยคิดว่า ทานเป็นของดี แต่ให้ทานด้วยคิดว่า บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย เคยให้เคยทำมา เราไม่ควรทำให้เสียประเพณี แล้วจึงให้ทาน เมื่อตายไปย่อมเกิดเป็นเทวดาชั้นยามา เมื่อสิ้นกรรมก็จะกลับมาเกิดอย่างนี้อีก
๔. คนบางคนในโลกนี้ ไม่ได้ให้ทานด้วยคิดว่า บิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย เคยให้เคยทำมา แต่ให้ทานด้วยคิดว่า เราหุงหากิน พวกนักบวชเหล่านี้ไม่ได้หุงหากิน เราหุงหากินได้ หากจะไม่ให้ทานแก่ท่านผู้ไม่หุง ดูเป็นการไม่สมควร แล้วจึงให้ทาน เมื่อตายไปย่อม

เกิดเป็นเทวดาชั้นดุสิต เมื่อสิ้นกรรมก็จะกลับมาเกิดอย่างนี้อีก

๕. คนบางคนในโลกนี้ ไม่ได้ให้ทานด้วยคิดว่า เราหุงหากินได้ แต่นักบวชเหล่านี้หุงหากินไม่ได้ จึงให้ทาน แต่ให้ทานด้วยคิดว่า เราจะเป็นผู้บริจาคทาน เหมือนฤาษีต่างๆ ในอดีต แล้วจึงให้ทาน เมื่อตายไปย่อมเกิดเป็นเทวดาชั้นนิมมานรดี เมื่อสิ้นกรรมก็จะกลับมาเกิดอย่างนี้อีก

๖. คนบางคนในโลกนี้ ไม่ได้ให้ทานด้วยคิดว่า เราจะเป็นผู้บริจาคทาน เหมือนฤาษีต่างๆ ในอดีต แต่ให้ทานด้วยคิดว่า เมื่อเราให้ทานอย่างนี้ จิตจะเลื่อมใส เกิดความปลื้มใจและโสมนัส แล้วจึงให้ทาน เมื่อตายไปย่อมเกิดเป็นเทวดาชั้นปรนิมมิตวสวัตดี เมื่อสิ้นกรรมก็จะกลับมาเกิดอย่างนี้อีก

๗. คนบางคนในโลกนี้ ไม่ได้ให้ทานด้วยคิดว่า เมื่อเราให้ทานอย่างนี้ จิตจะเลื่อมใส เกิดความปลื้มใจและโสมนัส แต่ให้ทานด้วยคิด

ว่า เราจะให้ทานเพื่อเป็นเครื่องปรุงแต่งจิต คือเพื่อเลื่อนขั้นทางจิต แล้วจึงให้ทาน เมื่อ ตายไปย่อมเกิดเป็นเทวดาชั้นพรหม เมื่อสิ้น กรรมแล้ว ก็ไม่ต้องกลับมาคือไม่ต้องกลับมา สู่โลกนี้อีกแล้ว

นี้แลเป็นเหตุและปัจจัย ที่คนบางคนในโลกนี้ ให้ทานแล้ว มีผลมาก มีอานิสงส์มาก

[ทานสูตร ๒๓/๕๙]

## นัยพิจารณา

หากจะพูดเรื่องทานนี้ต้องว่ากันยาวๆ มีเหตุมีปัจจัย มากมาย แต่หากจะสรุปให้สั้น...เอาแบบทำได้จริงก็ต้อง เน้นกันที่เจตนา



ก่อนให้...ต้องดีใจ



ขณะให้...ต้องสุขใจ



ครั้นให้ไปแล้ว...ต้องปลื้มใจ

หากทำใจในการให้ทานได้แบบนี้ ทานจะมีผล มากมีอานิสงส์มากแน่นอน...กล้ารับรองผล...ข้าว

# เหตุที่พระสังฆกรรม ไม่ตั้งอยู่นาน

อ่านถวายโดย  
พระมหาเมธี จิตปัญโญ ป.ธ.๕  
วัดชัยศรี ตำบลวังชัย  
อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมือง  
สาวัตถี มีพราหมณ์คนหนึ่งได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ แล้ว  
ทูลถามว่า

อะไรเป็นเหตุให้พระสังฆกรรม ตั้งอยู่ไม่ได้  
นาน หรือตั้งอยู่ได้นาน ในเมื่อพระพุทธองค์  
ปรินิพพานแล้ว

พระพุทธเจ้าผู้รู้ทุกอย่างตามความเป็นจริง ได้ตรัส  
ตอบพราหมณ์นั้นว่า

เพราะบุคคลไม่เจริญ ไม่ทำให้มากซึ่งสติปัฏ  
ฐาน ๔ พระสังฆกรรมจึงไม่ตั้งอยู่ได้นาน และ  
เพราะบุคคลเจริญ และทำให้มากซึ่งสติปัฏฐาน ๔

พระสังฆธรรมจึงจะตั้งอยู่ได้นาน ในเมื่อตถาคต  
ปรินิพพานแล้ว

[พราหมณสูตร ๑๙/๒๑๙]

## นัยพิจารณา

มูลเหตุแห่งความเสื่อมของพระสังฆธรรมหรือพระ  
พุทธศาสนานั้น ถ้าเราจะพิจารณากันโดยทั่วไปแล้ว ก็จะ  
เห็นได้ว่ามีมากมาย ยากแก่การหาข้อยุติได้ แต่ถ้าจะ  
พิจารณากันในวงกว้าง และเจาะลึกกันจริงๆ แล้ว เรา  
จะมั่นใจและเห็นด้วยตามพระสูตรนี้ ๑๐๐%

เพราะอะไร ?

ทั้งนี้ก็เพราะ ...

เมื่อพุทธบริษัททั้ง ๔ ไม่เจริญสติปัฏฐาน ๔ ก็  
ย่อมจะไม่พบสังขารม คือมรรคผลนิพพาน เมื่อไม่แจ้ง  
ในสังขารม จิตใจก็ย่อมจะไม่มั่นคง ศรัทธาก็ยังโยก  
คลอนอยู่ ยังหวั่นไหวเอนไปเอนมาได้

เมื่อเป็นเช่นนี้ เราก็จะขาดหลักธรรมที่พึ่งอันมั่นคง  
จิตย่อมไหลไปตามโลกธรรมได้

เมื่อตนเองยังไม่มั่นคง ยังเป็นที่พึ่งของตนเองไม่ได้แล้วจะไปรักษาพระสังฆธรรมไว้ได้อย่างไร

นำพิจารณาอีกประการหนึ่ง พระพุทธเจ้าเองก็ได้ตรัสเน้นไว้ในท้ายของสติปัฏฐานสูตรแล้วว่า

“ทางนี้เป็นทางเดียว เพื่อความบริสุทธิ์แห่งสัตว์ทั้งหลาย เพื่อระงับความโศกและความคร่ำครวญ เพื่อดับทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุมรรค เพื่อเห็นแจ้งพระนิพาน ทางเดียวนี้ คือ สติปัฏฐาน ๔”

ดังนั้น พุทธบริษัทผู้หวังจะให้พระสังฆธรรม หรือพระพุทธศาสนาดำรงอยู่ได้นาน ก็จงพร้อมใจกันหมั่นเจริญสติปัฏฐาน ๔ หรือเจริญวิปัสสนา อยู่เนืองๆ เกิดเพราะนอกจากจะช่วยให้พระสังฆธรรมตั้งมั่นอยู่ได้นานแล้ว ตัวเราก็ออมจะได้พบความสุขและสามารถดับทุกข์ได้โดยสิ้นเชิงอีกด้วย

ขอท่านทั้งหลายจงตระหนักให้มาก “สวดมนต์เป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน ทั้งสวดทั้งวิปัสสนา...ท่านก็จะได้ทั้งยาทาและยากิน”



# ทรงให้ภิกษุมีธรรมเป็นที่พึ่ง

อ่านถวายโดย

พระมหาพงษ์พัฒน์ จนฺทปโชโต ป.ธ.๖

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น



พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ฝั่งแม่น้ำคงคา อุกก  
เจเลนคร แคว้นวัชชี ทรงปรารภพระสาวกบุตรและพระมหา  
โมคคัลลานะ ซึ่งปรินิพพานไปไม่นานว่า เหมือนทิศทั้ง  
หลายว่างเปล่า ทรงสรรเสริญพระอัครสาวกทั้ง ๒ ทรง  
เตือนภิกษุทั้งหลายมิให้ประมาท เพราะแม้นไม้ใหญ่มี  
แก่นยังอาจล้มได้

“ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงมีตนเป็น  
เกาะ มีตนเป็นที่พึ่ง อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่ง จงมี  
ธรรมเป็นเกาะ มีธรรมเป็นที่พึ่ง อย่ามีสิ่งอื่นเป็น  
ที่พึ่งอยู่เกิด

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุมิตนเป็นเกาะ มิตน  
เป็นที่พึ่ง ไม่มีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่ง มีธรรมเป็นเกาะ  
มีธรรมเป็นที่พึ่ง ไม่มีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่ง เป็นอย่างไร

คือ

ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมพิจารณาเห็นกาย  
ในกายอยู่ ... ย่อมพิจารณาเห็นเวทนาในเวทนาอยู่  
... ย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิตอยู่ ... ย่อมพิจารณา  
เห็นธรรมในธรรมอยู่ มีความเพียร มีสติ มี  
สัมปชัญญะ ละความชอบและความชังในโลกเสีย

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุมิตนเป็นเกาะ มิตน  
เป็นที่พึ่ง ไม่มีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่ง มีธรรมเป็นเกาะ  
มีธรรมเป็นที่พึ่ง ไม่มีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่ง เป็นอย่างนี้  
แล

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุพวกใดพวกหนึ่ง ใน  
บัดนี้ก็ดี ในกาลที่ล่วงไปแล้วก็ดี จงเป็นผู้มิตน  
เป็นเกาะ มิตนเป็นที่พึ่ง มีธรรมเป็นเกาะ มี  
ธรรมเป็นที่พึ่ง อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งอยู่ ภิกษุ  
เหล่านั้นนั่น ที่เป็นผู้ใคร่ต่อการศึกษาจะเป็นผู้เลิศ

[เจดสูตร ๑๙/๒๐๕]

## นัยพิจารณา

ทุกคนควรมีที่พึ่ง ที่พึ่งอื่นก็ยังไม่นับว่ายอด เหมือนการพึ่งตนเอง และการพึ่งตนเองด้วยสิ่งใด ก็ไม่แน่นอนหรือมั่นคงเท่ากับมีธรรมเป็นที่พึ่ง การมีธรรมเป็นที่พึ่ง จึงถือว่าเป็นที่พึ่งอันเกษมและอมตะ

ดังนั้น ผู้หวังความสุขและต้องการพ้นจากความทุกข์อย่างแท้จริง ก็จงทำที่พึ่งให้ตนเอง ด้วยการเจริญสติปัฏฐาน ๔ หรือเจริญวิปัสสนา ตามแนวคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ทรงแสดงไว้ในพระสูตรนี้ ตั้งแต่วันนี้ และเดี๋ยวนี้เถิด

หลายคนจะทำอะไรก็ได้แต่เดี๋ยว จะทำบุญ...  
เดี๋ยวค่อยทำ จะสร้างกุศล...เดี๋ยวค่อยสร้าง จะทำ  
คุณงามความดี...เดี๋ยวค่อยทำ สรุปว่า...จะทำอะไร  
ก็ตาม...เดี๋ยวทั้งนั้น แต่เคยรู้ไหมว่า ความตายไม่  
เคยเดี๋ยวให้ใคร ถึงเวลาตาย...ต้องตายทุกคน...  
เดี๋ยวไม่ได้ เดี่ยวได้แต่ก็ต้องตายอยู่ดี จะมัวแต่  
เดี๋ยวทำไมให้เสียเวลาอยู่ ทำที่พึ่งให้แก่ตนเอง...จะ  
ได้ไม่ต้องมามัวเสียให้ต้องเหลียวหน้าเหลียวหลัง

## คนตาบอดคลำช้าง

อ่านถวายโดย

พระมหาวรวรรณ์ นกฐิริสิริ ป.ธ.๕

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมือง  
สาวัตถี ได้ตรัสปรารภถึงเจ้าลัทธิต่างๆ ที่มีความคิดความ  
เห็นต่างกัน ต่างทุ่มเถียงกันตามความเห็นของตนๆ ครั้น  
แล้วทรงนำเอาเรื่องคนตาบอดคลำช้างมาแล้วให้ภิกษุทั้ง  
หลายฟัง พอสรุปได้ว่า

เมื่อครั้งอดีตกาล มีพระราชาองค์หนึ่ง ในเมือง  
สาวัตถีนี้แหละ ได้ตรัสสั่งให้เรียกคนตาบอดทั้งหมดมา  
ประชุมกัน สั่งให้นำช้างไปให้คนตาบอดเหล่านั้นคลำจน  
กว่าจะพอใจ

ครั้นคนตาบอดคลำทั่วทุกคนแล้ว พระองค์ได้ตรัส  
ถามเขาเหล่านั้นว่า “ช้างมีลักษณะอย่างไร ?”

คนตาบอดเหล่านั้น ต่างมีความเห็นแตกต่างกันไป  
ตามแต่ที่ตนคลำมา

คนตาบอดพวกที่คลำถูกศีรษะข้างตอบว่า  
“ข้างเหมือนหม้อ”

คนตาบอดพวกที่คลำถูกหูข้างตอบว่า  
“ข้างเหมือนกะดัง”

คนตาบอดพวกที่คลำถูกขาข้างตอบว่า “ข้าง  
เหมือนตาล”

คนตาบอดพวกที่คลำถูกวงข้างตอบว่า “ข้าง  
เหมือนงอนไถ”

คนตาบอดพวกที่คลำถูกตัวข้างตอบว่า “ข้าง  
เหมือนนางข้าว”

คนตาบอดพวกที่คลำถูกเท้าข้างตอบว่า “ข้าง  
เหมือนเสา”

คนตาบอดพวกที่คลำถูกหลังข้าง ตอบว่า  
“ข้างเหมือนครกตำข้าว”

คนตาบอดพวกที่คลำถูกโคนหางข้าง ตอบว่า  
“ข้างเหมือนลาก”



คนตาบอดพวกที่คลำถูกทางข้าง ตอบว่า  
“ข้างเหมือนไม้กวาด”

คนตาบอดเหล่านั้นต่างทู่เถียงกันว่า ข้างเป็นเช่น  
นี้ ข้างไม่ได้เป็นอย่างนั้น หาข้อยุติไม่ได้ เพราะต่างก็ไม่  
รู้จักข้างที่แท้จริง พวกลัทธิต่างๆ ที่ไม่รู้จริง ก็มีลักษณะ  
เหมือนคนตาบอดคลำข้าง ฉะนั้น

[กิริยสูตร ๒๔/๑๕๔]

## นัยพิจารณา

พระสูตรนี้แสดงถึงความเห็นต่างๆ ของเจ้าลัทธิทั้ง  
หลาย ที่มีความเห็นไม่ตรงกัน เหตุเพราะไม่รู้จริง แต่  
พระพุทธองค์ทรงรู้แจ้งโลกแล้ว จึงไม่มีปัญหาที่ชาวพุทธ  
จะต้องถกเถียงกันอีกต่อไป

แต่ในวงการภายในของชาวพุทธ ก็ยังมีความเห็น  
ไม่ตรงกันอยู่ในที่ทั่วไป

ทั้งนี้เพราะพระพุทธศาสนาหรือคำสอนของพระ  
พุทธเจ้า เปรียบเหมือนข้าง ผู้ที่ไม่รู้จริงที่มาศึกษาธรรมะ  
ก็เปรียบเหมือนคนตาบอดที่มากลำถูกข้างแต่ละจุด ถือ  
เอาสิ่งที่ตนได้พบเห็นว่า เป็นตัวศาสนาที่แท้ ต่างก็ถก

เถียงกันอย่างเอาเป็นเอาตายว่า “ของฉันถูก ของฉันแท้  
ของแกผิดของแกเกี”

เหตุที่พุทธศาสนาแตกเป็นนิกายต่างๆ เป็นแบบ  
และแนวการศึกษา และปฏิบัติต่างกัน ไม่สามารถจะลง  
กันได้ความเห็น ทั้งที่พระธรรมและพระวินัยเหมือนกัน  
ก็ด้วยเหตุที่สติปัญญาของแต่ละคนมีไม่เหมือนกัน

คนมีปัญญาน้อยก็มองได้ในวงแคบ

คนที่มีปัญญามากก็มองได้กว้างไกล

พระพุทธศาสนาเป็นขุมความรู้ เพื่อความดับทุกข์  
ที่กว้างใหญ่ ยากที่ปุถุชนคนหนาด้วยกิเลสจะศึกษาให้  
แตกฉาน และรู้ให้ทั่วถึงได้โดยง่าย ฉะนั้น ผู้มีจิตเมตตา  
ต่อสรรพสัตว์ผู้เกิด แก่ เจ็บ และตายร่วมกัน จึงไม่ควร  
ผูกความคิดว่า ของฉันถูกแต่ผู้เดียว เพราะนอกจากจะ  
เป็นเหตุปกปิดปัญญาของตนเองแล้ว ยังก่อให้เกิดความ  
แตกแยก ในหมู่พุทธบริษัทด้วยกันอีก

เราควรยอมรับความจริงว่า ตราบใดที่เรายังไม่  
บรรลुเป็นพระอรหันต์ ตราบนั้นเชื่อวิชาหรือความเิง  
ก็ย่อมจะมีเป็นทุนเดิมอยู่บ้างไม่มากนักน้อยๆ



# เหตุผลที่คนเกิดมาแล้ว ไม่เหมือนกัน

อ่านถวายโดย

พระสําราญ จันทสโร ประโยค ๑-๒

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมือง  
สาวัตถี ได้ทรงตอบปัญหาของสุกมาณพ ที่เข้ามาเฝ้า  
ทูลถามว่า ทำไม...คนที่เกิดมาในโลกนี้แล้ว จึงมีสภาพ  
ไม่เหมือนกัน

พระองค์ตรัสตอบปัญหานี้อย่างกระฉ่างชัด สรุปล  
เป็นคู่ได้ ๗ คู่ ดังนี้


๑. คนที่เกิดมามีอายุสั้น เพราะชอบฆ่าคนหรือ  
สัตว์ มีจิตใจเหี้ยมโหด ขาดความเมตตา  
กรุณาในสัตว์ ตายไปต้องตกนรก ถ้ามาเกิด  
เป็นคนก็จะมีอายุสั้น ส่วนคนที่มีอายุยืน  
เพราะไม่ฆ่าคนหรือสัตว์ มีจิตเมตตาสงสาร  
ต่อสัตว์ทั้งปวง


๒. คนที่เกิดมามีโรคมาก เพราะชอบเบียดเบียนคนหรือสัตว์ ให้ได้รับความลำบากเดือดร้อน โดยประการต่างๆ ตายแล้วต้องตกนรก มาเกิดเป็นคนก็จะมีโรคมาก ส่วนคนที่มีโรคน้อย เพราะไม่เบียดเบียนหรือทรมาณคนหรือสัตว์ มีใจเอ็นดูต่อสัตว์ทั้งปวง
๓. คนที่เกิดมามีผิวพรรณไม่งาม ไม่หล่อ ไม่สวย รูปร่างไม่ดี เพราะเป็นคนขี้โกรธ ขี้หงุดหงิด ชอบอาฆาตพยาบาท ตายแล้วต้องตกนรก มาเกิดเป็นคนก็จะมีผิวพรรณไม่งาม ไม่หล่อ ไม่สวย รูปร่างไม่ดี ส่วนคนที่มีผิวพรรณงาม หล่อ สวย รูปร่างดี เพราะเป็นคนไม่มักโกรธ ไม่ชอบหงุดหงิด ไม่ชอบพยาบาท
๔. คนที่เกิดมามีอำนาจ เพราะเป็นคนขี้อริยาผู้อื่น ขาดความเคารพนับถือผู้อื่น ตายแล้วต้องตกนรก มาเกิดเป็นคนก็จะมีอำนาจน้อย ส่วนคนที่มีอำนาจมาก เพราะเป็นคนไม่ริษยา เคารพบูชาผู้ควรเคารพ


๕. คนที่เกิดมายากจน เพราะเป็นคนไม่ชอบให้ทาน ขี้เหนียวตายไปต้องตกนรก มาเกิดเป็นคนก็จะยากจนทุกข์ยาก ส่วนคนที่ร่ำรวย เพราะเป็นคนชอบให้ทานเสมอ มีจิตชอบเสียสละแบ่งปัน
๖. คนที่เกิดในตระกูลต่ำ เพราะเป็นคนกระด้าง ถือตัว ไม่อ่อนน้อมหรือกราบไหว้ ต่อบุคคลที่ควรอ่อนน้อมหรือกราบไหว้ ตายไปต้องตกนรก มาเกิดอีกก็จะเกิดในตระกูลต่ำ ส่วนคนที่เกิดในตระกูลสูง เพราะเป็นคนไม่เย่อหยิ่งถือตัวชอบอ่อนน้อม ถ่อมตัว
๗. คนที่เกิดมามีปัญญาทึบหรือโง่เขลา เพราะเป็นคนไม่ชอบเข้าหาผู้รู้ ไม่สนใจได้ถามเรื่องบาป บุญ ความดี ความชั่ว ตายไปต้องตกนรก มาเกิดอีกก็จะโง่เขลาเบาปัญญา ส่วนคนที่มีปัญญาดี เพราะชอบคบหากับบัณฑิตผู้รู้ สนใจศึกษาเรื่องกุศล อกุศลอยู่เนื่องๆ


## นัยพิจารณา


พระสูตรนี้ว่าด้วยเรื่องกรรมได้น่าสนใจยิ่ง เป็นพระสูตรที่รวบรวมเรื่องกรรมไว้ทั้งหมด สามารถสรุปกรรมทั้งหมดได้เป็น ๗ คู่ ๑๔ กรรม ดังนี้


 **อายุ** : อายุสั้นหรืออายุยาว เจื่อนไขอยู่ที่ชอบฆ่าสัตว์หรือไม่ชอบฆ่าสัตว์ ?


 **สุขภาพ** : สุขภาพดีหรือไม่ดี เจื่อนไขอยู่ที่ชอบเบียดเบียนรังแกสัตว์หรือไม่ ?

 **รูปร่าง** : ผิวพรรณดีหรือไม่ดี หล่อสวยหรือไม่ เจื่อนไขอยู่ที่ขี้โกรธหรือไม่ ?

 **อำนาจ** : มีอำนาจมากหรือมีอำนาจน้อย เจื่อนไขอยู่ที่ชอบอิจฉาริษยาหรือไม่ ?

 **ฐานะ** : เกิดมายากจนหรือร่ำรวย เจื่อนไขอยู่ที่ชอบให้ทานหรือไม่ ?

 **ตระกูล** : เกิดมาในตระกูลผู้ดีหรือต่ำต้อย เจื่อนไขอยู่ที่ชอบอ่อนน้อมถ่อมตนหรือไม่ ?

 **ปัญญา** : ฉลาดหรือโง่ เจื่อนไขอยู่ที่ชอบเข้าหาผู้รู้หรือไม่ ?

## ความหมายของขั้นที่ ๕

อ่านถวายโดย

พระมหาพิระพัฒน์ จิตวุฑฺฒิ ป.ธ.๔

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมือง  
สาวัตถี ได้ตรัสกะภิกษุทั้งหลายถึงความหมายของขั้น  
๕ อันได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ  
ไว้ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย

เพราะอะไรจึงเรียกว่ารูป

เพราะสลายไปด้วยความหนาว ร้อน หิว  
กระหาย เพราะลม แดด และสัตว์เลื้อยคลาน  
บ้าง

เพราะอะไรจึงเรียกว่าเวทนา

เพราะเสวยหรือรับอารมณ์ที่เป็นสุขบ้าง  
ทุกข์บ้าง ไม่ทุกข์ไม่สุขบ้าง

เพราะอะไรจึงเรียกว่าสัญญา

เพราะจำสีเขี้ยว แดง เหลือง ขาวได้

เพราะอะไรจึงเรียกว่าสังขาร

เพราะปรุงแต่งสังขตธรรมคือรูป เป็นต้น

เพราะอะไรจึงเรียกว่าวิญญาน

เพราะรู้แจ้งในอารมณ์ที่มากระทบทางตา เป็นต้น

[วิชชนิสุต ๑๗/๔๕]

## นัยพิจารณา

ชั้น ๕ เป็นเรื่องที่ชาวพุทธทุกคน ควรจะทำความเข้าใจให้กระจ่าง เพราะเป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้าทรงสอนมาก เมื่อเข้าใจเรื่องนี้ดีแล้ว การปฏิบัติธรรมก็จะง่ายขึ้น เพราะเหตุว่า รูปที่เราหลงรักใคร่ หลงยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นเรา และของเรานั้น แท้จริงมันไม่ได้อยู่ในอำนาจของใครทั้งสิ้น มันย่อมเป็นไปตามกฎของไตรลักษณ์ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และเป็นอนัตตา

ขั้นที่ ๕ นี้...เมื่อเรายึดถือว่าเรา ว่ามันเป็นของเรา เมื่อมันเปลี่ยนแปลงไป เราก็จะเป็นทุกข์เสียใจ ถ้าเราไม่มีความยึดมั่นว่าเรา ว่ามันเป็นของเรา ความทุกข์ก็จะไม่มี

พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ชาวโลกยอมรับสภาพตามเป็นจริง อย่าไปฝันหรือทวนกระแสธรรมดาเข้า

ชีวิตของแต่ละคนย่อมประกอบขึ้นด้วยขั้นที่ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ และเพราะอาศัยขั้นที่ ๕ นี้แหละ ถ้าเราขาดการพิจารณา โมหะ...ความหลงก็จะเข้ามาครอบงำ ยึดถือว่าเป็นเราและของเรา แล้วก็ทำบุญบ้างทำบาปบ้าง เสวยผลของกรรมนั้น เวียนว่ายตายเกิด ไม่รู้จักจบสิ้น

ถ้าเราไม่พบคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระองค์ เราก็จะไม่มีทางสิ้นสุดภพชาติได้ เมื่อเราได้พบพระธรรมอันประเสริฐเช่นนี้แล้ว ก็อย่าได้รีรอต่อไปอีกเลย ชีวิตเป็นของน้อย และไม่มีหลักอะไรประกัน ควรจะรีบทำที่พึงให้ตนเองเสียแต่บัดนี้เถิด

# คนทำบาปในปัจจุบัน ได้รับทุกข์ก็มี สุขก็มี

อ่านถวายโดย

พระใบฎีกาศักดิ์มงคล กิตฺติคุตฺโต

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอหน้าพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมือง  
สาวัตถี ได้ตรัสกะภิกษุทั้งหลายโดยนัยเป็นต้นว่า “คนเรา  
แม้จะทำบาปเหมือนกัน แต่ในปัจจุบันนี้เอง บางคนก็  
ได้รับความทุกข์ บางคนก็ได้รับความสุข แตกต่างกันไป”  
นั่นเพราะเหตุผลเป็นต้นดังนี้

๑. บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นคนฆ่าสัตว์ ...  
ได้รับความทุกข์บ้าง ความเสียใจบ้าง เพราะ  
การฆ่าสัตว์นั้นเป็นต้นเหตุ เมื่อตายไปย่อม  
เข้าถึงนรก(การสมาทานธรรมที่มีทุกข์  
ในปัจจุบันและมีทุกข์เป็นผลในอนาคต)



๒. บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นคนฆ่าสัตว์ ...  
 ได้รับความสุขบ้าง ความเสียใจบ้าง เพราะ  
 การฆ่าสัตว์นั้นเป็นเหตุ เมื่อตายไปย่อมเข้า  
 ถึงนรก(การสมาทานธรรมที่มีสุข ใน  
 ปัจจุบัน แต่มีทุกข์เป็นผลในอนาคต)
๓. บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นคนเว้นจากการ  
 ฆ่าสัตว์ ... พร้อมกับได้รับความทุกข์บ้าง ได้  
 ได้รับความเสียใจบ้าง เพราะการเว้นจากการฆ่า  
 สัตว์นั้นเป็นต้นเหตุ เมื่อตายไปแล้วย่อมเข้า  
 ถึงสวรรค์(การสมาทานธรรมที่มีทุกข์ ใน  
 ปัจจุบัน แต่มีสุขเป็นผลในอนาคต)
๔. บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นคนเว้นจากการ  
 ฆ่าสัตว์ ... พร้อมกับได้รับความสุขบ้าง ได้  
 ได้รับความสบายใจบ้าง เพราะการเว้นจากการ  
 ฆ่าสัตว์เป็นต้นเหตุ เมื่อตายแล้ว ย่อมเข้า  
 ถึงสวรรค์(การสมาทานธรรมที่มีสุข ใน  
 ปัจจุบัน และมีสุขเป็นผลในอนาคต)

[มหากรรมสมาทานสูตร ๑๒/๔๖๗]

## นัยพิจารณา

อกุศลกรรมบถ...หนทางแห่งอกุศลกรรมที่จะนำ  
พาชีวิตไปตกต่ำมี ๑๐ ประการ คือ

ฆ่าสัตว์	ลักทรัพย์
ผิดกาม	พูดปด
พูดส่อเสียด	พูดคำหยาบ
พูดเพ้อเจ้อ	โลภมาก
พยาบาท	เห็นผิด

**ขอจงพิจารณาการฆ่าสัตว์หรือไม่ฆ่าสัตว์เป็น  
ตัวอย่าง :** เหตุแห่งการกระทำความผิด ไม่ว่าจะทำด้วย  
ดีใจหรือเสียใจย่อมได้รับผลโดยยุติธรรม เสมอกันหมด  
ทำดีก็ย่อมได้รับผลดี ทำชั่วก็ย่อมได้รับผลชั่ว แต่ผู้ที่มี  
ปัญญา ย่อมละเว้นจากการทำความชั่ว และจะประกอบ  
แต่กรรมดีเท่านั้น

“คนดีทำความดีได้ง่าย คนชั่วทำความชั่ว  
ได้ง่าย พระอริยเจ้าจะไม่ทำความชั่วเลยโดยประ  
การทั้งปวง”

# หลักความจริง ที่ทุกคนควรพิจารณา

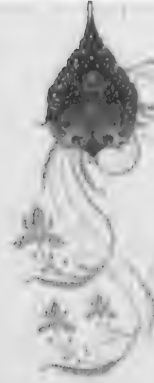
อ่านถวายโดย  
พระมหาวิมลชัย ธรรมวิสุทธิ ป.ธ.๙  
วัดเทพศิลา กรุงเทพฯ

หลักความจริง ที่ทุกคนรวมทั้งสัตว์ จะต้องได้รับ  
โดยเสมอหน้า และยุติธรรมอย่างยิ่ง คือหลักความจริง  
ที่ว่า ทุกคนจะต้องแก่ชรา ต้องเจ็บป่วย ต้องตาย ต้อง  
พลัดพรากจากของรัก และต้องรับผลแห่งการกระทำ  
ที่ตนเองได้ทำเอาไว้ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

พระพุทธเจ้าได้ตรัสยืนยันเรื่องนี้เอาไว้อย่างชัดเจน  
ยิ่งว่า

ภิกษุทั้งหลาย เพื่อประโยชน์อะไร ทุกคน  
จึงควรพิจารณาเนืองๆ ว่า เรามีความแก่เป็น  
ธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้

เพราะความมัวเมา ในความเป็นหนุ่มสาว  
มีอยู่แก่สัตว์ทั้งหลาย เป็นเหตุให้คนทำชั่วด้วยกาย




วาจา และใจ เมื่อเขาพิจารณาอยู่เสมอๆ ย่อม  
ละความมัวเมา หรือทำให้เบาบางลงได้

เพื่อประโยชน์อะไร ทุกคนจึงควรพิจารณา  
เนื่องๆ ว่า **เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ไม่  
ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้**

เพราะความมัวเมาในความไม่มีโรค มีอยู่  
แก่สัตว์ทั้งหลาย เป็นเหตุให้คนทำชั่วด้วยกาย  
วาจา และใจ เมื่อเขาพิจารณาอยู่เสมอๆ ย่อม  
ละความมัวเมา ในความไม่มีโรค หรือทำให้เบา  
บางลงได้

เพื่อประโยชน์อะไร ทุกคนจึงควรพิจารณา  
เนื่องๆ ว่า **เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วง  
พ้นความตายไปได้**

เพราะความมัวเมาในชีวิต มีอยู่แก่สัตว์ทั้ง  
หลาย เป็นเหตุให้คนทำความชั่วด้วยกาย วาจา  
และใจ เมื่อเขาได้พิจารณาอยู่เสมอๆ ย่อมละ  
ความมัวเมาในชีวิต หรือทำให้เบาบางลงได้



เพื่อประโยชน์อะไร ทุกคนจึงควรพิจารณา  
 เนื่องๆ ว่า เราจะต้องพลัดพรากจากของรัก  
 ของชอบใจทั้งสิ้น

เพราะความพอใจ ความรักใคร่ในของรัก  
 มีอยู่แก่สัตว์ทั้งหลาย เป็นเหตุให้คนทำชั่วด้วยกาย  
 วาจา และใจ เมื่อเขาพิจารณาอยู่เสมอๆ ย่อม  
 ละความพอใจ ความรักใคร่ในของรักหรือทำให้เขา  
 บางลงได้

เพื่อประโยชน์อะไร ทุกคนจึงควรพิจารณา  
 เนื่องๆ ว่า เรามีกรรมคือการกระทำเป็นของตน  
 เป็นผู้รับมรดกกรรม มีกรรมเป็นที่เกิด มีกรรม  
 เป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่ง เราทำกรรมสิ่ง  
 ไตไว้ ดีหรือชั่วก็ตาม เราจะต้องเป็นผู้รับผล  
 กรรมนั้น

เพราะการทำความชั่วด้วยกาย วาจา  
 และใจ มีอยู่แก่สัตว์ทั้งหลาย เมื่อเขาพิจารณา  
 อยู่เสมอๆ ย่อมละการทำความชั่ว หรือทำ  
 ให้เขาบางลงได้

## นัยพิจารณา

เป็นไปได้นะ...ขอให้พิจารณาศึกษาพระสูตรนี้  
บ่อยๆ จะช่วยทำให้เกิดกรรมสัญญา...อยากทำดีสร้างบารมี  
มากกว่าอยากทำชั่วสร้างเวรกรรม เอ้า...ทบทวนให้หนัก  
แล้วกัน

**ชะราธัมโมมहि ชะรัง อะนะตีโต** (หญิง  
ว่า อะนะตีตา) เรามีความแก่เป็นธรรมดา ไม่  
ล่วงพ้นความแก่ไปได้

**พฺยาธัมโมมहि พฺยาธิง อะนะตีโต** (หญิง  
ว่า อะนะตีตา) เรามีความไข้เจ็บเป็นธรรมดา ไม่  
ล่วงพ้นความไข้เจ็บไปได้

**มะระณะธัมโมมहि มะระณัง อะนะตีโต**  
(หญิงว่า อะนะตีตา) เราความตายเป็นธรรมดา  
ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้

**สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานา  
ภาโว วินาภาโว** เรามีความเป็นต่างๆ จะต้อง  
พลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้นไป

กัมมัสสะโกมฺหิ กัมมะทายาโท กัมมะ  
โยนิ กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระโณ เรามี  
กรรมเป็นของๆ ตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรม  
เป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่  
พึ่งที่อาศัย

ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัลยาณัง วา  
ปาปะกัง วา เราจะทำกรรมอันใดๆ ไว้ เป็นบุญ  
หรือเป็นบาป

ตัสสะ ทายาโท ภาวิสสามิ เราจะต้อง  
รับผลของกรรมนั้น

อิตถิยา วา ปุริเสนะ วา คะหฺภูเฐนะ  
วา ปัพพะชิตะนะ วา หญิงก็ดี ชายก็ดี คฤหัสถ์  
ก็ดี บรรพชิตก็ดี

อะภินนัง ปัจจะเวกขิตัพพัง พึงพิจารณา  
เนื่องๆ ดังนี้

“เชือกกรรมเถอะ...ชีวิตที่ไม่เชือกกรรม ล้วน  
เป็นชีวิตที่วิบัติเสียหายอย่างไม่น่าเป็นทั้งนั้น”

# เรื่องที่พระ ควรพูดและไม่ควรพูด

อ่านถวายโดย

พระมหาสมปอง กิตติปาโล ป.ธ.๔

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น



พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมือง  
สาวัตถี

ภิกษุหลายรูปประชุมกันที่หอดฉัน ต่างสนทนากัน  
ด้วยเรื่องดิรัจฉานกถาอันเป็นถ้อยคำที่ชักนำไปให้จิตตกต่ำ  
และขวางทางไปนิพพาน ซึ่งดิรัจฉานกถานั้น ได้แก่เรื่อง  
เหล่านี้ คือ เรื่องพระราชา เรื่องโจร เรื่องมหาอำมาตย์  
เรื่องกองทัพ เรื่องภัย เรื่องการรบ เรื่องข้าว เรื่องน้ำ  
เรื่องผ้า เรื่องที่นอน เรื่องดอกไม้ เรื่องของหอม เรื่อง  
ญาติ เรื่องยาน เรื่องบ้าน เรื่องนิคม เรื่องนคร  
เรื่องชนบท เรื่องสตรี เรื่องคนกล้าหาญ เรื่องตลก เรื่อง  
ทำน้ำ เรื่องคนตายไปแล้ว เรื่องเบ็ดเตล็ด เรื่องโลก เรื่อง  
ทะเล เรื่องความเจริญ และเรื่องความเสื่อม



เวลาเย็น พระพุทธองค์เสด็จไปที่หอนฉัน จึงตรัสถามว่า พวกเธอกำลังคุยอะไรกันอยู่ เมื่อพวกภิกษุกราบทูลว่า คุยติรัจจานกตากัน จึงทรงติเตียนว่า ไม่สมควรที่พวกเธอผู้ออกบวชด้วยศรัทธาจะสนทนากันด้วยเรื่องอย่างนี้ ครั้นแล้ว...จึงทรงแสดงกถาวัตถุอันได้แก่ถ้อยคำที่ควรนำมาพูดกันในวงของภิกษุ ๑๐ ประการ คือ

๑. **อัปปิจจนกถา** กถาว่าด้วยความมักน้อย ถ้อยคำชักนำไปปรารภนาน้อย
๒. **สันตุฏฐิกถา** กถาว่าด้วยความสันโดษ ถ้อยคำที่ชักนำไปมีความสันโดษ
๓. **ปวิเวกกถา** กถาว่าด้วยความสงัด ถ้อยคำที่ชักนำไปมีความสงัดกายและใจ
๔. **อสังสัคคกถา** กถาว่าด้วยความไม่คลุกคลี ถ้อยคำที่ชักนำไปไม่คลุกคลีด้วยหมู่คณะ
๕. **วิริยารัมภกถา** กถาว่าด้วยการปรารภความเพียร ถ้อยคำที่ชักนำไปมุ่งมั่นทำความเพียร
๖. **สีลกถา** กถาว่าด้วยศีล ถ้อยคำที่ชักนำไปตั้งอยู่ในศีล

๗. **สมาธิกถา** กถาว่าด้วยสมาธิ ถ้อยคำที่ชัก  
นำทำจิตให้ตั้งมั่น
๘. **ปัญญาภคกถา** กถาว่าด้วยปัญญา ถ้อยคำที่  
ชักนำให้เกิดปัญญา
๙. **วิมุตติกถา** กถาว่าด้วยวิมุตติ ถ้อยคำที่ชัก  
นำให้ทำใจพ้นจากกิเลสและความทุกข์
๑๐. **วิมุตติญาณทัสสนกถา** กถาว่าด้วยความรู้  
ความเห็นในวิมุตติ ถ้อยคำที่ชักนำให้สนใจ  
และเข้าใจเรื่องความรู้ ความเห็นในภาวะที่  
หลุดพ้นจากกิเลสและความทุกข์

บางกรณี พระพุทธองค์ก็ตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย  
การที่พวกเธอออกบวชเป็นบรรพชิตด้วยศรัทธา นั่ง  
สนทนาธรรมกันเป็นการสมควร พวกเธอเมื่อนั่งประชุม  
กัน ควรทำกิจ ๒ อย่าง คือ สนทนาธรรมะ หรือ  
นั่งนิ่งตามแบบพระอริยะ”

[ปาตราลิสสุตร ๑๒/๒๕๙]

## นัยพิจารณา

เป็นพระนะ...หากมาเจอกัน ขอให้ทำกิจ ๒ อย่าง  
ต่อไป...พอ

### อย่างที่ ๑ ขอให้สนทนาธรรม

เอ..สนทนาธรรมคือสนทนาอะไร ?

สนทนาธรรมก็คือการสนทนากันใน ๑๐ เรื่องที่  
เรียกว่ากถาวัตร อันได้แก่ (๑) พุดคุยชักชวนกันให้มาก  
น้อย (๒) พุดคุยชักชวนกันให้สันโดษ (๓) พุดคุยชัก  
ชวนกันให้ชอบความสงัด (๔) พุดคุยชักชวนกันให้ห่างๆ  
กันบ้างอย่าคลุกคลีกันนัก (๕) พุดคุยชักชวนกันให้เริ่ม  
เร่งบำเพ็ญเพียรซะให้มาก (๖) พุดคุยชักชวนกันให้รักษา  
ศีลให้ดี (๗) พุดคุยชักชวนกันให้เร่งทำสมาธิ (๘) พุดคุย  
ชักชวนกันให้หาปัญญาใส่ตัว (๙) พุดคุยชักชวนกันให้  
หลุดพ้น..ไม่ต้องมาเกิด (๑๐) พุดคุยชักชวนกันให้  
กระจ่างในเรื่องของความหลุดพ้น

### อย่างที่ ๒ ขอให้นั่งนิ่งๆ

การนั่งนิ่งๆที่ถือเป็นการนั่งนิ่งๆที่ดีที่สุดคือการนั่ง  
นิ่งๆอย่างพระอริยะ

# พรหมจรรย์ที่ไม่บริสุทธิ์

อ่านถวายโดย

พระมหาหรรษา จิตเมโธ ป.ธ.๕

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าได้ตรัสตอบปัญหา ของพราหมณ์  
ชานูสโสณิ ถึงเรื่องการประพฤติพรหมจรรย์ ที่ไม่ขาด ไม่  
ทะลุ ไม่ต่าง ไม่พร้อย บริสุทธฺิ บริบูรณ์ ๗ ข้อ ดังนี้

๑. นักบวชบางคนแสดงเครื่องหมายแห่ง  
พรหมจารีด้วยการไม่เสพเมถุนกับหญิง แต่  
ยังยินดีให้หญิงขัตสี ลูบไล้ ให้อาบน้ำและ  
นวด แล้วเกิดความพอใจ ชอบใจ ปลื้มใจ  
เพราะการกระทำนั้น
๒. นักบวชบางคนไม่กระทำถึงอย่างนั้น แต่ยัง  
กระชีกกระชี่ เล่นหัวสัพยอกกับหญิง แล้ว  
เกิดความพอใจ ชอบใจ ปลื้มใจด้วยการ  
เสสรวลนั้น

๓. นักบวชบางคนไม่กระทำถึงอย่างนั้น แต่ยัง  
เพ่งดู จ้องดูตาของหญิงด้วยตาของตน แล้ว  
เกิดความพอใจ ชอบใจ ปลื้มใจด้วยการเล็ง  
แลนั้น

๔. นักบวชบางคนไม่กระทำถึงอย่างนั้น แต่เมื่อ  
ได้ฟังเสียงหญิงหัวเราะอยู่ก็ดี ร้องเพลงอยู่ก็  
ดี แล้วเกิดความพอใจ ชอบใจ ปลื้มใจด้วย  
เสียงนั้น

๕. นักบวชบางคนไม่กระทำถึงอย่างนั้น แต่เมื่อ  
ระลึกถึงการหัวเราะ พุดเล่นหัวกับหญิงใน  
กาลก่อน แล้วเกิดความพอใจ ชอบใจ มี  
ความปลื้มใจด้วยอาการนั้น

๖. นักบวชบางคนไม่กระทำถึงอย่างนั้น แต่ได้  
เห็นคนมั่งมีหรือลูกคนรวย ผู้อิมเอบด้วยกาม  
คุณ ๕ กำลังได้รับการบำเรออยู่ แล้วเกิด  
ความพอใจ ชอบใจ ปลื้มใจด้วยการบำเรอ  
นั้น

๗. นักบวชบางคนไม่กระทำถึงอย่างนั้น แต่  
ตั้งใจรักษาศีล หรือประพฤติพรหมจรรย์ เพื่อ

หวังไปเกิดเป็นเทพเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง แล้ว  
เกิดความพอใจ ชอบใจ และปลื้มใจด้วย  
ความปรารถนานั้น

แม้อย่างนี้ พรหมจรรย์นั้นก็ชื่อว่า ขาด ทะลุ ต่าง  
พร้อย ไม่บริสุทธิ์ เพราะประกอบด้วยเมถุนสังโยค ไม่  
พ้นไปจากความทุกข์ได้ฯ

[เมถุนสูตร ๒๓/๕๔]

## นัยพิจารณา

แปลเอาความง่าย ๆ : การประพฤติพรหมจรรย์  
คือการประพฤติอย่างพรหม

หากท่านอยากรู้ว่า พรหมมีความประพฤติเป็น  
อย่างไร ? ขอให้กลับไปทบทวนการประพฤติพรหมจรรย์  
ขั้นสุดยอดทั้ง ๗ ประการนั้นให้ดีเถิด ท่านจะมั่นใจได้  
เองว่า “เออ...กว่าจะได้เป็นพรหมนี้ไม่ง่ายเลยจริงๆ หรือ  
ท่านมีความเห็นเป็นประการไร ? เราไปเป็นพรหมกันดี  
ไหม ?”

# ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นพระพุทธเจ้า

อ่านถวายโดย  
สามเณรเทพฤทธิ์ พารินทร์ ป.ธ.๖  
วัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเวฬุวัน เมือง  
ราชคฤห์

คราวครั้งนั้น พระวักกलिเจ็บป่วยไม่สบายหนักพัก  
อยู่ที่บ้านนายช่างหม้อ จึงให้พระไปกราบทูลพระพุทธ  
องค์ทราบ

พระพุทธองค์เสด็จมาเยี่ยม เตือนให้พระวักกलि  
ระลึกถึงศีลให้มั่น

เมื่อพระวักกलिกราบทูลว่า ข้าพระองค์ตั้งใจจะไป  
กราบทูลเอง แต่ไม่สามารถไปได้ เพราะลูกไม้ขึ้น พระ  
พุทธองค์จึงตรัสว่า

อย่าเลย วักกलि ร่างกายอันเปื่อยเน่าของ  
เรา ที่เธอเห็นนี้จะมีประโยชน์อะไร ?

วักกสิ ผู้ใดแลเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่ายอม  
เห็นเรา ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นชื่อว่ายอมเห็นธรรม

วักกสิ เป็นความจริง บุคคลเห็นธรรมก็  
ยอมเห็นเรา บุคคลเห็นเราก็มยอมเห็นธรรม

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จกลับ เทวดาได้ไปเฝ้าทูลถาม  
ถึงพระวักกสิ พระพุทธองค์ทรงให้ภิกษุนำข่าวเรื่องเทวดา  
นั้นไปบอกพระวักกสิ

พอรู้ว่าพระพุทธองค์ทรงให้พระนำข่าวมาบอกเท่า  
นั้น พระวักกสิขอให้พระผู้พยาบาลช่วยยกตนลงจาก  
เตียงนอนก่อนจะเล่าให้ฟัง เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความ  
เคารพพระพุทธองค์สูงสุดแม้จะเจ็บหนักปานนั้น หลัง  
จากนั้นไม่นาน พระวักกสิก็ฆ่าตัวตาย...ปรินิพพานไป

พระพุทธองค์เสด็จมาเยี่ยมศพ ทรงชี้ให้ภิกษุที่  
ตามเสด็จมาดูหมอกควัน ซึ่งเป็นพญามารกำลังตามหา  
วิญญาณพระวักกสิ แต่หาไม่พบ เพราะพระวักกสิ  
ปรินิพพานแล้ว

[วักกสิสูตร ๑๗/๑๒๙]



## นัยพิจารณา

พระสูตรนี้ให้แก่วัดแก่เรา...อย่างน้อย ๓ ประการ

คือ

๑. พระพุทธเจ้าไม่ประสงค์ให้สาวกติดในตัวบุคคล แม้แต่พระพุทธเจ้า เพราะร่างกายของคนเป็นของเปื่อยเน่า ไม่มีสาระแก่นสาร แต่ทรงให้ติดธรรมะคือปฏิบัติธรรมะแทน
๒. คนที่ฆ่าตัวตาย...ปรินิพพานก็มี พระวักกิลี ท่านเป็นพระโสดาบันมาก่อน ภายหลัง... เจริญฌาน พอออกจากฌานแล้ว ท่านก็เอามัดเชือกคอตตนเอง เอาทุกขเวทนานั้นแหละ เป็นอารมณ์เจริญวิปัสสนา จนบรรลุเป็นพระอรหันต์และนิพพานไปพร้อมกัน
๓. พระสูตรนี้ได้กล่าวถึงมาร ที่ตามหาวิญญูญาณของพระวักกิลี ที่สามารถเห็นได้ด้วยตา แต่ผู้ที่เห็นนั้น...จะได้คุณวิเศษชั้นไหนท่านไม่ได้กล่าว

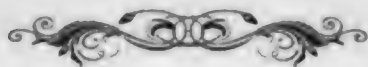
## ผู้ลิขิตกรรม

อ่านถวายโดย

สามเณรชิตพล ลาหมัน ป.๕.๓

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น



พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ปาวาริกอัมพวัน เมือง  
นาลันทา หัวหน้านามูบ้านชื่ออสิพันธได้ไปเฝ้า...ทูลถาม  
ปัญหาถึงคนที่ตายไปแล้วว่า พระพุทธองค์สามารถทำให้  
คนเหล่านั้นไปเกิดในสวรรค์ทั้งหมดได้หรือไม่

พระพุทธองค์ตรัสย้อนถามว่า อสิพันธ เราจะขอ  
ถามท่าน คนบางคนในโลกนี้เป็นผู้ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์  
ผิดกาม พุดเท็จ พุดส่อเสียด พุดคำหยาบ พุดเพ้อเจ้อ  
โลภมาก พยาบาท และเห็นผิด มหาชนได้ประชุมกัน...  
สวดวิงวอนว่า ขอให้คนนี้เมื่อตายไปแล้วจงไปเกิดใน  
สวรรค์เถิด คนที่ไม่มีกุศลกรรมบถนี้ เมื่อตายแล้วจะ  
ไปเกิดในสวรรค์ ได้หรือไม่ ?

อสิพันธ : ไม่ได้ พระเจ้าข้า

พระพุทธเจ้า : อสิพันธ์ เปรียบเหมือนคนโยน  
ก้อนหินใหญ่ ลงไปในแม่น้ำลึก มหาชนพากันสวดอ้อน  
วอนขอให้ก้อนหินลอยขึ้นมา ก้อนหินจะลอยขึ้นมาตาม  
เสียงสวดวิงวอนหรือไม่ ?

อสิพันธ์ : ไม่ลอยขึ้นมา พระเจ้าข้า

พระพุทธเจ้า : อสิพันธ์ ฉะนั้นเหมือนกัน ผู้ใด  
ไม่รักษากุศลกรรมบถ ๑๐ เลย เมื่อตายไป เขาย่อม  
ต้องตกนรก เสียงอ้อนวอนของมหาชนก็ไม่สามารถช่วย  
อะไรใครได้

เช่นเดียวกัน

คนบางคนในโลกนี้ รักษากุศลกรรมบถ ๑๐ มี  
การไม่ฆ่าสัตว์ เป็นต้น เมื่อตายไป เขาย่อมไปเกิดใน  
สวรรค์ แม้มหาชนจะพากันสวดอ้อนวอน ให้ผู้ตายไป  
เกิดในนรก เขาก็ต้องไปเกิดในสวรรค์ ตามกุศลกรรมของ  
เขา เปรียบเหมือนคนเทน้ำมันลงในแม่น้ำ แม้มหาชน  
จะสวดอ้อนวอนให้น้ำมันจมลง น้ำมันย่อมจะลอยขึ้น  
ไม่จมลงได้น้ำก็ฉะนั้น

## นัยพิจารณา

พระสูตรนี้แสดงให้เห็นชัดเจนว่า "ว้าวใคร ก็เข้า  
คอกใคร"

คำสอนเช่นนี้เป็นหลักคำสอนที่เป็นอภาลิโกแท้ : ไม่  
ขึ้นกับกาลสมัย เข้าลักษณะที่ว่า "ทำดีได้ดีเอง ทำชั่ว  
ได้ชั่วเอง ใครสรรเสริญหรือสาปแช่งให้ใครดีหรือชั่วไม่ได้  
เลย ต้องขึ้นอยู่กับตัวเขาเอง"

คนที่เห็นว่า คำสอนของพระพุทธเจ้าล้ำสมัย คร่ำ  
ครี งามาย ไร้เหตุผล ไม่เป็นประโยชน์ นั้นล้วนแต่เป็น  
คนที่ไม่รู้หลักกฎแห่งกรรม ของพระพุทธศาสนาอย่างถูก  
ต้องทั้งนั้น

เมื่อเป็นเช่นนั้น...พอเห็นชาวพุทธบางคนกราบไหว้  
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ก็เลยเหมาเอาว่า พระพุทธศาสนาสอน  
ให้คนงมงาย

ความจริงไม่ใช่...นั่นเป็นเพราะคนเหล่านั้นยังเข้า  
ไม่ถึงคำสอนของศาสนา จึงต้องอาศัยสิ่งอื่นๆ เข้าช่วย  
"เผื่อเหนียว" ไว้ก่อน ก็เช่นนั้นเองฯ

# โลกในภาษาธรรม

อ่านถวายโดย

สามเณรอำนาจ ทองสว่าง ป.ธ.๔

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอหน้าพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน เมือง  
สาวัตถี

คราวครั้งนั้น ท่านพระอานนทได้ทูลถามพระ  
พุทธองค์ว่า ที่พระองค์ตรัสว่าโลกสูญ โลกสูญนั้นหมาย  
ความว่าอย่างไร

พระพุทธเจ้าผู้เข้าใจทุกอย่างตามความเป็นจริง  
ตรัสตอบว่า

อานนท คำว่าโลกสูญนี้ หมายความว่า  
สูญจากตน และสิ่งที่เนื่องด้วยตน

อานนท อะไรเล่าสูญจากตน และสิ่งที่  
เนื่องด้วยตน

อาณนํ จักขุสฺสญจากตน และสิ่งที่เนื่อง  
ด้วยตน รูปสฺสญจากตน และสิ่งที่เนื่องด้วยตน  
จักขุวิญญาณสฺสญจากตน และสิ่งที่เนื่องด้วยตน  
จักขุสัมผัสสฺสญจากตน และสิ่งที่เนื่องด้วยตน

แม้สุขเวทนา ทุกขเวทนา หรืออทุกขมสุข  
เวทนา ที่เกิดขึ้นเพราะจักขุสัมผัสเป็นปัจจัย ก็สฺสญ  
จากตนและสิ่งที่เนื่องด้วยตน

หูสฺสญ ... เสียงสฺสญ ... จมูกสฺสญ ... กลิ่น  
สฺสญ ... ลิ้นสฺสญ ... รสสฺสญ ... กายสฺสญ ...  
สัมผัสสฺสญ ... อารมณฺ์สฺสญ ... และใจสฺสญ ...  
เพราะฉะนั้น เราจึงเรียกว่าโลกสฺสญ

[สุญญกถา ๓๑/๓๔๕]

## นัยพิจารณา

ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ...สฺสญทั้งนั้น ก็เป็น  
อย่างนี้แล้ว ยังจะมีอะไรให้เราต้องยึดมั่นถือมั่นอยู่อีก  
ควรถึงเวลาวางลงได้แล้วใช่ไหม ?

# อายุของคน ขึ้นอยู่กับศีลธรรม

อ่านถวายโดย

สามเณรศุภกิจ ตีวงพล ป.ธ.๓

วัดชัยศรี ตำบลวังชัย

อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ เมืองมาตุลา แคว้นมคธ ได้ตรัสถึงความเลื่อมและความเจริญของคนว่า ขึ้นอยู่กับศีลธรรม คนอายุน้อยนั้นเพราะศีลธรรมเลื่อม คนอายุยืนนั้นเพราะศีลธรรมเจริญ...ขอจงพิจารณา

ภิกษุทั้งหลาย เมื่อคนมีอายุขัย ๑๐ ปี จะมีสัตว์ตนตรกับ ๗ วัน คือ คนเหล่านั้นจะเห็นคนด้วยกันเป็นเหมือนหมู่น้ำพุ พบกันจะตรงเข้าฆ่าฟัน...โดยคิดว่า เป็นพวกหมู่น้ำพุ(มคัสสญญ)

ครั้งนั้น...คนเหล่านั้น บางพวกมีความคิดว่า พวกเราไม่ควรฆ่าใครๆ และใครๆก็ไม่ควรฆ่าเรา อย่างกระนั้นเลย เราควรเข้าไปอยู่ตามป่าหญา

สมทุมพุ่มไม้ หรือตามชอกเขา หารากไม้และผล  
ไม้ในป่าเป็นอาหาร เลี้ยงชีวิตอยู่และอยู่อย่างนี้  
ตลอด ๗ วัน ผ่าน ๗ วันไป เขาพากันออก  
จากป่าหุ้ญ จากสมทุมพุ่มไม้ หรือจากชอกเขา  
ตรงเข้าสวมกอดกัน ขบร้องด้วยความดีใจ ทักทาย  
กันอย่างเป็นสุขว่า “เราพบกันแล้ว ท่านยังมีชีวิต  
อยู่หรือ”

ลำดับนั้น คนเหล่านั้นคิดกันว่า พวกเรา  
สิ้นญาติอย่างใหญ่ปานนี้ เหตุเพราะประพฤติ  
อกุศลธรรม อย่างกระนั้นเลย เราควรทำกุศลกรรม  
ควรงดเว้นจากปาณาติบาต ควรสมาทานกุศล  
ธรรมนี้แล้วปฏิบัติ เพราะเหตุที่เขาสมาทานกุศล  
แล้วปฏิบัตินี้ เขาจะเจริญด้วยอายุบ้าง จะเจริญ  
ด้วยวรรณะบ้าง ด้วยเหตุนี้ บุตรของเขาที่มีอายุ  
๑๐ ปี ก็จะมีอายุเจริญขึ้นถึง ๒๐ ปี และเจริญ  
ขึ้นไปตามลำดับถึง ๘๐,๐๐๐ ปี เมื่อศีลธรรม  
เสื่อมลง อายุของสัตว์ก็จะลดลงเหลือ ๑๐ ปีอีก  
วนเวียนกันอยู่อย่างนี้



## นัยพิจารณา

พระสูตรนี้ก็ยืนยันว่า “อายุยืนหรืออายุสั้นล้วนขึ้นอยู่กับกรรม” ชัดเจนว่า หากเราต้องการให้สรรพสัตว์มีอายุยืนยาวเป็นหมื่นๆ ปี ก็ต้องไม่ฆ่ากัน หากตราบไฉยังฆ่ากัน ก็อย่าหวังว่าจะมีอายุยืนเป็นหมื่นๆ ปีได้

มีบางคำที่ควรทราบในสูตรนี้คือคำว่า **สัตถันตรกัป** ซึ่งในพระสูตรกล่าวว่า

“เมื่อคนมีอายุขัย ๑๐ ปี จะมีสัตถันตรกัป ๗ วัน คือ คนเหล่านั้นจะเห็นคนด้วยกันเป็นเหมือนหมูเนื้อ พบกันจะตรงเข้าฆ่าฟัน...โดยคิดว่าเป็นพวกหมูเนื้อ(มคัสสญญิ)”

คำว่า **สัตถันตรกัป** แยกออกเป็นคำว่า สัตถ (ศาสนา, มืด, ดาบ, หอก, หลาว, อาวุธ) + อันตระ (ระหว่าง, เกี่ยวเนื่องด้วย) + กัป (ระยะเวลา) รวมกันเป็นสัตถันตรกัป แปลเอาความว่า ช่วงเวลาของศาสนา+อาวุธ หมายความว่า ถึงตอนนั้น ผู้คนจะหลงระเห็จสนุกสนานในการใช้ศาสนาฆ่ากัน เห็นกันเป็นผักเป็นปลาที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ยุคมคัสสญญินั้นแหละ อยากถึงยุคนั้นหรือยังละ ?





รายนามเจ้าภาพ  
งานพระราชทานเพลิงศพ  
เจ้าคุณพระอุดมปัญญาภรณ์  
(สี ปณฺญาปโชโต)

วันที่ ๒๓-๒๗ มีนาคม ๒๕๕๔

ที่	ชื่อ/สกุล	จำนวน
๑	คุณพรศิลป์ คุณมนทน์ฐ์ แท้มศิริชัย	๑๐๐,๐๐๐
๒	พระครูอินทธีรคุณ จร.วัดหนองหญ้าร้างกา	๕๐,๐๐๐
๓	พระมหาอุทัยน จีรวฑฒโน จร.วัดชัยศรี	๓๐,๐๐๐
๔	พระครูสุตศาสนการ รจอ.น้ำพอง	๑๕,๐๐๐
๕	พระครูสิทธิสารโสภณ จอ.น้ำพอง	๑๐,๐๐๐
๖	พระครูปริยัติสารกิจ จอ.กระนวน	๑๐,๐๐๐
๗	หลวงปู่สุข สุขโน	๑๐,๐๐๐
๘	พระครูสุตสุนทรธรรม จต.หนองโน	๑๐,๐๐๐
๙	พระมหาอดุลย์ อดุลวิโส เลข.จจ.กาฬสินธุ์	๑๐,๐๐๐
๑๐	พระมหาวิสาร วิสารโท ผช.วัดชัยศรี	๑๐,๐๐๐
๑๑	พระมหาชัยภัทร ชินทตฺโต ผช.วัดชัยศรี	๑๐,๐๐๐
๑๒	พระมหาพงษ์พัฒน์ จนฺทปชฺโชโต	๑๐,๐๐๐

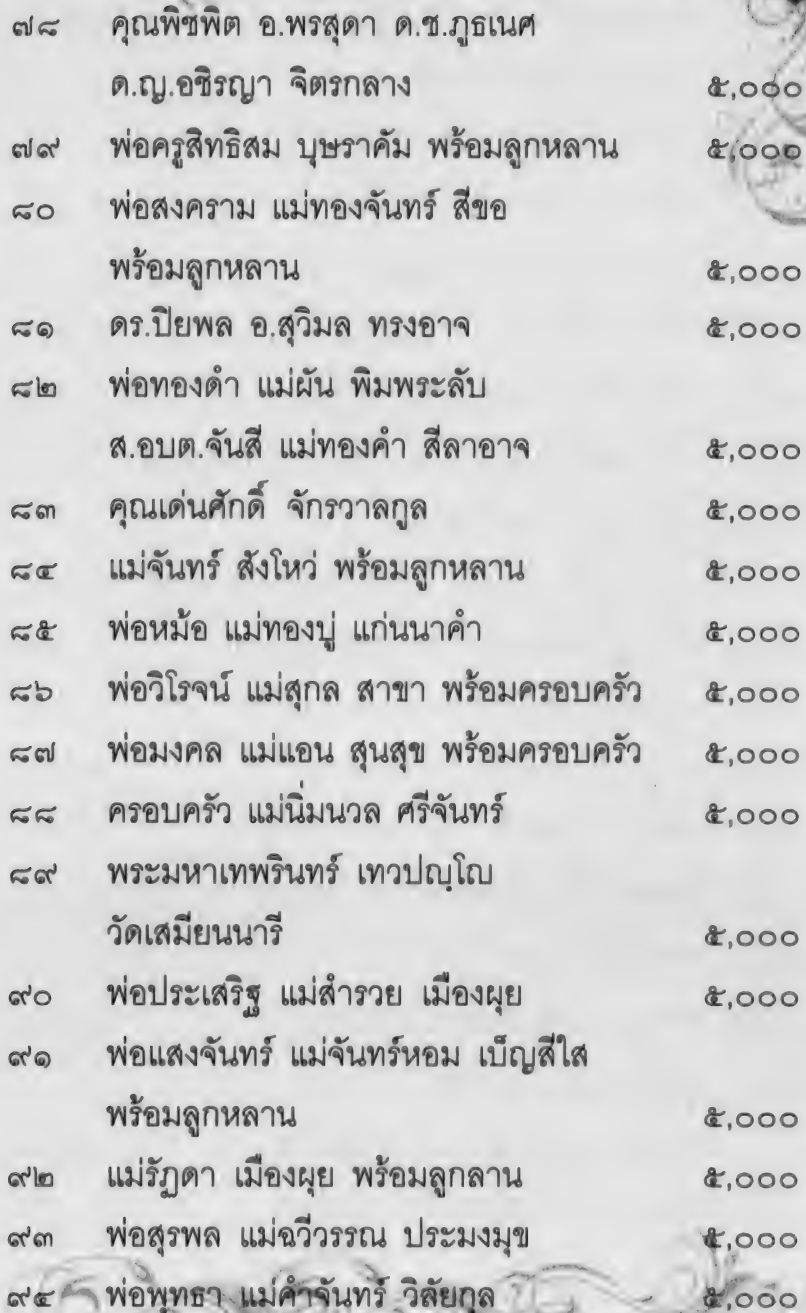
๑๓	พระมหาอุตัมมชัย ธมฺมวิสุทธิ	๑๐,๐๐๐
๑๔	พระมหาสวาส สุทธิภาณอ ผช.วัดชัยศรี	๑๐,๐๐๐
๑๕	พระใบฎีกาศักดิ์มงคล กิตฺติคุตฺโต	๑๐,๐๐๐
๑๖	สามเณรบันเทง มหาชัย พร้อมพี่น้อง	๑๐,๐๐๐
๑๗	คุณธีระ สงวนดีกุล	๓๕,๐๐๐
๑๘	โรงเรียนพุทธเกษตรมหาวิทยาลัย	๒๕,๐๐๐
๑๙	คุณวิมลมาลย์ ภากรศิริวงษ์	๒๕,๐๐๐
๒๐	แม่ครูปราณี สาขา อ.บุญเรือง อ.เขาวงกต สมนำคู	๒๐,๐๐๐
๒๑	พ่อประมวล พ่อประสิทธิ์ พ่อประนิต พ่อประดิษฐ์ พ่อสงัด โยธวัน แม่หมูน สระเพิ่มพูน แม่คุณ โต้ง	๒๐,๐๐๐
๒๒	ดร.นิเทศ คุณหม่อมทรี เมืองผุย	๒๐,๐๐๐
๒๓	กองทุนสรวัญญ์บ้านเสียว	๒๐,๐๐๐
๒๔	นายทศพร นางกาญจนา เด็กชาวยรกาญจน์ ศรีคำ สำนักพิมพ์มหาเปรียญ	๑๐,๐๐๐
๒๕	พ่อบุญเกิด แม่หนู พ่อกำนันคมกฤษ แม่จิตตบงกช บุษราคัม	๑๐,๐๐๐
๒๖	พ่อผู้ใหญ่ไชติ แม่ประยงค์ ทองหล่อ	๑๐,๐๐๐
๒๗	แม่นางเทพ พิเศษพงษา พร้อมลูกหลาน	๑๐,๐๐๐
๒๘	พ่อสนิท รองฯ มาลินี สาขา	๑๐,๐๐๐

- ๒๙ แม่โกศล บุษราคัม  
พ่อประยูร แม่บุบผา ชุมพล ๑๐,๐๐๐
- ๓๐ พ่อเอกชัย สอบต. ดาหวัน เทียมสีฟ้า ๑๐,๐๐๐
- ๓๑ แม่ระเบียบ อุดทน พร้อมคณาญาติทุกคน ๑๐,๐๐๐
- ๓๒ กองทุนผู้สูงอายุบ้านเสียว ๑๐,๐๐๐
- ๓๓ แม่ครูศิริวรรณ บุษราคัม พร้อมลูกหลาน ๑๐,๐๐๐
- ๓๔ อ.สุกิจ คุณหมอบประภัสสร นิลผา  
พร้อมครอบครัว ๑๐,๐๐๐
- ๓๕ แม่เคน นายสายนต์  
สารวัตรกำนัน สายพันธ์ ศรีวิกิจ ๑๐,๐๐๐
- ๓๖ พ่อบัวสี มุ่งเกิด พร้อมลูกหลาน ๑๐,๐๐๐
- ๓๗ แม่ทองสุข ราชสีห์ พร้อมลูกหลาน ๑๐,๐๐๐
- ๓๘ พ่อเลิศ เรืองศรี พร้อมลูกหลาน ๑๐,๐๐๐
- ๓๙ แม่ทองจันทร์ เพชรเวียง ผอ.อรุณ  
อ.มะลิวรรณ ด.ญ.จารุภัทร จันทะวงษ์ ๑๐,๐๐๐
- ๔๐ พ่อชาย แม่คำฝั้น ชาญประเสริฐ  
พร้อมลูกหลาน ๑๐,๐๐๐
- ๔๑ คุณธีระ สงวนดีกุล ๑๐,๐๐๐
- ๔๒ พ่อสัมฤทธิ์ แม่คุณ ชินอ่อน พร้อมลูกหลาน ๑๐,๐๐๐
- ๔๓ แม่กลิน โสดาทิพย์ พร้อมลูกหลาน ๑๐,๐๐๐
- ๔๔ พ่อสมจิตร์ จันลีชา พร้อมลูกหลาน ๑๐,๐๐๐
- ๔๕ แม่คำพุด วัฒนขำ  
อ.ประวุฒิ อ.นพมาศ ศรีเชียงสา ๑๐,๐๐๐

๔๖	ผอ.สุทัศน์ ผอ.สมคิด จันทนุด พร้อมครอบครัว	๑๐,๐๐๐
๔๗	สภาวัฒนธรรมอำเภอหนอง	๑๐,๐๐๐
๔๘	แม่ประหยัด พิมพ์จำปา พร้อมลูกหลาน	๑๐,๐๐๐
๔๙	นายธีรภูมิ นางประไพ พิมพ์จำปา	๑๐,๐๐๐
๕๐	พ่ออรุณ บุษราคัม คุณพิทยา คุณอัมพร น.ส.ปวีณา นายปริญญา แก้วธานี	๑๐,๐๐๐
๕๑	คุณกัญญาณี วรพงษ์สาคร น.ส.จันทิรา น.ส.กิ่งแก้ว น.ส.ณัฐวิภา	๑๐,๐๐๐
๕๒	คุณอัศวเดช คุณชัยพร ค.ญ.ชนิดสิริ ชาญวิถิ	๑๐,๐๐๐
๕๓	พ่อจอมขวัญ แม่สำเนา อุปัชฌาย์ พร้อมครอบครัว	๑๐,๐๐๐
๕๔	พ่อสาคร แม่สมบัติ ถากกลางลาด พ่อผ่าน แม่ถนอม สีมงคุณ ร้อยเอกณรงค์กรณ์ คุณมณฑนา สีมงคุณ	๑๐,๐๐๐
๕๕	คุณสุภาสวัสดิ์ ไวมাত্র	๑๐,๐๐๐
๕๖	คุณมุกดา พงษ์สมบัติ	๑๐,๐๐๐
๕๗	จ.ส.อ.เดช อ.จิตรา ผลสว่าง	๘,๐๐๐
๕๘	พ่อชาย แม่เพชร แสงสุรินทร์ พร้อมลูกหลาน	๖,๐๐๐
๕๙	พระครูเจติยภูมิพิทักษ์ เจ้าคณะตำบลบ้านขาม	๕,๕๐๐

๖๐	พระราชปริยัติโสภณ รจจ.ขอนแก่น	๕,๐๐๐
๖๑	พระครูสุนทรสราญกุล จต.กุดน้ำใส	๕,๐๐๐
๖๒	พระครูประกาศศรีสุวรรณคุณ จต.บัวเงิน เขต ๑	๕,๐๐๐
๖๓	พระมหาเทพา สณฺหาวที เลข.จอ.อุบลรัตน์	๕,๐๐๐
๖๔	พ่อกำนันอุทัย แม่สมบุญณ์ เพชรรั้ว พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๖๕	แม่จกกล ตรีเหรา พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๖๖	พ่อแดง แม่ประครอง เทียมอัน	๕,๐๐๐
๖๗	นายธนาธิป นางประไพ นันตะเวช พร้อมครอบครัว	๕,๐๐๐
๖๘	พ่อประสิทธิ์ ทิพตง พร้อมครอบครัว	๕,๐๐๐
๖๙	พ่อสุจิริต แม่สมควร บุษราคัม	๕,๐๐๐
๗๐	พ่อสุรพงษ์ แม่อนงค์พร อมรพิสุทธิ	๕,๐๐๐
๗๑	แม่หนูจันทร์ เมืองผุย พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๗๒	พ่อสมบัติ แม่สมบุญณ์ ไชยศรี	๕,๐๐๐
๗๓	แม่สุวรรณ เครือหงษ์ พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๗๔	นายประมูล นางศิริพร ด.ญ.ฐิตา ด.ญ.ฐิติกา ไชยคำ	๕,๐๐๐
๗๕	พ่ออุ๊ต ส.อบต.โสมกาย ชัยชนะ	๕,๐๐๐
๗๖	พ่อเสาร์ แม่บัวลัย นายสมมิตร บุญมานนท์ นายสมนึก นางไพจิตร อาลัยลักษ์	๕,๐๐๐
๗๗	แม่บัวลี ภิรมย์ราช พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐





๗๘	คุณพิชิต อ.พรสุดา ด.ช.ภูเนศ ด.ญ.อชิรญา จิตรกลาง	๕,๐๐๐
๗๙	พ่อครูสิทธิสม บุษราคัม พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๘๐	พ่อสงคราม แม่ทองจันทร์ สีขอ พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๘๑	ดร.ปิยพล อ.สุวิมล ทรงอาจ	๕,๐๐๐
๘๒	พ่อทองดำ แม่ฝัน พิมพระลับ ส.อบต.จันสี แม่ทองคำ สีลาอาจ	๕,๐๐๐
๘๓	คุณเด่นศักดิ์ จักรวาลกุล	๕,๐๐๐
๘๔	แม่จันทร์ สังโห่ พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๘๕	พ่อหม้อ แม่ทองบุญ แก่นาคำ	๕,๐๐๐
๘๖	พ่อวิโรจน์ แม่สุกล สาขา พร้อมครอบครัว	๕,๐๐๐
๘๗	พ่อมงคล แม่แอน สุนสุข พร้อมครอบครัว	๕,๐๐๐
๘๘	ครอบครัว แม่มีนวนล ศรีจันทร์	๕,๐๐๐
๘๙	พระมหาเทพรินทร์ เทวปัญญา วัดเสมียนนารี	๕,๐๐๐
๙๐	พ่อประเสริฐ แม่สำรวย เมืองผุย	๕,๐๐๐
๙๑	พ่อแสงจันทร์ แม่จันทร์หอม เบ็ญสีใส พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๙๒	แม่วิภาดา เมืองผุย พร้อมลูกหลาน	๕,๐๐๐
๙๓	พ่อสุรพล แม่ฉวีวรรณ ประมงมุข	๕,๐๐๐
๙๔	พ่อพุทธา แม่คำจันทร์ วิสัยกุล	๕,๐๐๐

- ๙๕ พ่อสำเนียง แม่ดวง ชินอ่อน ๕,๐๐๐
- ๙๖ อ.คำพันธ์ แม่มะลิ ชัยอาสา ๕,๐๐๐
- ๙๗ แม่อำนาจ แม่ธัญญา สาขา  
แม่อำพร จิตบุญมี แม่หมวย บุษราคัม ๕,๐๐๐
- ๙๘ พ่อสมดี แม่สุคนธ์ ดอชนะ พร้อมลูกหลาน ๕,๐๐๐
- ๙๙ พ่อเคน บุษราคัม คุณระพีพร ดาอันเดน ๕,๐๐๐
- ๑๐๐ พ่อครูแย้ม แม่ครูทับทิม ชุมพล ๕,๐๐๐
- ๑๐๑ พ่อบัวพันธ์ แม่อารีย์ ด.ช.จิรณทร์ จันทุนทศ ๕,๐๐๐
- ๑๐๒ พ่อบุญธรรม แม่วัฒนา  
น.ส.อัญชลี สนทอง น.ส.ณัฐนันท์ อึ้งสวัสดิ์ ๕,๐๐๐
- ๑๐๓ เรืออากาศโทสมหมาย อ.ยุวดี ศรีเคน ๕,๐๐๐
- ๑๐๔ สอ.บ.ธีรเดช แม่ทองจันทร์ ทรวงค์ ๕,๐๐๐
- ๑๐๕ พ่อสง่า แม่พิศมัย ภูนิโรจน์ ๕,๐๐๐
- ๑๐๖ พ่อสมรต แม่สะอึ้ง นายสุรียา สีนาท ๕,๐๐๐
- ๑๐๗ พระครูเจติยภูมิพิทักษ์ จต.บ้านขาม ๔,๐๐๐
- ๑๐๘ แม่จันทิ สนทอง ๔,๐๐๐
- ๑๐๙ พ่อสังวาล แม่บัวทอง แสนหอม ๔,๐๐๐
- ๑๑๐ แม่สมบุญ บุษราคัม  
พ่อวิจิตร แม่กาญจนา คำสุด ๔,๐๐๐
- ๑๑๑ พ่อประสิทธิ์ แม่สุนทรี วงษ์คำภา  
พร้อมครอบครัว ๔,๐๐๐

๑๑๒	พ่ออุดม แม่สำรวย บัดสีลาด แม่บุญตา พิมพ์เรือง	๓,๕๐๐
๑๑๓	หลวงพ่อทอง กตบุญโณ	๓,๐๐๐
๑๑๔	พ่อเคน แม่บัวพา อาลัยลักษ	๓,๐๐๐
๑๑๕	พ่อตัน แม่แก้ว คุณไพลวรรณ คมขำ	๓,๐๐๐
๑๑๖	พ่อวิมาล แม่ปราณี สีผาง	๓,๐๐๐
๑๑๗	แม่หวด สันทอง พ่อปิ่น แม่จันเพ็ญ โมฆรัตน์	๓,๐๐๐
๑๑๘	พ่อเสถียร แก่นนาคำ	๓,๐๐๐
๑๑๙	พ่อบรรลु แม่ณรงค์ลักษณ์ สาขา	๓,๐๐๐
๑๒๐	พ่อเสนาะ แม่ตุ๊ สายตา	๓,๐๐๐
๑๒๑	พ่อสำเลียง ไควงชัย พร้อมลูกหลาน	๓,๐๐๐
๑๒๒	พ่อเดช แม่จันสี เมืองผุย	๓,๐๐๐
๑๒๓	คุณประสาธ คุณศิริพร ภิรมย์ราช	๓,๐๐๐
๑๒๔	พ่อเชย แม่จันทร์เพ็ญ บุษราคัม พร้อมลูกหลาน	๓,๐๐๐
๑๒๕	พ่อศรีสุวรรณ แม่คำอวน คำอ้อ นายอรنگกู เพชรคำ	๓,๐๐๐
๑๒๖	พ่อหนูเดิน แม่อำนวย เมืองผุย	๓,๐๐๐
๑๒๗	พ่อสอน แม่แสงจันทร์ ศาลาสุข	๓,๐๐๐
๑๒๘	พ่อสนอง บุษราคัม พร้อมลูกหลาน	๓,๐๐๐
๑๒๙	พ่อธนโชค แม่อมรา โสดาวัด	๓,๐๐๐
๑๓๐	แม่ทองมา ไบลาด แม่วัฒนา แสงสุรินทร์	๓,๐๐๐

- ๑๓๑ อ.ธีรศักดิ์ อ.รำไพ สาขา ๓,๐๐๐
- ๑๓๒ พ่อบุญเสริม แม่ทองดี สิงหาเทพ  
คุณสุวรรณศร ณ นคร ๓,๐๐๐
- ๑๓๓ พ่อบัวพันธ์ แม่ประนอม แก่นนาคำ ๓,๐๐๐
- ๑๓๔ พ่อลำลี แม่สมหมาย นายสมชาย รัตนวงษ์ ๓,๐๐๐
- ๑๓๕ พ่อสมพงษ์ แม่วงศ์ สมมาตย์ ๓,๐๐๐
- ๑๓๖ พ่อหนูเมือง แม่ประครอง วงษ์กระนวน ๓,๐๐๐
- ๑๓๗ แม่บัวพันธ์ สีอุทา พร้อมลูกหลาน ๓,๐๐๐
- ๑๓๘ ผอ.ทินกร อ.นันทนา พัฒนินุลย์ ๓,๐๐๐
- ๑๓๙ อ.กริช อ.อุษณี ไพบูลย์บรรพต ๓,๐๐๐
- ๑๔๐ อ.บัณฑิต แม่แต้ว สันทอง พร้อมลูกหลาน ๓,๐๐๐
- ๑๔๑ ว่าที่ ร.ต.สุรัชย์ อ.ประภาพรรณ  
ด.ญ.มณีมัญช์ ไมยโพธิ์ ๓,๐๐๐
- ๑๔๒ นายธีระพงษ์ สุนสุข  
น.ส.พัชรียา พลเชียงสา ด.ช.ธีรภัทร สุนสุข ๓,๐๐๐
- ๑๔๓ พ่อชวน แม่พิสมัย แสงเวียง ๓,๐๐๐
- ๑๔๔ พ่อคเชนทร์ แม่วิลัยกุล เพชรคำ ๓,๐๐๐
- ๑๔๕ แม่ซอน ดีมิตร พร้อมลูกหลาน ๓,๐๐๐
- ๑๔๖ แม่สังัด จันทาปุย พร้อมลูกหลาน ๓,๐๐๐
- ๑๔๗ พ่อบัวสม แม่บัวผัน สานา ๓,๐๐๐
- ๑๔๘ พ่อเคน แม่อัม กาพย์ชน พร้อมลูกหลาน ๓,๐๐๐
- ๑๔๙ พระมหาวัชชัย วัชชโย ๓,๐๐๐

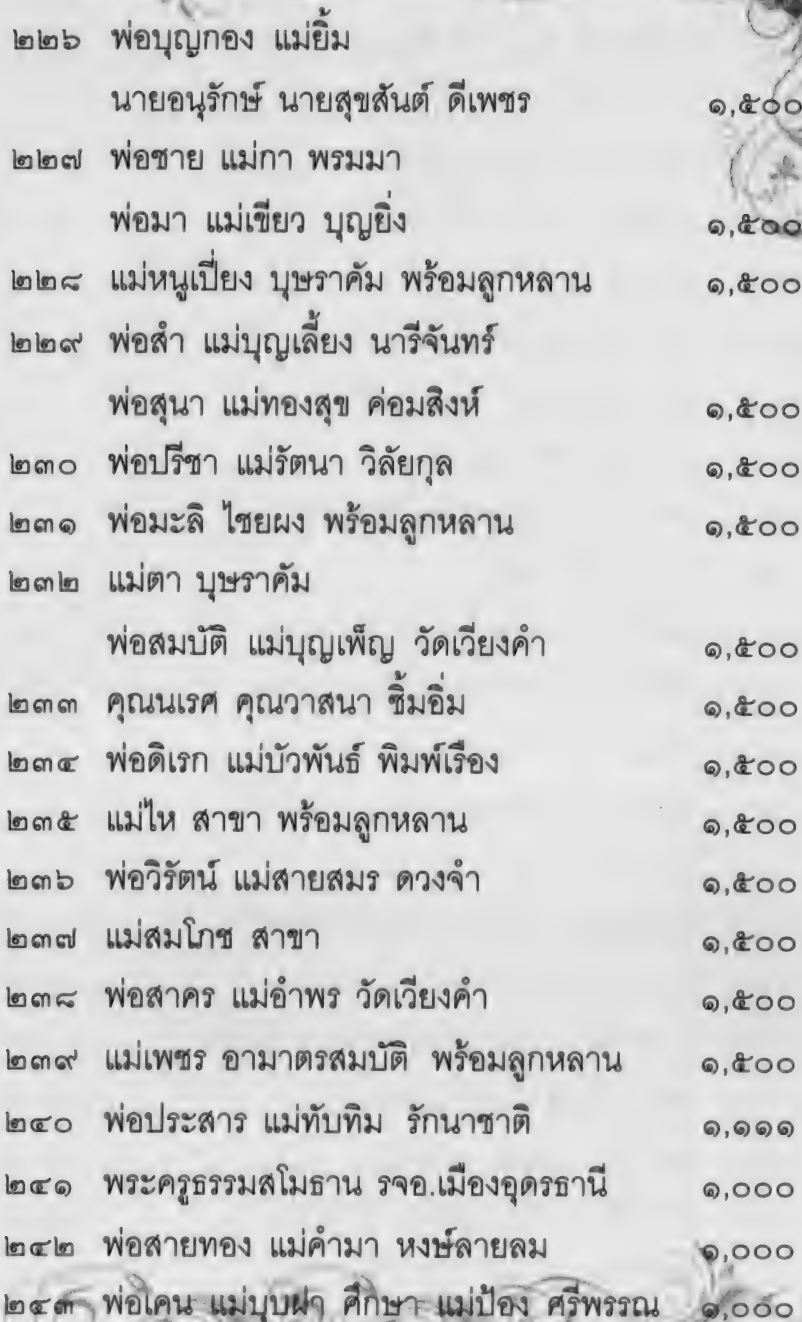
๑๕๐	พ่อพรหมา แม่สว่าง บุญกอง พร้อมลูกหลาน	๓,๐๐๐
๑๕๑	พ่อสง่า แก่นนาคำ พร้อมลูกหลาน	๓,๐๐๐
๑๕๒	ปลัดอำนาจ อาจารย์ชูศรี รุ่งรัตน์	๓,๐๐๐
๑๕๓	อ.ดุสิต อ.สิริลักษณ์ ค้อไผ่	๓๐๐๐
๑๕๔	พ่อบัวลี สาขา พ่ออนงค์ แม่ขุนนาง บำรุงสำราญ	๒,๕๐๐
๑๕๕	พ่อคำพอง แม่บัว บุษราคัม	๒,๕๐๐
๑๕๖	พระครููปทุมจันทโรภาส จร.วัดโนนสระบัว	๒,๐๐๐
๑๕๗	พระไพชาติ ชาตวิฑูโธ	๒,๐๐๐
๑๕๘	นายอิศรา นายเอกราช รุ่งรัตน์	๒,๐๐๐
๑๕๙	พ่อยุทธ แม่ส่วย ชัยมาตย์ พร้อมครอบครัว	๒,๐๐๐
๑๖๐	แม่บาง เหล่าสมบัติ พร้อมลูกหลาน	๒,๐๐๐
๑๖๑	พ่อศรีจันทร์ แม่ศรีตัญญา เหล่าเจริญ	๒,๐๐๐
๑๖๒	พ่อสังวาล แม่ทองอ้วน พรหมพินิจ	๒,๐๐๐
๑๖๓	พ่อแสง ฤาชา พ่อดุสิต แม่สายเบญญ์ สุดโปร่ง	๒,๐๐๐
๑๖๔	พ่อสุวรรณ แม่อุไร วรามิตร	๒,๐๐๐
๑๖๕	พ่อสามารถ แม่แพงศรี สุดโปร่ง	๒,๐๐๐
๑๖๖	พ่ออ้อย แม่ลัดดา จันทร์แสง	๒,๐๐๐
๑๖๗	พ่อกิตติชัย แม่ฉวีวรรณ แก้วลา	๒,๐๐๐
๑๖๘	พ่อพุดม แม่สุรณี ไชยลา	๒,๐๐๐

- ๑๖๙ พ่อคำ แม่นาง สูดโปรง ๒,๐๐๐
- ๑๗๐ พ่อกลุยุทธ์ แม่เสถียร สมมาตย์ ๒,๐๐๐
- ๑๗๑ แม่จารุณา เกตุสุพล ๒,๐๐๐
- ๑๗๒ พ่อสมจิตร แม่ติ่ม ทนงแผง ๒,๐๐๐
- ๑๗๓ พ่อดำรงค์ แม่ม้วย ชินบุตร ๒,๐๐๐
- ๑๗๔ พ่อชาญ แม่ผกาทอง แสงเวียง  
พร้อมครอบครัว ๒,๐๐๐
- ๑๗๕ แม่คำดา ชุมพล  
นายสมัย นางจิตติมา นางกนกวรรณ ๒,๐๐๐
- ๑๗๖ พ่อสุทิน แม่นาง ธรรมชาติ ๒,๐๐๐
- ๑๗๗ พ่อสังวาล แม่จำลอง ศรีผาง ๒,๐๐๐
- ๑๗๘ พ่อบุญทัน แม่สมหวัง คำกลอง ๒,๐๐๐
- ๑๗๙ อ.เผด็จ เมืองผูก พร้อมครอบครัว ๒,๐๐๐
- ๑๘๐ แม่ถวิล บุษราคัม พร้อมลูกหลาน ๒,๐๐๐
- ๑๘๑ แม่ชมทอง บุษราคัม ๒,๐๐๐
- ๑๘๒ ด.ต.ประเทียร คุณลำไย  
ด.ญ.ปริยากร ด.ช.ยศกร แก่นนาค้า ๒,๐๐๐
- ๑๘๓ พ่อทองใบ แม่บัวผัน  
น.ส.ประไพพิศ ศรีประเสริฐ ๒,๐๐๐
- ๑๘๔ คุณหมอมิทธิวัธ อ.พัชรินทร์ อาลัยลักษ ๒,๐๐๐
- ๑๘๕ นายกฤตระวี นายธีรวิ สาขา ๒,๐๐๐
- ๑๘๖ พ่อทัน แม่ติ่ม ไกรดวง ๒,๐๐๐
- ๑๘๗ พ่อชาย พันโน พร้อมลูกหลาน ๒,๐๐๐

๑๘๘	พ่อวีระพล แม่สะอั้ง หล้าแขก	๒,๐๐๐
๑๘๙	อ.สิริกานต์ ชาญประเสริฐ	๒,๐๐๐
๑๙๐	พ่อสุข แม่สวาส รังสิโยภาส	๒,๐๐๐
๑๙๑	พ่อวิบูลย์ อ.รัชดาวรรณ	
	น.ส.พัทธวิภา นายศรายุทธ นามวงษ์	๒,๐๐๐
๑๙๒	พ่ออนันต์ แม่บุญหลาย วัดเวียงคำ	
	ด.ช.ภานุทัศน์ พงรัตนสีมา	๒,๐๐๐
๑๙๓	พ่อสำอาง แม่สดไส สุกัน	๒,๐๐๐
๑๙๔	คุณจิตรลดา แก่นนาคำ	
	น.ส.ถลชนันท์ สุวรรณพงษ์	๒,๐๐๐
๑๙๕	อ.สมัย อ.สมร บุษราคัม	๒,๐๐๐
๑๙๖	พ่ออาภรณ์ แม่บุญเรือง วัดเวียงคำ	๒,๐๐๐
๑๙๗	พ่อพิกุล แม่จงบกล แสงสุรินทร์	๒,๐๐๐
๑๙๘	พ่อนิยม แม่ณัฐพร สายตา	๒,๐๐๐
๑๙๙	พ่ออุทิศ แม่สุปราณี สีใส	๒,๐๐๐
๒๐๐	แม่মন ไสดาทิพย์ พร้อมลูกหลาน	๒,๐๐๐
๒๐๑	แม่ทองไหล โพธิ์มา พร้อมลูกหลาน	๒,๐๐๐
๒๐๒	พ่อเกื้อน อามาตย์สมบัติ พร้อมลูกหลาน	๒,๐๐๐
๒๐๓	พ่อสุรพล แม่วิจิตร ศรีวิกิจ	๒,๐๐๐
๒๐๔	แม่สมใจ ฤาชา	๒,๐๐๐
๒๐๕	พ่อสวย แม่สวัสดิ์ ไสดาทิพย์	๒,๐๐๐
๒๐๖	พ่อสุริยะ แม่จิตร ดีชัยทน	๒,๐๐๐
๒๐๗	แม่สวรรคศรี บ้านแฮ่	๒,๐๐๐

๒๐๘	พ่อนิคม แม่เจวย ประทุมโคตร	๒,๐๐๐
๒๐๙	แม่ประยูร ยี่มมี	๒,๐๐๐
๒๑๐	พ่อเฉลิม แม่สำรวย ศรีหาจันทร์	๒,๐๐๐
๒๑๑	พ่อพงจิต แม่สวน เหล่าสมบัติ	๒,๐๐๐
๒๑๒	แม่สมหมาย คำนนท์	๒,๐๐๐
๒๑๓	พ่อทองลี แม่แก้ว มะรินทา	๒,๐๐๐
๒๑๔	แม่ภูริดา สุนทรวรวิทย์ นายเอกภพ วัฒนชำ	๒,๐๐๐
๒๑๕	พ่อพิสิฐ แม่พนมพร บุษราคัม	๒,๐๐๐
๒๑๖	แม่ทองดี จันยงค์ พ่อวิทยา แม่กรรณิกา	๒,๐๐๐
๒๑๗	น.ส.อินทรา นายจักรณรงค์ กงจันทร์ นายเดวิดย์ นางสมพิศ รัตนปัญญา	๒,๐๐๐
๒๑๘	นายวิฑูรย์ นางธีมาพร ด.ช.จิรวุฒน์ เทียมสีฟ้า	๒,๐๐๐
๒๑๙	นางสาวขวัญใจ เทียมสีฟ้า	๒,๐๐๐
๒๒๐	นายสำรวย นายอนุสรณ์ น.ส.ศราภรณ์ น.ส.อารียา ด.ช.นันทนัฐ บุษราคัม พ่อสุดใจ จิตตบุญมี	๒,๐๐๐
๒๒๑	นายภูพิงค์ นางคิลปัสสุภา บุญเทศ	๒,๐๐๐
๒๒๒	นางอุบลวรรณ นายกล้าณรงค์ เด็กหญิง วรกมล มุลพิสุญ	๒,๐๐๐
๒๒๓	คุณอรอนพ คุณธันธวดี พิเศษพงษา	๒,๐๐๐
๒๒๔	อาจารย์ธรรมรัตน์ อาจารย์อารีย์ แก้วโบราณ	๒,๐๐๐
๒๒๕	แม่บัง บุญใบ พร้อมลูกหลาน	๑,๕๐๐





๒๒๖	พ่อบุญกอง แม่ยิ้ม	
	นายอนุรักษ์ นายสุขสันต์ ดีเพชร	๑,๕๐๐
๒๒๗	พ่อชาย แม่กา พรหมมา	
	พ่อมา แม่เขียว บุญยิ่ง	๑,๕๐๐
๒๒๘	แม่หนูเปี้ยง บุษราคัม พร้อมลูกหลาน	๑,๕๐๐
๒๒๙	พ่อสำ แม่บุญเลี้ยง นารีจันทร์	
	พ่อสุนา แม่ทองสุข ค่อมสิงห์	๑,๕๐๐
๒๓๐	พ่อปรีชา แม่รัตนาวี วัลย์กุล	๑,๕๐๐
๒๓๑	พ่อมะลิ ไชยผง พร้อมลูกหลาน	๑,๕๐๐
๒๓๒	แม่ตา บุษราคัม	
	พ่อสมบัติ แม่บุญเพ็ญ วัดเวียงคำ	๑,๕๐๐
๒๓๓	คุณนเรศ คุณวาสนา ชัมอิม	๑,๕๐๐
๒๓๔	พ่อดิเรก แม่บัวพันธ์ พิมพ์เรือง	๑,๕๐๐
๒๓๕	แม่ไผ่ สาขา พร้อมลูกหลาน	๑,๕๐๐
๒๓๖	พ่อวิรัตน์ แม่สายสมร ดวงจำ	๑,๕๐๐
๒๓๗	แม่สมโภช สาขา	๑,๕๐๐
๒๓๘	พ่อสาคร แม่อำพร วัดเวียงคำ	๑,๕๐๐
๒๓๙	แม่เพชร อามาตรสมบัติ พร้อมลูกหลาน	๑,๕๐๐
๒๔๐	พ่อประสาร แม่ทับทิม รักนาชาติ	๑,๑๑๑
๒๔๑	พระครูธรรมสโมธาน รจ.เมืองอุดรธานี	๑,๐๐๐
๒๔๒	พ่อสายทอง แม่คำมา หงษ์ลายลม	๑,๐๐๐
๒๔๓	พ่อเคน แม่บุบผา ศึกษา แม่ป๋อง ศรีพรรณ	๑,๐๐๐

๒๔๔	พ่ออดิศักดิ์ แม่สาคร ชัยณรงค์	๑,๐๐๐
๒๔๕	พ่อสอ แม่บุญวาท ดอนแสง	๑,๐๐๐
๒๔๖	พ่อวิวัฒน์ แม่อำนนวนศิลป์ แสงนุรักษ์	๑,๐๐๐
๒๔๗	แม่พลู ยืนชนม์ พร้อมลูกหลาน	๑,๐๐๐
๒๔๘	พ่อจรรยา แม่อาภรณ์ ชุมพล พร้อมครอบครัว	๑,๐๐๐
๒๔๙	พ่ออุดม แม่บัวพันธ์ เพี้ยเอี้ย	๑,๐๐๐
๒๕๐	ด.ญ.กฤษฎางกช ด.ญ.กฤษกนก ด.ช.กฤษพชร บุษราคัม	๑,๐๐๐
๒๕๑	พ่อคำปน แม่สมศรี สนิธสัมพันธ์	๑,๐๐๐
๒๕๒	แม่บาง เมืองผุย	๑,๐๐๐
๒๕๓	พ่อทอง กาพย์ชน พร้อมลูกหลาน	๑,๐๐๐
๒๕๔	พ่อสมัย แม่หลิน โควังชัย พร้อมลูกหลาน	๑,๐๐๐
๒๕๕	พ่อวรกานณ์ แม่ลอน สนทอง	๑,๐๐๐
๒๕๖	พ่อพินิจ แม่สายยุทธ โศคาพาณิชย์	๑,๐๐๐
๒๕๗	พ่อสมัย แม่จิตตา บุญช่วย	๑,๐๐๐
๒๕๘	พ่อขันเพชร เมืองผุย พร้อมครอบครัว	๑,๐๐๐
๒๕๙	พ่อประจักษ์ แม่บังอร เมืองผุย	๑,๐๐๐
๒๖๐	พ่อสมเนียง แม่นาง นายสมพร ชุมพล	๑,๐๐๐
๒๖๑	พ่อประดิษฐ์ แม่อุไร สาขา	๑,๐๐๐
๒๖๒	พ่อวิเชียร แม่สมพร สาขา	๑,๐๐๐
๒๖๓	พ่อสมนึก แม่กาญจนา สายทอง	๑,๐๐๐
๒๖๔	พ่อภาส แม่พันธ์ รัตนวงษ์	๑,๐๐๐
๒๖๕	แม่แพง เรือนทิพย์ พร้อมลูกหลาน	๑,๐๐๐

๒๖๖	พ่อชาย บุษราคัม พร้อมลูกหลาน	๑,๐๐๐
๒๖๗	แม่คำพันธ์ สาขา	๑,๐๐๐
๒๖๘	พ่อคำกอง แม่จิราภรณ์ บุษราคัม	๑,๐๐๐
๒๖๙	พ่อมงคล แม่ระเบียบ บึงมุ่ม	๑,๐๐๐
๒๗๐	พ่อบุตตา แม่สะอาด พนาลภ	๑,๐๐๐
๒๗๑	นายพิชยะ ด.ช.ชวลา ศิริกิจ	๑,๐๐๐
๒๗๒	พ่อแดง แม่ราตรี กาจิต	๑,๐๐๐
๒๗๓	พ่อชาย แม่คำจันทร์ จำนงค์พันธ์	๑,๐๐๐
๒๗๔	พ่อไพฑูรย์ แม่สมเพียร บุษราคัม	๑,๐๐๐
๒๗๕	เด็กหญิงบุญนกร ไสภา	๑,๐๐๐
๒๗๖	พ่อวัน แม่ประยูร กงแก้ว	๑,๐๐๐
๒๗๗	น.ส.จิตติยา นุศรีอัน ด.ญ.จิราภรณ์ กาพย์ชน	
	ด.ญ.นันทชพร มहांอ ด.ช.พนม แจ้หลยค์	๑,๐๐๐
๒๗๘	พ่อประเทือง แม่จันทร์เพ็ญ	
	น.ส.มณีรัตน์ น.ส.สุพัตรา เหล่าบ้านค้อ	๑,๐๐๐
๒๗๙	นายวัชรพงษ์	
	น.ส.อนงค์นาถ ด.ญ.พนิดา วงคำจันทร์	๑,๐๐๐
๒๘๐	พ่อบุญมี นายสวัสดิ์ นามวงษ์	๑,๐๐๐
๒๘๑	พ่อเสรี แม่สำราญ รัตนปัญญา	๑,๐๐๐
๒๘๒	พ่อถาวร แม่ศรีพระจันทร์ วงคำจันทร์	๑,๐๐๐
๒๘๓	พ่อสมุน แม่สุวรรณ บุษราคัม	๑,๐๐๐

๒๘๔	พ่อทองดี แม่หนูพลอย บุษราคัม พร้อมครอบครัว	๑,๐๐๐
๒๘๕	พ่อทองใบ แม่บุญหลาย รัตนวงษ์	๑,๐๐๐
๒๘๖	พ่อบัวพัน แม่บัวไล คงสูงเนิน	๑,๐๐๐
๒๘๗	แม่ศิริภัสสร ดีดคินสัน	๑,๐๐๐
๒๘๘	พ่อครูเมือง แม่สมศรี ศรีสงค์	๑,๐๐๐
๒๘๙	พ่ออากาศ แม่ฉลวย นายณัฐพล สมบูรณ์	๑,๐๐๐
๒๙๐	พ่อองอาจ แม่มนีวรรณ หมั่นบำรุง	๑,๐๐๐
๒๙๑	พ่อสิงห์ แม่รัชนี บุษราคัม	๑,๐๐๐
๒๙๒	คุณวัฒน์ชัย ราชสีห์	๑,๐๐๐
๒๙๓	พ่อเสถียร แม่ดวงใจ ชินอ่อน	๑,๐๐๐
๒๙๔	พ่ออุดม แม่คำฝัน ยืนชนม์	๑,๐๐๐
๒๙๕	แม่ปราณี จันทรแสง	๑,๐๐๐
๒๙๖	พ่อประวัติ แม่บุญเพ็ญ นายณัฐพล เครือแวงมล	๑,๐๐๐
๒๙๗	พ่อสมบูรณ์ แม่หนู เหล่าสมบัติ พร้อมลูกหลาน	๑,๐๐๐
๒๙๘	สิบโทเกษญา ตั้งสุวรรณ	๑,๐๐๐
๒๙๙	พ่ออดุลย์ แม่เหรียญ โยธาวัน	๑,๐๐๐
๓๐๐	แม่สอน เสาร์โส	๑,๐๐๐
๓๐๑	แม่อินทร์ สาขา พร้อมลูกหลาน	๑,๐๐๐
๓๐๒	พ่อหนูเทียน แม่คำสอน นิลกิจ	๑,๐๐๐
๓๐๓	พ่อไพฑูรย์ แม่ปียา ศรีจันทร์	๑,๐๐๐

๓๐๔	แม่เกษร ศรีผาง	๑,๐๐๐
๓๐๕	พ่อนิยม แม่เพชรี หาญสุโพธิ์	๑,๐๐๐
๓๐๖	พ่อจำเนียร แม่บังอร สมมาตย์ พร้อมครอบครัว	๑,๐๐๐
๓๐๗	พ่อสมชัย แม่ประจิม ชัยวงษา	๑,๐๐๐
๓๐๘	นายวลันต์ นางรัตนา เหล่าเจริญ	๑,๐๐๐
๓๐๙	พ่อไชยา แม่เบญจมาศ พรหมแก้ว	๑,๐๐๐
๓๑๐	พ่อสมบัติ แม่ศรีสุนีย์ คำท่าก่อ	๑,๐๐๐
๓๑๑	นายภูซังค์ นายอรنگกู นางสาวพิไลวรรณ เพชรคำ	๑,๐๐๐
๓๑๒	พ่อทอง แม่ชู สีหาบง	๑,๐๐๐
๓๑๓	พ่ออดุลย์ แม่ทองใบ กองอุดม	๑,๐๐๐
๓๑๔	พ่อคำรณ สามารถ	๑,๐๐๐
๓๑๕	พ่อสอน แม่เต็มดวง ดีวดวาด	๑,๐๐๐
๓๑๖	พ่อสุนทร แม่สุดถนอม ภูกมล	๑,๐๐๐
๓๑๗	ดต.สายัน สามาน	๑,๐๐๐
๓๑๘	นางสาวอารยา ถากกลางลาด	๑,๐๐๐
๓๑๙	พ่อทองเยี่ยม แม่แดง ไหญ่ยิ่ง	๑,๐๐๐
๓๒๐	แม่แสง แสงสุรินทร์ พร้อมลูกหลาน	๑,๐๐๐
๓๒๑	สท.สงวน เพชรคำ	๑,๐๐๐
๓๒๒	แม่อุบลวรรณ ลาหมั่น	๑,๐๐๐
๓๒๓	นางเมตตา ไวยมาตร	๑,๐๐๐
๓๒๔	นางภา นายสุจิกกรี ไวยมาตร	๑,๐๐๐

๓๒๕	พระครูรัตนสารธรรม จต.สาด เขต ๑	๖๐๐
๓๒๖	แม่สมเพชร ชินอ่อน	๖๐๐
๓๒๗	พ่ออุทอง แม่วงเดือน สิงหาเทพ	๖๐๐
๓๒๘	พระครูสิริสุตาคม จต.น้ำพอง เขต ๑	๕๐๐
๓๒๙	พระครูฉันทสารคุณ จต.หนองกุ้ง	๕๐๐
๓๓๐	พระครูปริยัติสารการ จต.ม่วงหวาน เขต ๒	๕๐๐
๓๓๑	พระครูปริยัติปัญญาทร จต.วังชัย	๕๐๐
๓๓๒	พระครูสุตสารวิมล จต.ม่วงหวาน เขต ๑	๕๐๐
๓๓๓	พระครูวิจักข์สารกิจ จร.วัดบัวระพา	๕๐๐
๓๓๔	พระครูปราโมทย์วุฒิสาร จร.วัดศรีชมชื่น	๕๐๐
๓๓๕	พระครูปัญญาสารภิรม จร.วัดบูรพาภิรมยาราม	๕๐๐
๓๓๖	พระณัฐสิทธิ์ วรภาณ รก.จร.วัดศรีอุดม	๕๐๐
๓๓๗	พระผล จันทสารโร รก.จร.วัดพลับพลาชัย	๕๐๐
๓๓๘	พระมหาวิษณุพงษ์ สุวฑฺฒโน จร.ป่าเทพนิมิต	๕๐๐
๓๓๙	พ่อประสบ แม่สุชาดา บุษราคัม บ้านโคกกกลาง	๕๐๐
๓๔๐	แม่ดาวดี แก่นนาคำ	๕๐๐
๓๔๑	แม่คำพรวน ทนงแผง	๕๐๐
๓๔๒	พ่อสนิท ชุมพล	๕๐๐
๓๔๓	นางสาวรำไพร ชุมพล	๕๐๐
๓๔๔	พ่อสิงห์ แม่นาง สีदानุย	๕๐๐

๓๔๕	พ่อบุญมี แม่สงบ ภูญา	๕๐๐
๓๔๖	พ่อแดง แม่वासนา พิมพ์จำปา	๕๐๐
๓๔๗	พ่อสมร แม่वलละอ	
	เด็กหญิงวิชชุดาพร ศรีกระแจะ	๕๐๐
๓๔๘	นายดำรงค์ นางพวงเพชร เด็กชายธัญธร	
	เด็กหญิงธิดาภา สันทอง	๕๐๐
๓๔๙	พ่อบรรจง แม่นาง อุบัติฉาย	๕๐๐
๓๕๐	นายเกียน นางสมเพชร คำฟู	๕๐๐
๓๕๑	พ่อภูสิทธิ์ คุณจินดา แม่น้อม ศรีแก้ว	๕๐๐
๓๕๒	แม่บุญรอด วัดเวียงคำ พร้อมครอบครัว	๕๐๐
๓๕๓	นายเวช อินทะพุก	๕๐๐
๓๕๔	พ่ออรุณ โสภาศรี	๕๐๐
๓๕๕	นางสุพัฒน์ สะตะ พร้อมครอบครัว	๕๐๐
๓๕๖	นายนรินทร์ นายสุพิน นิลกิจ	๕๐๐
๓๕๗	นางสาวสุพรทิพย์ สุกัน	๕๐๐
๓๕๘	พ่ออำนาจ แม่ไพฑูรย์ โนนวังชัย	๕๐๐
๓๕๙	เด็กหญิงณัฐวิภา ทาบุญญา	๕๐๐
๓๖๐	แม่วิภาวี โอวาท	๕๐๐
๓๖๑	คุณอนุชา อาษาพนม	๕๐๐
๓๖๒	พ่อสุวรรณ แม่ฝ่าย จันทร์เกิน	๕๐๐
๓๖๓	นายวันชัย นางสุพรรณิ พวงรัตนสีมา	๕๐๐
๓๖๔	นางกิริยา ไวมাত্র	๕๐๐
๓๖๕	นายกิตติชัย เด็กหญิงกันติมา นามเมืองรักษ์	๕๐๐

๓๖๖ เด็กชายธนา เด็กหญิงไอริน โอวา ๔๐๐

๓๖๗ นายพัลลภ เด็กชายศุภชัย

เด็กหญิงอาทิตย์ ชุมพล ๓๐๐

๓๖๘ เด็กหญิงนันทกานต์ แสงเวียง

เด็กหญิงจริยวดี เด็กหญิงภัทรวดี สีกักดี ๓๐๐

๓๖๙ พระครูสุวรรณญาณวัฒน์

จต.ทรายมูล เขต ๒ ๒๕๐

๓๗๐ พระครูปลัดสุพันธ์ กนฺตสีโล

จต.ทรายมูล เขต ๑ ๒๕๐

๓๗๑ พระครูสิริสารธรรมประโชติ

จร.วัดสว่างอารมณ์ ๒๕๐

๓๗๒ พระครูวิมลสารานุกูล จร.วัดอิสาน

๒๕๐

๓๗๓ พระครูประโชติสารภิมล จร.วัดสว่างอรุณ

๒๕๐

๓๗๔ พระครูบุญณวีรธรรม จร.วัดสระทองศิลา

๒๕๐

๓๗๕ พระครูสุวรรณวรญาณ

จร.วัดใหม่สามัคคีธรรม ๒๕๐

๓๗๖ พระครูเกษมธรรมอาจารย์

จร.วัดสามัคคีวิทยาราม ๒๕๐

๓๗๗ พระอธิการบุญเฮือง ปณฺชิตโต

จร.วัดศรีสุมังค์ ๒๕๐

๓๗๘ พระสมุห์บุญโฮม ตนฺติปาโล

จร.วัดสว่างแสงอรุณ ๒๕๐



๓๗๙	พระสุพจน์ สุทฺธจิตฺโต รก.จร. พุ่่งสว่าง	๒๕๐
๓๘๐	พระมหาสมหมาย สิริปัญโญ จร.วัดธาตุจอมศรี	๒๕๐
๓๘๑	พระอธิการทองพูล กิตฺติคุตฺโต จร.วัดโนนกลาง	๒๕๐
๓๘๒	พระประมาณ ธมฺมโชโต รก.จร.วัดพิมพาวนาราม	๒๕๐
๓๘๓	พระอธิการชากล้า พลภาโน จร.วัดโพธิ์ศรี	๒๕๐
๓๘๔	พระปลัดวุฒิชัย อาภาธโร จร.วัดศรีบุญเรือง	๒๕๐
๓๘๕	พระอธิการครู กตปัญโญ จร.วัดชุมพร	๒๕๐
๓๘๖	พระครูสถิตสารโสภิต จร.วัดสามัคคีวิทยาราม	๒๕๐
๓๘๗	พระอธิการสมุด สจฺจวโร จร.วัดโพธิ์ชัย	๒๕๐
๓๘๘	พระอธิการทองคำ สุจิณฺโณ	๒๕๐
๓๘๙	พระมหาอรุณ ปสนฺนจิตฺโต จร.วัดบัวระพา	๑๕๐
๓๙๐	พระคำตัน ปริมุตฺโต รก.จร.วัดศรีธรรมมา	๑๐๐
๓๙๑	พระณรงค์ ปญฺณาธโร รก.จร.วัดชลประทานศรัทธา	๑๐๐
๓๙๒	พระอุทัย อธิวโร รก.จร.วัดบึงบอน	๑๐๐
๓๙๓	พระลี อาภาธโร วัดพิมพาวนาราม	๑๐๐

รายนามคณะศิษยานุศิษย์  
เจ้าภาพพิมพ์หนังสือ  
งานพระราชทานเพลิงศพ  
พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปญฺญาปโชโต)

คณะศิษยานุศิษย์ หลวงปู่เจ้าคุณพระมงคลพรหม  
सार หลวงปู่พรหม วัดเขื่อนอุบลรัตน์ นำโดย พระ  
อาจารย์มหาจริทธิ์ วชิรเมธี เจ้าคณะอำเภออุบลรัตน์  
ร่วมกับคณะญาติธรรม น้อมสักการบูชาคุณ เจ้าคุณ  
อาจารย์พระอุดมปัญญาภรณ์ เป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์  
หนังสือถวาย จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่ง  
ประกอบด้วยคณะศรัทธาตามรายนาม ดังนี้

๑. บริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน)
๒. บริษัท บุษกรทราเวลสปอร์ต จำกัด
๓. บริษัท สเปคการ์ด จำกัด
๔. บริษัท บุษกรวีดิชิฟ จำกัด
๕. บริษัท บัวนั่น จำกัด (คลังเหล็กขอนแก่น)
๖. ดร.อรพรรณ สีนประสงค์

๗. คุณธีระ สงวนดีกุล
๘. คุณวิมลมาลย์ ภากรศิริวงศ์
๙. คุณพรศรี กีกวาง
๑๐. คุณนภาพร สุวรรณแสง
๑๑. คุณสุรัชย์ คุณพิมลพรรณ แซ่อึ้ง
๑๒. หจก. เอ็นแพค คอนกรีต
๑๓. ผอ.สุเวช อ.สุณานี แนวเงินดี
๑๔. ผู้บริหาร-คณะครู อำเภอบุบผา
๑๕. คณะครูนักเรียน โรงเรียนบ้านพระบาทท่าเรือ
๑๖. คุณอุกฤษฏ์ อารณแก้ว
๑๗. คุณครูเยาวลักษณ์ ศิลาลาศ
๑๘. คุณครูนิยุบล จารย์โพธิ์
๑๙. คุณครูสุทธิลักษณ์ กฤตยากรกุล
๒๐. พ่อปานทอง แม่อารีรัตน์ สุระเสียง
๒๑. คุณครูวราภรณ์ - ทิพย์อาภา มาตราสงคราม
๒๒. คุณวรรณ คุณเรืองวิไล วัชรปาน
๒๓. คุณไพบูลย์ คุณฐิตียา ขอนศักดิ์
๒๔. คุณชัยยา คุณสุวิมล ไชยศิริทรัพย์
๒๕. คุณสัมฤทธิ์ คงอินทร์
๒๖. แม่บัวลำ บุญศรี
๒๗. แม่คำนาง เฉลิมศรี
๒๘. พ่อสมร แม่ดี ไชโยธา

๒๙. คุณวีระ คุณชอนสคราญ อาสานอก

๓๐. คุณกิตติศักดิ์ ราสินวล

๓๑. คุณวิสนุ ทองกลิน

๓๒. คุณเสวตร นาคนิล

๓๓. หจก. พี. เอส. อาร์ พรหมฤทธิ์

๓๔. ครอบครัวพลหาญ

๓๕. ครอบครัวทองสุทธิ

๓๖. ครอบครัวศรีสวาท

๓๗. ครอบครัวพงษ์จรสมณี

๓๘. ครอบครัวแก่นโสม

๓๙. ครอบครัวเที่ยงธรรม

๔๐. ครอบครัวปิ่นเกท

๔๑. ครอบครัวมูลเค้า

๔๒. ครอบครัวกุลทอง

๔๓. ครอบครัวผลทิพย์

๔๔. ครอบครัวขามผลา

๔๕. พ่อบุญมี แม่ยุพิน กลางเคื่อม

๔๖. พ่อถวาย เขียวประจักษ์

๔๗. คุณประยูร คุณธารทิพย์ ทิพย์รอด

๔๘. พ่อราตรี แม่ทองพูล สีหาทับ

๔๙. พ่อแล แม่ทองแถว ยามสุข

๕๐. แม่บุญมี พิมพ์พันธ์

๕๑. พ่อหนูเดิน แม่สาย ผาโคตร
๕๒. พ่อประเสริฐ แม่คำพวย พันธุ์คะชะ
๕๓. พ่อสุระชิต แม่ละมุล จันทรแสง
๕๔. คุณชุมพล บุปผาภรณ์
๕๕. พ่อที แม่ทองสุน พรคทิง
๕๖. พ่อดี แม่นาง วงเสย์
๕๗. คุณพรณรงค์ คุณวันต์ภรณ์ กาษี
๕๘. คุณพจนภา สุกลสถิตย์กุล
๕๙. พ่อแก้ว แม่สวาท ศิริจันท
๖๐. แม่เบา บุตรชาติ
๖๑. คุณนิวัต คุณพัชรี ทัทธานี
๖๒. คุณณภัทร ดั่งแพง
๖๓. คุณสลิตา ธาราวดี
๖๔. คุณหัสดี คุณละอองแก้ว เกตุศรีพรหม
๖๕. คุณพิมพ์ประไพ คุณสุริพร พระสุบิน
๖๖. คุณจิราพร พระศรี
๖๗. คุณวิษณุ คุณกฤษดาพร ธาราวดี
๖๘. คุณสมบุญ คุณหนูพิช สมดี
๖๙. คุณอุเทน คุณสุปราณี แสงคำ
๗๐. คุณลำฤทธิ คุณมาลิน เงินโต
๗๑. คุณสุภาพร ธารเอี่ยม

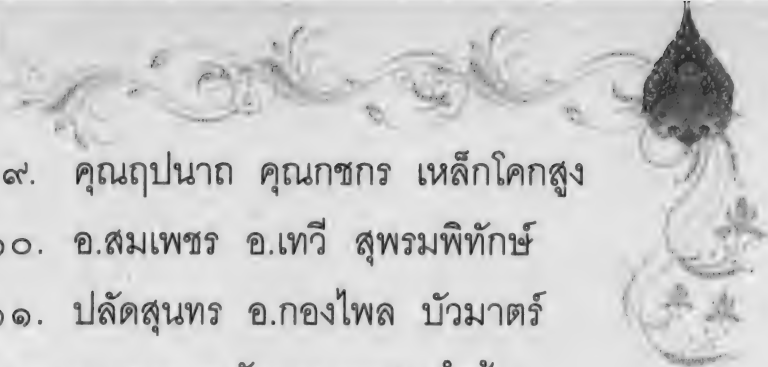

นอกจากนี้ คณะสงฆ์อำเภอหนองน้ำพอง ร่วมเป็นเจ้า  
ภาพจัดพิมพ์หนังสือถวายอีก ๓๑,๔๐๐ บาท

รายนามคณะศิษยานุศิษย์  
เจ้าภาพยามถวายพระเถรานุเถระ  
งานพระราชทานเพลิงศพ  
พระอุดมปัญญาภรณ์ (สี ปญฺญาปโชโต)



คณะศิษยานุศิษย์ผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ มีจิตศรัทธาเป็นมหากุศลร่วมบริจาคปัจจัย ๑๕๐,๐๐๐ บาท เป็นค่ายามถวายพระเถรานุเถระ ในงานพระราชทานเพลิงศพพระอุดมปัญญาภรณ์

๑. คุณพรศิลป์ คุณมนทน์ฐ์ แต้มศิริชัย
๒. ดร.อรพรรณ สีนประสงค์
๓. อ.บุญพูนท์ คุณบุญมี วงษ์คำจันทร์
๔. อ.เยาวมาลย์ นารอง
๕. อ.สุริยา - อ.วิสม เสนาเมือง
๖. อ.อรุณ อ.อุดม สุทธิคุณ
๗. อ.ประยูร จำปาชนม์
๘. อ.เดชสมภพ อ.มยุรี วงษ์คำจันทร์

- 
๙. คุณอุปนาถ คุณกษกร เหล็กโคกสูง  
๑๐. อ.สมเพชร อ.เทวี สุพรมพิทักษ์  
๑๑. ปลัดสุนทร อ.กองไพล บัวมาตร์  
๑๒. อ.ถาวร อ.ัจฉราวรรณ คำอ้อ  
๑๓. คุณธีรศักดิ์ คุณนิราพรรณ คำอ้อ  
๑๔. คุณแม่ฮวย นิยมสกุล  
๑๕. คุณแม่อุ้น ปิตธวัชชัย  
๑๖. นางสุภาพ พรหมเทศ  
๑๗. นายชาติชาตรี ธรรมโหร  
๑๘. นางสมหวัง สังแก้ว  
๑๙. นางดั่งการ พลลาภ  
๒๐. นางสรวงสุดา ทองเฉลิม  
๒๑. เลิฟ-ลาฟ-ล๊อค ทองเฉลิม  
๒๒. ผอ.อินทร อ.สุภาภรณ์ กิตติก้อง  
๒๓. คุณนัชพร คุณปัทมพร กิตติก้อง  
๒๔. รศ.ดร.สุพรรณิ พรหมเทศ  
๒๕. อ.สุนันทา ยนต์ตัน  
๒๖. นางวิมาลา รัตนปัญญา
- 



# ร้อยคำบูชา – อาถัย

พระอุดมปัญญาภรณ์  
(สี ปณฺญาปโชโต)





หยาดสายฝน	หล่นพราก	พรุจากฟ้า
ดั่งสายแห่ง	น้ำตา	รินบ่าไหล
ปริ่มว่าสุด	อนาถ	แทบขาดใจ
ด้วยความรัก	ความอาลัย	ทุกซี้ไหนปาน

เมื่อโพธิ์ไทร	ใบหนา	โค่นลาลับ
ประทีปธรรม	วูบวับ	ดับสังขาร
เคยส่องแสง	ทางเดิน	มาเนิ่นนาน
กลับถึงกาล	อันไม่ควร	มาด่วนจร

จากดินแดน	กันดาร	บ้านยางอุ้ม
ชีวิตทุม	เฝ้า	ไม่ล้ำอ่อน
จนเป็นดาว	อุดมค่า	ปัญญาภรณ์
ส่องสะท้อน	สงฆ์ไทย	ให้ดังาม

งามพระแท้	พระดี	เป็นสี่สอง
ถิ่นน้ำพอง	เกริกไกล	คนไถ่ถาม
ทุกโครงการ	เลื่องชื่อ	เล่าลือนาม
บ่งนิยาม	เด่นชัด	นักพัฒนา

ธนาคาร	ชุมชน	เป็นต้นคิด
ศูนย์บำบัด	ยาเสพติด	เหจิตหา

สร้างอาชีพ

สร้างฐานะ

สร้างประชา

เน้นหลักธรรม

นำพา

สร้างค่าคน

บัดนี้มอง

ทิศไหน

ให้อ้างว้าง

ดั่งเส้นทาง

มืดอับ

ดูสับสน

หวังที่วาด

วูบไหว

ให้กังวล

เกรงขาดหน

ทางรอด

สืบทอดทอ

ใครจะนำ

วัดชัยศรี

ที่บ้านเสียว

ใครจะเที่ยว

สืบโครงการ

ช่วยสานต่อ

ใครจะปลอบ

ณเธรน้อย

ที่คอยรอ

คิดแล้วท้อ

รันทด

สลดใจ

เคยถวาย

เข้าเพล

ได้เห็นหน้า

เคยพูดจา

ทุกยาม

คอยถามไถ่

แม้เดินทาง

ห่างแดน

สุดแสนไกล

ยังกลับให้

ญาติโยมเห็น

เป็นบุญตา

แสนเสียดาย

พระดี

ที่ด่วนจาก

น้ำตาพราก

ไหลลง

อาบตรงหน้า

ประจักษ์ชัด

ชีวิต

อนิจจา

สุดท้ายลา

ลับร้าง

ไม่ต่างกัน

วันนี้ทั้ง	สังขาร	ให้กรานกราบ
สองให้ทราบ	ต้องแท้	ความแปรผัน
ชีวิตหนอ	เกิดแล้วดับ	เร็วฉับพลัน
ขอให้หมั่น	ทำดี	อย่ารีรอ
ร้อยอักษร	กลอนไหว	วันใจหมอง
ยัดครรรลง	วิถีทาง	ท่านสร้างก่อ
เอาสี่แต้ม	เต็มธรรม	เทิดน้ำทอ
ทำดีขอ	เชิดชูค่า	บูชาคุณ

สถิต แก้วล้วนล้วน

ประพันธ์บูชาคุณ



จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด







บุญได้ที่..บารมีพอแล้ว  
วิมานแก้วบนสวรรค์..นั่นเรื่องธรรมดา